

Wschodzenak.

W r o t y ł a

ja Sserbow

na pšhestupne lěto

1 8 8 8.

Z nakładom Maćicy Serbskeje.

W kommissiji M. Smolerja.

Czišćej Smolerjez knihćizšćeženje w macičiznym domje w Budyšinje.

W tutym 1888. lécze po Xhrystużu, kotrej ma 366 dnjow, liczi so lět:

wot stworjenja śwěta 5837, = wustajenja julianskeje protyki 1933, = czerpjenja a horjestacija Xhrystušowego 1855, = spoczatka křesćejianstwa w Eserbach 868,	wot sałoženja Budyšyskeho tachantstwa 668, = spoczatka reformazije 371, = naroda krála Alberta 60, = sałoženja Maczizy Eserbsteje 41.
---	--

Xhrtwinske lětne swamjenja.

W porjedzenej Xrjehorjowej protyzy:	W starej julianskej protyzy:
8 štota liczba	8
21 wobwóđ klónza	21
1 romske daiske czištko	1
AG pišmit njedželsti	CB
XVII epakty	XVIII
1. haprleje jutrowniczka	24. haprł.
2. dezembra 1. njedžela adventa	27. nov.

Saczmicze klónza a měšacžka.

W lécze 1888 so klónzo trójzy, měšacžk pať dwójzy saczmi; pola naš budže jeno přenje saczmicze měšacžka, a s džela tšecze saczmicze klónza widžecž. — Přenje saczmicze klónza směje so 11. maleho rózka w nozy 10 hodž. 59 min. hač do 12. mař. rózka rano 2 hodž. 26 min., druhe 2. julija rano 5 hodž. 45 min, hač dopořdnja do 9 hodž. 6 min., tšecze 7. augusta popořdnju 5 hodž. 57 min. hač wječor do 8 hodž. 5 min. Tole saczmicze budže pola naš s džela widžecž; klónzo so sthowa, předy hač budže saczmicza klónz. Přenje saczmicze měšacžka, dospołne, směje so 28. wulkeho rózka w nozy 10 hodž. 20 min. hač do 29. wulkeho rózka rano 1 hodž. 59 min.; dospołne saczmicze wot 11 hodž. 20 min. hač do 12 hodž. 59 min. traje. Tole saczmicze budže pola naš widžecž. Druhe saczmicze měšacžka, tehorunja dospołne, směje so 23. julija rano 4 hodž. 44 min. hač dopořdnja do 8 hodž. 24 min.

W lécze 1888 Saturn Ĥ knježi.

Stolětna protyka praji, so so te lěta, w kotrychž Saturn knježi, symne a mofre.

Kalécze je zyle šuche a hač do meje jara symne; haprleja, w spoczatku czopty, šašo symu pschinješe, kotraž hač do meje traje; meja ma rjane dny, ale symne nozy; duž je wulka šuchota, runjež so druhdy desčezka pónđe; ščtónne mrošy hač do meje traja, a róst trawy a kwětow so šapodži. Lécze je symne, se stajnym desčezom, duž njeplódnje; junij je hač do druheje pozojzy jara czopty a rjany, hewať pať so nimale stajnje desčeje a wichory. Našyma je tehorunja jara symna a mofra; s czořom mjeršnuć pócznje; s klónz oktobra wulka syma šastupi; w nowembrje pať je mofre a czopte wjedro. Šyma, kotraž hač do 21. mērza pschichodneho lěta traje, je s wopředka wložna, se šistwami; wofotoDomascha syma se šněhom pschicjehnje.

Dofelž je nalécze symne, a do junija stajneje czopty njebudže, so s nalećim šymom šhwatač nješmē. Wošebnje derje so jeczmejē radži; ale czežko budže, ju rjany domoj sebracž. Stajneho desčezka dla wjele Božeho daru na polu wuroscje. Šsynowe žně budža šrenje; ale šaše domoj se šynom! Wotawy budže jara wjele; ale wulkeje mokroty dla budže czežko, ju domoj sebracž. Lětka a k lětu njech šebi kóždy šyno a šłomu hlada; pschetož šłedowazej dwē lécze popořdy budže malo jecz mjenja a wofka. — Našymu njech so rózka a pschizna šaše wofhje; pschetož pschi wščem desčezu w symje tola pomalu roscje. — Ššadu, pschede wščem krusčwow. budže wjele; šłowfow budže jara wjele.

Dwójzy abo trójzy w lécze šmējnym šylne wichory, a štwi; njejedrow wjele njebudže, šhiba w nalećju.

W symje budže wjele myški. Šušarizow a wotow telko nješmējny, kaž druhe lěta; w symje je kruta šyma wšče mori. — Šybow budže w lécju wjele.

Šštyri lětne czařy.

Sapoczatk nalécza:	20. mērza rano 5 hodž.
= lécza:	21. junija rano 1 hodž.
= našymy:	22. septembra popořdnju 4 hodž.
= šymy:	21. dezembra dopořdnja 10 hodž.

Šštyri kwatembry.

W porjedzenej Xrjehorjowej protyzy:	W starej julianskej protyzy:
22. mař. rózka	16. mērza
23. meje	15. junija
19. septembra	21. septembra
19. dezembra	14. dezembra

12 njebjeskiđ swamjenjow.

♈ boran,	♉ law,	♊ ščlěnit,
♋ był,	♌ knježna,	♍ toforóžt,
♎ dwójnikaj,	♏ waha,	♐ wódnj muž,
♑ raf,	♒ ščtorpion,	♓ rybje.

Abbreviatury abo pschikróščenja šłowow.

☉ klónzo, ☽ měšacžk, ☺ pokny měšacžk, ☾ popšledni bērtlik, ☼ mlody měšacžk, ☾ přeni bērtlik, šh. p. ššhadjenje popořdnju, šh. d. ššhadjenje dopořdnja, šh. p. ššhowanje popořdnju, šh. d. ššhowanje dopořdnja, h. hodžina, m. minuta.

1888. Februar,

malý rózĝ,
ma 29 dnjow.

Dňdzenje a dny.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. Januar.	☉			☾ šh. a šh. h. m.
	Evangeljska.	Katholjska.		šhadž. h. m.	řhom. h. m.	Měšće řnamjen.	
1 řrjeda	Brigitty	Ignacija	20 Euthimija	7 41 4	4 48	☾	9 21
2 řhtwórtř	Mar. wučž.	Sw. Marije	21 Maksima	7 40 4	50	☾	10 39
3 pjatt	Blážija	Blážija	22 Timotheja	7 38 4	52	☾	11 58
4 řobota	Beroniki	Ā Andr. Korř.	23 Klimanta	7 36 4	54	☾	šh. d.

6. tydžeň. Texty: 2 Sam. 12, 1—7. Āzeř. 18, 20. 1 Kor. 6, 19. 20.

5 njedžela	Sevagesim.	Sevagesim.	24 35. p. s. tr.	7 35 4	56	☾	1 16
6 póndžela	Dorotheje	Dorotheje	25 Grig. a Th.	7 33 4	57	☾	2 31
7 wutora	Richarda	Romualda	26 Ksenofont	7 31 4	59	☾	3 43
8 řrjeda	Honorata	Jana Math.	27 Jana Khr.	7 30 5	0	☾	4 50
9 řhtwórtř	Šaple	Šaple	28 Jefrema	7 28 5	2	☾	5 47
10 pjatt	Scholastiki	Scholastiki	29 Ignata	7 27 5	4	☾	6 34
11 řobota	Eufrosiny	Defiderija	30 wyř. měřn.	7 25 5	6	☾	7 13

7. tydžeň. Texty: 1 Kral. 2, 1—4. Řřěb. Gal. 7, 3—5. Řěbr. 13, 7.

12 njedžela	Štomihy	Quinquag.	31 36. p. s. tr.	7 23 5	8	☾	řh. p.
13 póndžela	Eulalije	Jordana	1 februara	7 21 5	10	☾	6 50
14 wutora	Řóřtnizh	Řóřtnich	2 Knj. podj.	7 19 5	12	☾	7 57
15 řrjeda	Řopj. řrjeda	Řopj. řrjeda	3 Simeona	7 17 5	14	☾	9 2
16 řhtwórtř	Onesima	Juliany	4 Isidora	7 15 5	15	☾	10 6
17 pjatt	Konstanzije	Matuscha	5 Agapija	7 13 5	17	☾	11 0
18 řobota	Konfordije	Simeona	6 Bukola	7 12 5	18	☾	řh. d.

8. tydžeň. Texty: 1 Kral. 3, 5—15. Řř. 85, 8—14. Řomřř. 12, 7. 8. Jan. 13, 31—36.

19 njedžela	Řwofavit	1. n. pořta	7 37. p. s. tr.	7 10 5	20	☾	12 14
20 póndžela	Řebereřhta	Eucherija	8 Theod. Str.	7 8 5	22	☾	1 17
21 wutora	Řleonory	Řleonory	9 Nikifora	7 6 5	24	☾	2 19
22 řrjeda	Řwatember	Řuche dnř	10 Kharalam.	7 4 5	26	☾	3 19
23 řhtwórtř	Řazara	Řomana	11 Blasija	7 2 5	28	☾	4 16
24 pjatt	Řeinharda	Řětr. Dam.	12 Aleksija	7 0 5	29	☾	5 7
25 řobota	Řatija	Řatija	13 Martinian.	6 58 5	30	☾	5 51

9. tydžeň. Texty: Āzeř. 33, 7—9. Řřř. 58, 6—9. 2 Řětr. 1, 19—21. Jan. 18, 1—13.

26 njedžela	Řeminiře.	2. n. pořta	14 nj. far.	6 56 5	32	☾	6 29
27 póndžela	Řestora	Řestorija	15 Onesima	6 54 5	34	☾	řh. p.
28 wutora	Řollbreřhta	Řollbreřhta	16 Panfila	6 52 5	36	☾	6 59
29 řrjeda	Řafarija	Řafarija	17 Theodora	6 50 5	38	☾	8 21

Řermanki a řkótné wiki.

1. Řeřřwacžibio* a lane wiki. Řubaii.
3. Řuland.*
6. Řulow* Řinsbóřř.* Šhorjelž.†
7. Šhorjelž.
8. Řadeberg.*
10. Šhorjelž ģornceřře wiki.
13. Řojereřř.† Řořtrowř.
15. Řulki Ģajri* a deřř. wiki. Řarřow.*
16. Řamjeřř.* Řulki Ģajri.
20. Řiřtopizh.*
25. Řrtrand.*
27. Řóřbóřř.† Řowowalř. Štolpno.
29. Řowe Řěřřto.* Řadeburg.* Ģraždžanř(Št. m.) řymj. wiki.

Řěřacžkowe přřeměnenje a wjedro.

- ☾ Ģóřleni běřřřik 4. maleho rózĝa wjeřřow 8 h. 15 m. buďže trořhu řyma.
- ☉ Ģłody měřřacžř 12. mař. rózĝa w nořř 12 h. 42 min., ř njeřwidořnym řacžmiceřm řřónřa, řněř a wěřřřř přřinjeře.
- ☾ Ģřěni běřřřik 20. mař. rózĝa rano 2 h. 49 m. ř tacžom řařřupř.

- ☺ Ģořny měřřacžř 27. mař. rózĝa přřřpóřdnřu 12 ģoďř. 47 min. na mře wjedro pořařuje.

Štolětna protyka.

1. maleho rózĝa wěřřřř a deřřčž; wot 4. ģacž do 10. řřurne a wěřřřřořte; 12. a 13. řřny wěřř; 14. řněř; 15. a 16. wěřř a deřřčž; wot 17. ģacž do 19. deřřčžřř abo tola mřóčžne njeřřo; wot 20. abo 21. ģacž do řónřa maleho rózĝa řjenje.

1. maleho rózĝa: 1. ter-mija ģrunřřeřřo dawta.

1888. Měrc,

nalětniř,

ma 31 dnjow.

Dňdženje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. Februar.	☉		☽
	Evangelfta.	Katholfska.		řhadž. h. m.	řhor. h. m.	
1 řhtwórtř	Albina	Albina	18 Leona b.	6 47 5 40	☾	9 42
2 pjatt	Pol. pjatt	Simplicija	19 Archipa	6 45 5 42	☾	11 3
3 řobota	Kunigundy	Kunigundy	20 Leona K.	6 43 5 43	☽	řřh. d.
10. dňdženj. Texty: Nehem. 9, 30—34. řř. 77, 8—14. 1 řětr. 1, 13—16. Jan. 18, 19—24.						
4 njedžela	Dřuli	3. n. pořta	21 Septuag.	6 41 5 45	☽	12 22
5 póndžela	Bjedriřha	Eufebija	22 martr. w.E.	6 39 5 46	☽	1 35
6 wutora	Fridolina	Ewagrija	23 Polikarpa	6 37 5 48	☽	2 44
7 řrjeda	Řerpetun	Domasřha M.	24 Jana hl. n.	6 35 5 50	☽	3 44
8 řhtwórtř	řilemona	Jana z Boha	25 Tarasija	6 32 5 51	☽	4 35
9 pjatt	řranziřki	řFranciřki	26 Porřiriya	6 30 5 53	☽	5 14
10 řobota	řHenrietty	40 martr.	27 Prokopa	6 28 5 55	☽	5 47
11. dňdženj. Texty: řřob. 22, 21—30. řř. 23. 2 řřor. 5, 19—21. Jan. 18, 28—38.						
11 njedžela	Lätare	4. n. pořta	28 Mjasopóřt	6 25 5 57	☽	6 15
12 póndžela	řrjehorja	řrjehorja	29 Kasiana	6 23 5 59	☽	řřh. p.
13 wutora	řSalomona	řMifeřora	1 měrc	6 21 6 1	☽	6 49
14 řrjeda	řAbigaila	řMathildy	2 Theodota	6 19 6 2	☽	7 54
15 řhtwórtř	řKřryřtořa	řLongina	3 Eutropija	6 17 6 3	☽	8 58
16 pjatt	řHenrietty	řHeriberta	4 Gerasima	6 15 6 5	☽	10 2
17 řobota	řHerty	řHerty	5 Konona	6 12 6 7	☽	11 6
12. dňdženj. Texty: řřef. 53, 4. 5. řř. 73, 23—26. 1 Jan. 3, 5. 6. Jan. 19, 1—16.						
18 njedžela	řJudita	5. n. pořta	6 Syropóřt	6 10 6 9	☽	řřh. d.
19 póndžela	řJofeřa	řJofeřa	7 Wasilija	6 8 6 10	☽	12 8
20 wutora	řJoachima	řArchippa	8 Jana z B.	6 5 6 12	☽	1 8
21 řrjeda	řBenedikta	řBenedikta	9 40 martr.	6 3 6 14	☽	2 6
22 řhtwórtř	řKasimira	řOktaviana	10 Kodrata	6 1 6 15	☽	2 57
23 pjatt	řEberřarda	řBolořeř. macř.	11 Sofronija	5 58 6 17	☽	3 44
24 řobota	řGabriela	řGabriela	12 Trořana	5 56 6 19	☽	4 24
13. dňdženj. Texty: řřef. 53, 11. 12. řř. 118, 16—22. řřebř. 5, 7—9. Jan. 19, 25—27.						
25 njedžela	řPalmar.	řBowončeřa	13 1. n. pořta	5 54 6 21	☽	4 58
26 póndžela	řEmanuela	řEmanuela	14 Benedikta	5 52 6 22	☽	5 28
27 wutora	řRuperta	řRuperta	15 Agapija	5 50 6 23	☽	řřh. p.
28 řrjeda	řAngeliki	řGuntrama	16 Sabina	5 47 6 25	☽	7 15
29 řhtwórtř	řSeleny řřht.	řZeleny řřht.	17 Aleksija	5 45 6 26	☽	8 40
30 pjatt	řGřidi pjatt	řWulři pjatt	18 Cyrilla	5 43 6 28	☽	10 3
31 řobota	řDetlausa	řWalbiny	19 Křrisant.	5 40 6 30	☽	11 23

řermanķi a řkótnu wiki.

- 3. řRufow.* řMiřřno.* řŽitawa.
- 5. řRyřhwatb.† řRufow. řSalřřřrow.† řŽitawa.*
- 6. řBart.* řLař.† řKuland.* řEifenberg.*
- 7. řNjeřřwacřidřo* a lane wiki. řWóřřporř.* řKuland. řLuban.* řDřaždžany (ř. m.)*
- 8. řRamjenřž.* řWitow.*
- 9. řWitow.
- 12. řBifřkopizř.* řDubřž.† řRyřřbach.† řDřaždžany.
- 13. řRyřřbach.* řBjarnačřizřž.*
- 14. řČerřwjena řWoda.† řStolpnjo.*
- 19. řWojereřřž.* řMuřřakow.† řLubij.* řPoľčřniřa.* řBjarnačřizřž. řMiřřno.
- 21. řřhorřeřž.*
- 24. řBubřřřřin.† řDrtrand.*
- 26. řRufow.† řDrtrand.
- 28. řRowe řMěřřto.*

řMěřřacřķowe přřřeměnje a wjedřo.

- ☾ řPořřleni řěřřřřřř 5. měřřa řano 4 řodž. 16 m. na wotměnjate wjedřo.
- ☼ řMřodny měřřacřķ 12. měřřa řopoldnjny 5 řodž. 11 min. na řřlyne wěřřny, na mořře a řřmne wjedřo řořřajuje.
- ☽ řřeni řěřřřřřř 20. měřřa wječřor 9 ř. 33 m. řřurowe wjedřo přřřinjeřře.
- ☺ řPořny měřřacřķ 27. měřřa wječřor 10 ř. 57 m. řřóněřne wjedřo řubi.

řStolětna protyka.

- řWot 1. řacř do 5. měřřa řřurowe a řřmne wjedřo; wot 6. řacř do 9. čřopřo; 11. řeřřeřř; wot 12. řacř do 16. řrenje; wot 17. řacř do 19. řřmne řanja a řřurowy řowěřř; wot 22. řřřř řřurowym řowěřře mjeřřnje a je řřeni a řřmniřřo řacř do řónřa; ř0. měřřa řřeř a řřuta řřma.
- ř31. měřřa: 1. řermiřa řřrajeje řentny.

1888. Haproleja,

jutrownik,

ma 30 dnjow.

Sermanki a skótné wiki.

3. Džęc.† Sčirachow.†
4. Mjękwacziđlo.* Parzow.*
6. Anland.*
9. Wójporf.* Kinsbort.* Póžfowy. Bpřst (hač do 5. meje).
11. Radeberg.* Stolpno.*
12. Kamjenz.* Radeberg.

17. Krafow.†

23. Kafezy. Kulow.*
25. Radeburg.*
26. Radeburg.
30. Wojerecyz.† Břskopřiz. Radmęrtřiz.†

Měšacškowe pschmenjenje a wjedro.

☾ Pošleui bęrtřit 3. haproleje popoldnju 1 hodž. 31 m. šynne a njeľubosne wjedro wěšćiz.

☀ Młody měšacž 11. haproleje dopoldnja 9 hodž. 57 min. ščitowane nalětne wjedro lubi.

☾ Přeni bęrtřit 19. hapr. pšchpoidnju 12 h. 42 min. budže nještajne wjedro.

☺ Poľny měšacž 26. haproleje rano 7 h. 12 m. rjane wjedro wozčatowacž dawa.

Stolětna protyka.

Haproleja je wot špocjalka hač do 4. jara šyma; 5. je rjany, šlónčny, čzoply džen; wot 7. na 8. samróčzene; na to dešćez; wot 12. hač do 17. pšči jašnym njeľbu jara šyma a wětroje; 19. dešćez; wot 20. hač do 22. jara šurowy powětr a šyma; 23. čzoplo a tužno; 24. a 25. pšči pšchnurjentym njeľbu čzoplo, na to dešćez a šlónčne wjedro; wot 26. hač do 28. rjenje, ale tužno; 29. dešćez; potom rjenje a čzoplo hač do kónza hapr.

1. haproleje: 1. termija wopaleněteje kažy. — 25. haproleje: w Břuskej polutny džen. — 30. haproleje: 1. termija došhodneho dawka.

Tydženje a dny.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. Měrc.	☉		Měšćete inamjen.	☾
	Evangelřka.	Katholřka.		řhadž. h. m.	řhow. h. m.		

14. tydžen. Tęrty: Duf. 24, 1—9. 2 Tim. 1, 9. 10. Jan. 11, 25. 26.

1 njeđzela	1. ř. jutrow	1. ř. dž. jutř.	20 2.n.posta	5 38 6 32	☼	řh. d.
2 pónđzela	2. ř. jutrow	2. ř. dž. jutř.	21 Jakuba	5 36 6 34	☼	12 36
3 wutora	Rřheřezij. ☾	Richarda	22 Wasilija	5 33 6 35	☼	1 39
4 řjeda	Ambrosa	řřidora	23 Nikona	5 31 6 37	☼	2 33
5 řchtwórtř	Magima	Wincenc. Ferr.	24 Zacharias.	5 29 6 38	☼	3 16
6 pjatř	řrenāa	Ččlestina	25 Mar. př.	5 27 6 40	☼	3 51
7 řobotā	Louřř	Epřfaniaja	26 Gabriela	5 25 6 41	☼	4 20

15. tydžen. Tęrty: Jan. 14, 1—6. Romřř. 1, 4. Kol. 3, 1—4.

8 njeđzela	Quařimod.	1. n. p. jutř.	27 3.n.posta	5 23 6 43	☼	4 44
9 pónđzela	Theofila	Marje Kleof.	28 Hilariona	5 20 6 45	☼	5 7
10 wutora	Daniela	Čzechjela	29 Marka A.	5 18 6 46	☼	5 27
11 řjeda	řulija ☽	Leona Wulf.	30 JanaKlim.	5 16 6 48	☼	řh. p.
12 řchtwórtř	Eustorgija	řulija	31 Hipacija	5 13 6 50	☼	7 53
13 pjatř	řustřina	řermenegilda	1 haproleje	5 11 6 52	☼	8 57
14 řobotā	řiburřija	řiburřija	2 Tita Th.	5 9 6 53	☼	10 0

16. tydžen. Tęrty: Mat. 18, 10—14. Břřřřř. Gal. 22, 17—19. Ef. 6, 1—4.

15 njeđzela	Wřř. Dom.	2. n. p. jutř.	3 4.n.posta	5 7 6 54	☼	11 1
16 pónđzela	Marona	Marona	4 Jozefa	5 5 6 56	☼	11 59
17 wutora	Rudolřa	Aniceta	5 Theodula	5 3 6 58	☼	řh. d.
18 řjeda	Waleriana	Eleutherija	6 Eutichija	5 1 6 59	☼	12 52
19 řchtwórtř	řermogena ☽	řřescencije	7 Jurja M.	4 59 7 1	☼	1 40
20 pjatř	Sulpizija	Sulpicija	8 Hirodiona	4 57 7 3	☼	2 21
21 řobotā	Abolara	Anřelma	9 Eupsichij.	4 55 7 4	☼	2 56

17. tydžen. Tęrty: Jan. 12, 24—26. 2 Kor. 4, 7—11. 1 Kor. 15, 19.

22 njeđzela	Jubilate	3. n. p. jutř.	10 5.n.posta	4 53 7 5	☼	3 28
23 pónđzela	řurja	řurja	11 Antipy	4 51 7 7	☼	3 55
24 wutora	Alberta	řidelis	12 Wasilija P.	4 49 7 9	☼	4 21
25 řjeda	Marķa	Marķa řczen.	13 Artemona	4 47 7 10	☼	4 47
26 řchtwórtř	Řleta ☺	Řleta	14 Martina P.	4 45 7 12	☼	řh. p.
27 pjatř	Anařtařija	Anařtařija	15 Aristarch.	4 43 7 14	☼	8 56
28 řobotā	Witala	Witala	16 Agapije	4 41 7 16	☼	10 16

18. tydžen. Tęrty: Jan. 5, 28. 29. 1 Kor. 15, 40—44. Ğjew. Jan. 21, 4.

29 njeđzela	Kantate	4. n. p. jutř.	17 bowněk.	4 39 7 17	☼	11 27
30 pónđzela	Eutropija	řofje	18 Jana	4 37 7 19	☼	řh. d.

1888. Meja,

vóžovník,
ma 31 dnjow.

Dňdženje a dnj.	Porjędžena protyka.		Stara julianska protyka. Haprieja.	☉		☽	☾
	Evangeljska.	Katolska.		šhadž. h. m.	řhom. h. m.		
1 wutora	Walpory	Filip. a Jakub.	19 Jana H.	4 35	7 21	☽	12 27
2 řrjeda	Sigmunda	Athanasija	20 Theod. Tr.	4 33	7 22	☽	1 16
3 řhtwórtk	Řschiz. nam. ☾	Řschiza nam.	21 Januaria	4 32	7 23	☽	1 55
4 pjatk	Floriana	Momiki	22 Theodora	4 30	7 25	☽	2 26
5 řobota	Gottharda	Pija V.	23 Jurja	4 28	7 26	☽	2 51

19. tydžen. Ěrty: Mat. 7, 7—11. Řer. 5, 24. Ěaf. 5, 7. 8.

6 njedžela	Rogate	5. n. p. jutr.	24 jutrničk.	4 26	7 28	☽	3 13
7 póněžela	Bohuměra	1. próřtnj džen	25 Marka	4 24	7 30	☽	3 33
8 wutora	Dietricha	Mich. řjewj.	26 Wasil Am.	4 22	7 31	☽	3 54
9 řrjeda	Benignj	Řrjeh. Řac.	27 Simeona	4 21	7 33	☽	4 13
10 řhtwórtk	Bože řpicje	Bože řpicje	28 Jasona a S.	4 19	7 35	☽	4 34
11 pjatk	Adolfa ☽	Mamerta	29 9 martr.	4 17	7 36	☽	řh. p.
12 řobota	Řanřaza	Řanřaca	30 Jakuba	4 16	7 37	☽	8 55

20. tydžen. Ěrty: Ěan. 14, 12—17. 2 Řětr. 1, 2—4. Řeřr. 8, 1. 2.

13 njedžela	Ěraudi	6. n. p. jutr.	1 meje	4 15	7 38	☽	9 55
14 póněžela	Řřheřejijana	Řonifaca	2 Athanasij.	4 13	7 40	☽	10 50
15 wutora	Řofije	Řřidora	3 Ěim. a M.	4 12	7 41	☽	11 39
16 řrjeda	Řarahi	Jana Řepom.	4 Pelagije	4 10	7 43	☽	řh. d.
17 řhtwórtk	Řodoka	Benna	5 Irenej	4 9	7 45	☽	12 22
18 pjatk	Řenanzija ☽	Řelixa	6 Ěioba	4 7	7 46	☽	12 59
19 řobota	Řotenzianj	Řětra Ěöl.	7 križa n.	4 5	7 48	☽	1 30

21. tydžen. Ěrty: Ěan. 14, 23—27. 1 Řor. 12, 3—7. Řeřr. 2, 2—4.

20 njedžela	1. ř. řwjatk.	1. ř. řwjatk.	8 Mis.Dom.	4 3	7 49	☽	1 57
21 póněžela	2. ř. řwjatk.	2. ř. řwjatk.	9 Ěesaiasa	4 2	7 50	☽	2 23
22 wutora	Řejnj	Řelenj	10 Ěimona Z.	4 1	7 52	☽	2 47
23 řrjeda	Řwatember	Ěuche dnj	11 Ěyr. Ěeth.	4 0	7 53	☽	3 13
24 řhtwórtk	Ěřtherj	Řohannj	12 Ěpifanija	3 59	7 54	☽	3 41
25 pjatk	Řurbana ☽	Řórbana	13 Ělicerije	3 58	7 55	☽	řh. p.
26 řobota	Ěduarda	Řilipa Řer.	14 Ěidora	3 57	7 56	☽	9 6

22. tydžen. Ěrty: 1 Ěan. 4, 12—16. 1 Řor. 2, 10. 11. 2 Řor. 13, 13.

27 njedžela	Ěřwj. řroj.	1. n. p. řwj.	15 Jubilate	3 56	7 58	☽	10 13
28 póněžela	Řylema	Řermana	16 Theodora	3 55	7 59	☽	11 8
29 wutora	Řagimina	Řagima	17 Ěndron. j.	3 54	8 0	☽	11 53
30 řrjeda	Řiganda	Řelixa	18 Theod. A.	3 53	8 1	☽	řh. d.
31 řhtwórtk	Řetronelly	Bož. řžela	19 Ěatrikija	3 52	8 3	☽	12 28

Řermanki a řkótné wiki.

1. Ěart. ř Ěuland.* Ěad-měriřh.
2. Ěřeřmacřidlo.* Ěuland. Ěolcřizna.* Ěowe Ěěřto.

7. Ěamjeiřř. ř Ěubj. ř
8. Ěulow wolmowe wif.
9. Ěžerwjana Ěoda. ř Ěulow.* Ěowe Ěěřto.*
11. Ěulow.
12. Ěifow.* Ěifenberg. ř
14. Ěěřřort.* Ěinsbóřt.* Ěiřkopijř.* Ěifow.
15. Ěinsbóřt.
16. Ěětenza. ř Ěadeburg.*
19. Ěojereřh wolmowe wif.

22. Ěulow. ř Ěybalř. ř Ěolbrameřh. ř

28. Ěiřřuo.

Ěěřacřkowe pře-měnjenje a wjedro.

☾ Ěořłeni běřłif 3. meje w nořh 12 h. 37 m. řjana jařne wjedro přřinjeře.

☽ Ěłody měřacřk 11. meje rano 2 hodž. 13 m. ma nařhilořřř ř deřřeřu a řřłódnemu wjedru.

☽ Ěřěni běřłif 18. meje w nořh 11 hodž. 55 min. řo řeřopi.

☽ Ěotnj měřacřk 25. meje popoldnju 2 h. 30 m. řo ř řrimanjom a wětrom přřipowjedži.

Řłóřětna protyka.

Meja řo řjana řapoč-nje; 3. řymne ranje; 4. njejedro a nařh deřřeř; 5. njeowřřajne a řřłódné wjedro; 6. rano řřlnj mřóř, wodnj jařne njeřo a řřłódnj powěř; wot 7. hačř do 26. wulka řřřota, řymne nořh, ale wjele řřop-řřř dnjow; 27. řurowj powěř; wot 28. hačř do 30. řamřóčene njeřo a deřřeřřř; 31. meje řřlnj mřóř, řotnj wjele řřłobj načřřni, řara wěřřkoře a wječřor deřřeř.

1888. Junij,

szmajnit,
ma 30 dnjow.

Tydzjenje a dnj.	Porjedzena protyfa.		Stara julianska protyfa. Meja.	☉		Miejsce lunier.	☾	
	Evangelska.	Katholska.		skhadz. h. m.	chwom. h. m.		sk. a kh. h. m.	
1 pjatf	Nikomeda ☾	Juwencija	20 Thaleleja	3 52 8	4	☾	12 57	
2 sobota	Marzellina	Grasma	21 Konstant.	3 51 8	5	☾	1 20	

23. tydzien. Terty: Lut. 17, 20. 21. Ps. 78, 1—7. Szobr. 10, 23—25.

3 njedzela	1. n. p. sz. tr.	2. n. p. swj.	22 Kantate	3 50 8	6	☾	1 41
4 pondzela	Karpasija	Kwirina	23 Michal. S.	3 49 8	7	☾	2 1
5 wutora	Bonifaza	Bonifaca	24 Simeona	3 49 8	7	☾	2 20
6 szrjeda	Benigny	Norberta	25 Jana hl.	3 49 8	8	☾	2 40
7 szhtwortf	Lufrezije	Lufrecije	26 Karpa	3 48 8	9	☾	3 2
8 pjatf	Medarda	Medarda	27 Therapon.	3 48 8	10	☾	3 29
9 sobota	Prima ☾	Kolumbije	28 Nikity	3 48 8	11	☾	kh. p.

24. tydzien. Terty: Jan. 5, 23. 24. Szer. 7, 25—28. 2 Kor. 13, 8.

10 njedzela	2. n. p. sz. tr.	3. n. p. swj.	29 Rogate	3 47 8	11	☾	8 46
11 pondzela	Barnabasa	Barnabasa	30 Isaaka D.	3 47 8	12	☾	9 38
12 wutora	Bafilida	Bafilida	31 Hermasa	3 47 8	13	☾	10 24
13 szrjeda	Tobiasa	Antona Pad.	1 junija	3 46 8	13	☾	11 1
14 szhtwortf	Elisaja	Bafilija	2 Nikifora	3 46 8	14	☾	11 34
15 pjatf	Wita	Wita	3 Lucilliana	3 46 8	14	☾	kh. d.
16 sobota	Justiny	Benna biff.	4 Mitrofana	3 46 8	15	☾	12 2

25. tydzien. Terty: Jan. 5, 39—44. Mat. 5, 13—16. 2 Tim. 3, 15—17.

17 njedzela	3. p. sz. tr. ☾	4. n. p. swj.	5 Exaudi	3 46 8	15	☾	12 27
18 pondzela	Arnolfa	Juliany	6 Besariona	3 46 8	16	☾	12 52
19 wutora	Gervasija	Gerv. a Prot.	7 Theodota	3 46 8	16	☾	1 16
20 szrjeda	Sylberija	Sylberija	8 Theod. St.	3 46 8	16	☾	1 41
21 szhtwortf	Filippiny	Mloisija	9 Cyrilla A.	3 46 8	17	☾	2 10
22 pjatf	Pomhajboha	Paulina	10 Timotheja	3 46 8	17	☾	2 44
23 sobota	Bafilija ☺	Agrippiny	11 Bartromja	3 46 8	17	☾	skh. p.

26. tydzien. Terty: Jan. 6, 47—51. Mat. 7, 24—27. 1 Tim. 1, 18. 19.

24 njedzela	4. n. p. sz. tr.	5. n. p. swj.	12 Swj. troj.	3 46 8	17	☾	8 55
25 pondzela	Elogija	Febronije	13 S. Ducha	3 47 8	17	☾	9 46
26 wutora	Jeremiasa	Jan. a Paw.	14 Elisy	3 47 8	17	☾	10 26
27 szrjeda	7 spanzow	Krescensa	15 Amosa	3 48 8	17	☾	10 58
28 szhtwortf	Leona	Leona II.	16 Tichona	3 48 8	17	☾	11 23
29 pjatf	Petra Pawola	Petr. Paw.	17 Manuila	3 49 8	17	☾	11 46
30 sobota	Pawol. wop.	Pawol. wop.	18 Leontija	3 49 8	16	☾	skh. d.

Sermanki a skotne wiki.

- Wulfi Hajn* a defk. wiki. Szorjels.†
- Wulfi Hajn. Szorjels.
- Njeszwaczidlo.* Szorjels.
- Drtrand.* Szorjels.
- Ruland.* Drtrand. Szorjels hornczejste wiki.

- Rychwald.† Lubań.†
- Lubań.
- Lubań.

- Suczina.† Muzafow.† Galschtrow.*
- Nadeberg.* Parzow.*
- Wojerezh.*
- Wjeleczin.†

- Mosborf.† Rychbach.† Drazdzany.
- Barf.* Rychbach.
- Kamjenz.*

Meszaczkowe psche- menjenje a wjedro.

☾ Posheni bertlik 1. jun. popoldnju 1 hodz. 42 min. na deszczojte wjedro potajuje.

☼ Mlody meszczakf 9. jun. popoldnju 5 hodz. 24 min. rjane dnj pschinješe.

☾ Szreni bertlik 17. jun. rano 7 h. 39 m. f deszczom a szlonecznym wjedrom wotmenija.

☺ Polny meszczakf 23. jun. wjeczor 9 hodz. 57 m. wulku czoplotu weszczji.

Stoletna protyfa.

☾ Wot 2. hacz do 4. jun. jara szmny a szuromy powetr; 5. jara szmny deszcz; 7., 8. a 9. czoply deszcz; na to szloneczne wjedro; 26. deszcz; 28. najrjensze wjedro; 30. jun. szmurne.

☾ 30. junija: 2. termija trajuje renty.

1888. Julij,

praznik,

ma 31 dnjow.

Tydzieńje a dnj.	Porzedjena protyka.		Stara julianska protyka. Junij.	☉			☽ w h. a k. h. m.			
	Evangeliska.	Katholska.		skhadz. h. m.	řhom. h. m.	Niebieŝte inamien.				
27. tydzień. Tęty: Jan. 8, 31—36. Mat. 6, 22. 23. Ębr. 13, 9.										
1 njeđzela	5. p. ř. tr. ☾	6. n. p. řwj.	19 Wř. Swj.	3	51	8	16	☽	12	6
2 pøndzela	Mar. domp.	Mar. domp.	20 Methodija	3	51	8	15	☽	12	26
3 wutora	Kornelija	řfidora	21 Juliana	3	52	8	15	☽	12	46
4 řjeda	Ulricha	Udalrika	22 Eusebija	3	53	8	14	☽	1	7
5 řhtwórtř	Charlotty	Cyrilla	23 Agrippin.	3	54	8	14	☽	1	31
6 pjatř	Tejaiaka	Dominiki	24 Jan. nar.	3	55	8	13	☽	1	59
7 řobota	Wilibalba	Wilibalba	25 Febronije	3	56	8	13	☽	2	33
28. tydzień. Tęty: Jan. 10, 23—30. Mat. 5, 44—48. 1 Jan. 1, 8—10.										
8 njeđzela	6. n. p. ř. tr. ☽	7. n. p. řwj.	26 2.n.p.str.	3	57	8	12	☽	3	15
9 pøndzela	Zyrylla	Anatolije	27 Sampsona	3	57	8	12	☽	řh. p.	
10 wutora	Bohatřwal	Felicity	28 Cyr. a Jan.	3	58	8	12	☽	9	3
11 řjeda	řija	Marciana	29 Pět. Paw.	3	59	8	11	☽	9	38
12 řhtwórtř	Hendricha	Jana Gualb.	30 12 japořt.	4	08	10	10	☽	10	7
13 pjatř	Marhaty	Marřche	1 Julija	4	18	9	9	☽	10	34
14 řobota	Bonaventury	Bonaventury	2 Suk. Mar.	4	28	8	8	☽	10	57
29. tydzień. Tęty: Mat. 16, 15—19. Mat. 6, 1—8. Ębr. 13, 8.										
15 njeđzela	7. n. p. ř. tr. ☽	8. n. p. řwj.	3 3.n.p.str.	4	38	7	7	☽	11	20
16 pøndzela	Rafaela	řwjedz. řkap.	4 Handr. C.	4	58	6	6	☽	11	45
17 wutora	Alexija	Alexija	5 Athan. A.	4	68	5	5	☽	řh. b.	
18 řjeda	Eugenija	Ramilla	6 Sisoja	4	78	4	4	☽	12	11
19 řhtwórtř	Ruffina	Vincenca	7 Domařa	4	88	2	2	☽	12	43
20 pjatř	Ęliaka	řier. Nemil.	8 Prokopa	4	98	1	1	☽	1	21
21 řobota	řrageby	řrageby	9 Pankraca	4	108	0	0	☽	2	7
30. tydzień. Tęty: Mat. 9, 9—13. Mat. 6, 19—21. Romř. 8, 8. 9.										
22 njeđzela	8. n. p. ř. tr. ☽	9. n. p. řwj.	10 4.n.p.str.	4	127	59	59	☽	3	4
23 pøndzela	Apollinary	Apollinary	11 Eufimije	4	137	58	58	☽	řh. p.	
24 wutora	řhryřtyny	řhryřtyny	12 Prokl. a H.	4	157	57	57	☽	8	55
25 řjeda	Jafuba	Jafuba	13 Gabriela	4	167	55	55	☽	9	25
26 řhtwórtř	Hany	Hany	14 Akily	4	187	54	54	☽	9	49
27 pjatř	Marthy	řantaleona	15 Cerik. a J.	4	197	52	52	☽	10	10
28 řobota	řantaleona	Mařarija	16 Athenog.	4	217	51	51	☽	10	30
31. tydzień. Tęty: Ęuf. 12, 42—48. 1 Měř. 37, 4—11. Romř. 6, 16—18.										
29 njeđzela	9. n. p. ř. tr. ☽	10. n. p. řwj.	17 5.n.p.str.	4	227	49	49	☽	10	50
30 pøndzela	Ruthy	Julitty	18 Hiakintha	4	247	48	48	☽	11	11
31 wutora	Florentiny	řgnaca Loy.	19 Mak. a D.	4	257	46	46	☽	11	34

řermanki a řkótne wiki.

2. řuřka. Dubz.†
4. Nieřwacziłbo.*
6. Kuland.*
9. Dęęze.† Bistkopizy.*
14. Kufow.*
16. Lubij.* Kufow. řokcz-
niza.*
17. řokczniza.
18. Radeburg.*
23. Wóřpork.*
24. Krafom.*
26. Kamjeřz.*
30. Nowy Ęersdorf.

Měřaczkowe pře- męjenje a wjedro.

☾ Pořledni bęrtlik 1. julija rano 4 hodz. 42 min. njewjedra a deřeř woz-
czakowacz dawta.

☽ Wtoby měřaczř 9. julija rano 7 hodz. 6 min., ř njewidomnym řaczmi-
czom řlónza, deřeřozjte
wjedro wobřhowa.

☽ řręni bęrtlik 16. julija popoldnju 1 ř. 2 m. rjane lętuje wjedro lubi.

☽ Pořny měřaczř 23. julija rano 6 hodz. 35 min. ř njewidomnym řaczmi-
czom měřaczka czople a
přdne wjedro přhnyje.

☾ Pořledni bęrtlik 30. julija wjeřor 9 ř. 19 m. ma nařhilořez ř tuźnemu
wjedru a njewjedram.

Stoletna protyka.

2. julija pořmurjene
njejio a řurowy powętr;
3. deřeřczif; wot 4. hačz
do 8. wulka řorzota a
rjenje; 10. w nozy nje-
wjedro ř trajařym częřřim
nařnym deřeřczom; teř 11.
wulř deřeřcz; wot 12. hačz
do 28. jara řorz; na to
trajařy řhly deřeřcz hačz
do řónza julija.

22. julija: Ępoczatř
přhęřich dnjow.

řraliřke řito, lózo řo
romi. — řchtoř řhjęř,
to řnęřeř; řchtoř řpapař,
to mjeleř.

1888. August,

jujenz,

ma 31 dnjow.

Tydjenje a dny.	Porjedžena protyfa.		Stara julianska protyfa. Julij.	☉		Mješčje juanjen.	☾
	Evangeljska.	Katholjska.		šthadž. h. m.	šhow. h. m.		
1 brjeda	Pètr. w rječz.	Pètr. w rječz.	20 Ilije	4 26 7	45	☾	12 0
2 šhtwórtk	Gustava	Gundefara	21 Sim. a Jan	4 27 7	44	☾	šth. d.
3 pjatf	Augusta	Schěžep. nam.	22 Mar. Madl.	4 29 7	42	☾	12 32
4 šobota	Dominika	Dominika	23 Trofima	4 30 7	40	☾	1 11
32. tydžeń. Tęty: Łuf. 13, 31—35. 1 Sam. 19, 1—6. 1 Pètra 3, 15. 16.							
5 njedžela	10. n. p. š. tr.	11. n. p. swj.	24 6. n. p. str.	4 32 7	38	☾	1 58
6 pòndžela	Ulriki	Khr. pschekr.	25 Hany	4 34 7	36	☾	2 55
7 wutora	Natuscha	☉ Natuscha	26 Jermolaja	4 35 7	35	☾	šth. p.
8 brjeda	Severa	Gyriaka	27 Panteleim.	4 37 7	33	☾	8 10
9 šhtwórtk	Grifa	Romana	28 Prochora	4 38 7	31	☾	8 37
10 pjatf	Lawrjenza	Lawrjenca	29 Kallinika	4 40 7	29	☾	9 2
11 šobota	Hermanna	Susany	30 Sily	4 41 7	28	☾	9 26
33. tydžeń. Tęty: Łuf. 13, 23—25. 1 Sam. 24, 17—20. Romš. 14, 17—19.							
12 njedžela	11. n. p. š. tr.	12. n. p. swj.	31 7. n. p. str.	4 42 7	26	☾	9 50
13 pòndžela	Murory	Hippolita	1 augusta	4 44 7	24	☾	10 16
14 wutora	Eusebija	☾ Eusebija	2 Šcěpana	4 46 7	22	☾	10 44
15 brjeda	Mar. do nj.	Mar. do nj.	3 Isaaka	4 47 7	20	☾	11 19
16 šhtwórtk	Koča	Koča	4 7 wuč. w E.	4 49 7	18	☾	šth. d.
17 pjatf	Liberata	Liberata	5 Eusignija	4 51 7	16	☾	12 1
18 šobota	Augustiny	Leny	6 Knj. př.	4 52 7	14	☾	12 53
34. tydžeń. Tęty: Łuf. 15, 11—32. 2 Sam. 18, 31—33. Jaf. 2, 10.							
19 njedžela	12. n. p. š. tr.	13. n. p. swj.	7 8. n. p. str.	4 53 7	12	☾	1 54
20 pòndžela	Bernharda	Bernarda	8 Jemeliana	4 55 7	10	☾	3 2
21 wutora	Anastafija	☺ J. Franciszka	9 Mateja	4 56 7	8	☾	šth. p.
22 brjeda	Alfonsa	Simforiana	10 Lawrjenca	4 58 7	6	☾	7 50
23 šhtwórtk	Zachäufka	Filip. Benit.	11 Eupla	5 0 7	4	☾	8 13
24 pjatf	Bartromja	Bartromja	12 Focija	5 2 7	2	☾	8 33
25 šobota	Ludwiga	Ludwika kral.	13 Maksima	5 3 6	59	☾	8 53
35. tydžeń. Tęty: Łuf. 9, 57—69. 1 Mójš. 43, 26—30. 1 Kor. 7, 24.							
26 njedžela	13. n. p. š. tr.	14. n. p. swj.	14 9. n. p. str.	5 5 6	58	☾	9 14
27 pòndžela	Gebharda	Jana Kalaf.	15 Mar. d. n.	5 6 6	55	☾	9 36
28 wutora	Belagija	Augustina	16 Khr. wobr.	5 8 6	53	☾	10 0
29 brjeda	Jana šmj. ☾	Jana Hłow.	17 Mirona	5 9 6	51	☾	10 29
30 šhtwórtk	Ernsta	Róže Lim.	18 Flora	5 11 6	49	☾	11 4
31 pjatf	Josuy	Rajmunda R.	19 Handrija	5 12 6	47	☾	11 46

Sermanki a škótné wiki.

1. Njeřwacžido.* W-tenza. †
3. Eifenberg. †
4. Budyščin. † Witow.*
6. Kulow. †
9. Kamjenž.*
13. Rinzbórk.*
14. Wart.* Łas. †
15. Čerwjena Woda. †
18. Kuland.*
20. Počžnja.* Kuland. Šhorjels. †
21. Šhorjels. †
22. Radeberg.*
24. Haldštraw. †
25. Drtrand.*
27. Wódwor. † Wojerež.*
- Wišchno. Luban. †
28. Luban.
29. Nowe Město.*

Měščazkowe pschmenjenje a wjedro.

☉ Włody měščazk 7. aug. wječor 7 h. 11 m. s widomym šacznjom šlónza, budže nještajne wjedro.

☾ Přeni bértlik 14. augusta popołdnju 5 hodž. 34 min. rjane dny ludi.

☺ Połny mėš. 21. aug. popołdnju 5 hodž. 10 min. na wulku czoplotu pošajuje.

☾ Pošledni bértlik 29. augusta popołdnju 3 hodž. 8 min. njewjedra a deschčz pštinješe.

Stołětna protyfa.

Přenje dny augusta je šamróčžene, a druhdy něšto deschčžika pschepaduje; 6. je najrjenjich džen, mješ tym šo je nož škótna; 7. brimanje s nashym deschčžom; 8. šo šda, šo chže šo wuwjedricz; wot 9. hačž do 14. pak šašo wšchdnje deschčž; 17. rjenje; 18. wulke njewjedro, šatraschny wětr a uahny deschčž; dofelž hačž do šónza augusta wjedro wjažn nješojt, Wože dary na polu wurostu.

1. augusta: 2. termija grunšfcho damfa. —
22. augusta: šónz pšyčžich dnjow.

1888. September,

poziwny,
ma 30 dnjow.

Tydzień a dnj.	Porzeczona protyka.		Stara intjanjska protyka. August.	☉			Niejete humien.	☾ sth. a fh. h. m.
	Evangeljska.	Katholjska.		sthadz.	thow.	h. m.		
1 sobota	Egidija	Egidija	20 Samuila	5	14	6	45	sth. d.
36. tydzień. Tęty: Mat. 11, 16—19. 1 Sam. 3, 11—13. Jan. 1, 5. 6.								
2 njedzela	14. n. p. f. tr.	Swj. jandz.	21 10. p. s. tr.	5	15	6	42	12 38
3 póndzela	Mansweta	Serapije	22 Agathona	5	17	6	40	1 37
4 wutora	Mójsaša	Rosalije	23 Lupa	5	19	6	38	2 44
5 fřjeda	Kathanaela	Wiktoria	24 Eutichija	5	20	6	35	3 58
6 shtwórtk	Magna	Magna	25 Bartromja	5	22	6	33	fh. p.
7 pjatk	Reginy	Reginy	26 Adriana	5	24	6	31	7 29
8 sobota	Marje nar.	Mar. nar.	27 Pimjena	5	25	6	29	7 53
37. tydzień. Tęty: Mat. 11, 25—30. Dan. 5, 13—17. Łuf. 17, 10.								
9 njedzela	15. n. p. f. tr.	16. n. p. swj.	28 11. p. s. tr.	5	26	6	27	8 18
10 póndzela	Bulcherije	Mikł. Tol.	29 Jana sm.	5	28	6	25	8 47
11 wutora	Abraham	Prota	30 Al. Newsk.	5	30	6	22	9 20
12 fřjeda	Bohumiza	Zubencija	31 pasa M. B.	5	31	6	20	10 0
13 shtwórtk	Amata	Amata	1 septemb.	5	33	6	18	10 48
14 pjatk	Rychiza pow.	Rychiza pow.	2 Mamanta	5	35	6	15	11 45
15 sobota	Fřideriki	Nikomeda	3 Anthima	5	36	6	13	fh. d.
38. tydzień. Tęty: Jan. 9, 1—5. 2 Sam. 12, 18—23. Jan. 4, 7—10.								
16 njedzela	16. n. p. f. tr.	17. n. p. swj.	4 12. p. s. tr.	5	38	6	10	12 50
17 póndzela	Lamberta	Lamberta	5 Zacharije	5	39	6	8	2 0
18 wutora	Tita	Józefa C.	6 Mich. arcj.	5	40	6	7	3 11
19 fřjeda	Kwatember	Suche dnj	7 Sozonta	5	42	6	4	4 22
20 shtwórtk	Kalixta	Priski	8 Mar. nar.	5	44	6	2	fh. p.
21 pjatk	Mateja	Mateja scz.	9 Joach. a H.	5	45	6	0	6 57
22 sobota	Moriza	Morica	10 Minodory	5	47	5	57	7 17
39. tydzień. Tęty: Łuf. 12, 54—57. 2 Mójj. 2, 16—20. 1 Tęš. 4, 11. 12.								
23 njedzela	17. n. p. f. tr.	18. n. p. swj.	11 13. p. s. tr.	5	48	5	55	7 38
24 póndzela	Jana podj.	Gerarda	12 Autonom.	5	50	5	53	8 1
25 wutora	Kleofasa	Kleofasa	13 Kornelija	5	52	5	50	8 28
26 fřjeda	Zypriana	Cypriana	14 křiž. pw.	5	53	5	48	9 0
27 shtwórtk	Kozmaša	Kozm. a Dam.	15 Nikity	5	55	5	45	9 39
28 pjatk	Wjazsław.	Wjazsława	16 Eufimije	5	57	5	43	10 25
29 sobota	Michala	Michala	17 Sofije	5	58	5	41	11 20
40. tydzień. Tęty: Mat. 10, 16—22. 1 Mójj. 18, 20—32. Mat. 5, 33—37.								
30 njedzela	18. n. p. f. tr.	19. n. p. swj.	18 14. p. s. tr.	5	59	5	40	fh. d.

Sermanki a skótné wiki.

1. Kinsbórf.* Rukow.*
3. Rukow. Wulfi Hajn* a desł. wiki. Żitawa.*
4. Wulfi Hajn.
5. Rjeřwaczidło.*
7. Kuland.*
8. Wolbramezy.†
10. Džęze.† Biskopizy.*
12. Parzow.* Stolpnj.* Radeburg.* Draj-džany (R. m.).*
13. Wuzafow.† Radeburg.
15. Ortrand.* Miřchno.*
17. Kamjez.† Rychbach.† Wolstromz. Lipř (hacž do 13. oktobra).
18. Rychbach.
19. Radeberg.*
21. Wart.†
24. Wojerezy.† Biskopizy. Rowofalž.
26. Polczniža.*
27. Polczniža.
29. Wjelecziń.†

Měřaczkowe pschmenjenje a wjedro.

☉ Młody měřaczk 6. sept. rano 5 hodž. 46 min. 60 i wěřsikom wujasni.

☽ Prěni bęrtlik 12. sept. w noży 10 h. 49 m. je fuche a jasne.

☉ Potny měřaczk 20. sept. rano 6 hodž. 14 min. deščęz wěščęzi.

☾ Pořtedni bęrtlik 28. sept. dopolnija 9 h. 20 m. budže žuano wot furowych wětrom pschewodžany.

Stolętna protyka.

Prěnje dnj septembra rano pomjerńje; wot 2. hacž do 5. wěřsikoje; 6. njewjedro czoply deščęz pschirńje; 8. njepřesławaž deščęz; 12. mróczne bjež deščęza; 13. a 14. mróży a řabe mjerńjenje w noży; 15. jasne a czople wjedro; 16. a 17. mróczne; 18. rano mřla, kotruž bęlny wětr jacęert, pschir czimż je řyma, řaž w frutej řymje; na to mjerńje hacž do řónza septembra.

30. septembra: 3. termija krajnje renty. — 2. t. dořhodneho dawka.

1888. Oktober,

winowz,

ma 31 dnjow.

Tydženje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. September.	☉		Miešće inamjen.	☾	
	Evangeljska.	Katholska.		šthadž.	thow.		šth. a th.	h. m.
1 pónđžela	Remigija	Remigija	19 Trofima	6	15	37	☼	12 24
2 wutora	Rabele	Leodegara	20 Eustathija	6	35	35	☼	1 34
3 brjeda	Maximiana	Kandida	21 Kodrata	6	45	33	☼	2 48
4 šhtwórtk	Franza	Franca Ser.	22 Foki	6	65	30	☼	4 8
5 pjatk	Blazida	Blacida	23 Jana podj.	6	85	28	☼	th. p.
6 šobota	Fides	Bruna	24 Thekle	6	105	25	☼	6 19

41. tydžen. Texty: Mark. 9, 38—41. 1 Mójj. 33, 9—11. Zaf. 3, 5—10.

7 njedžela	19. n. p. š. tr.	Swj. róz.	25 15. p. s. tr.	6	115	23	☼	6 46
8 pónđžela	Efraima	Brigity	26 Jana wup.	6	135	21	☼	7 18
9 wutora	Dionisija	Dionisija	27 Kallistrat.	6	145	19	☼	7 56
10 brjeda	Athanasija	Franc. Borg.	28 Charitona	6	155	17	☼	8 42
11 šhtwórtk	Cereona	Blacidije	29 Kiriaka	6	175	15	☼	9 38
12 pjatk	Maximil.	Maximiliana	30 Hrjehorja	6	195	13	☼	10 42
13 šobota	Kolomana	Eduarda	1 oktobra	6	215	10	☼	11 50

42. tydžen. Texty: Mat. 19, 3—8. 1 Mójj. 13, 8. 9. Mat. 5, 27—30.

14 njedžela	20. n. p. š. tr.	21. n. p. swj.	2 16. p. s. tr.	6	235	8	☼	th. d.
15 pónđžela	Hedwigi	Kallista	3 Dionisija	6	245	6	☼	1 0
16 wutora	Hała	Hała	4 Hierothej.	6	265	4	☼	2 11
17 brjeda	Innozenza	Hedwigi	5 Pětra	6	285	2	☼	3 21
18 šhtwórtk	Lufascha	Lufascha scž.	6 Domaša	6	295	0	☼	4 28
19 pjatk	Ferdinand.	Pětra Alkant.	7 Sergija	6	314	58	☼	šth. p.
20 šobota	Wendelina	Jana Kent.	8 Pelagije	6	324	56	☼	5 41

43. tydžen. Texty: Mat. 12, 46—50. Ruth. 1, 15—17. Ef. 5, 25.

21 njedžela	21. n. p. š. tr.	22. n. p. swj.	9 17. p. s. tr.	6	344	54	☼	6 4
22 pónđžela	Kordule	Kordule	10 Eulampija	6	364	52	☼	6 29
23 wutora	Severina	Severina	11 Filipa	6	384	50	☼	6 59
24 brjeda	Salome	Rafaela	12 Kosmy	6	404	48	☼	7 35
25 šhtwórtk	Wyleminy	Rhryfanta	13 Karpa	6	414	46	☼	8 17
26 pjatk	Hioba	Evarista	14 Nazarija	6	434	44	☼	9 8
27 šobota	Sabiny	Sabiny	15 Eufimija	6	454	42	☼	10 6

44. tydžen. Texty: Mat. 21, 28—31. 1 Mójj. 39, 2—5. Mat. 23, 27. 28.

28 njedžela	22. p. š. tr.	23. n. p. swj.	16 18. p. s. tr.	6	464	41	☼	11 12
29 pónđžela	Marzija	Marcisa	17 Osije	6	484	39	☼	šth. d.
30 wutora	Klawdija	Serapiona	18 Lukaša	6	504	37	☼	12 23
31 brjeda	Sw. ref.	Wolfganga	19 Joila	6	514	35	☼	1 39

Sermanki a škótné wiki.

1. Rafez. Gucžina.† Dubž.† Šchërachow.†
3. Nješwacžidlo* a lane wiki.
4. Krafow.†
8. Lubij.† Kulow.† Šybalu.†
14. Nješwacžidlo deštorwe, hucžtorwe a šmofowé wiki.
15. Rinsbórk* Wiftoptžy.*
16. Rinsbórk.
17. Čžerwjena Woda† Wětenža.† Nowe Wěsto.*
18. Kamjenž.* Wifow.*
19. Wifow.
22. Wóšport* Galsčtrow* Radmërižy.† Draždžany.
23. Radmërižy.
24. Nowe Wěsto. Radeberg.*
25. Dtrand.* Radeberg.
26. Dtrand.
27. Kuland.*
29. Rychwald.† Kuland. Wjarnacžizy.†
30. Wulki Hajn* a deš. wiki.

Měšćackowe pschmenjenje a wjedro.

☉ Měšćacki 5. oktobra popołdnju 3 hodž. 24 min. ma wložne wjedro a mštu.

☾ Prëni bërtlik 12. oktobra rano 6 h. 19 m. rjane našmne wjedro lubi.

☺ Pošny měšćacki 19. oktobra wječor 9 h. 58 m. budže deščęzjoite a wětrojite.

☾ Pošljedni bërtlik 28. oktobra rano 2 h. 45 m. deščęzjoite wjedro wobthowa.

Stolětna protyka.

Oktober se šlynymi wětrami šastupi, totręž hacž do 9. šthadžęja; 10. a 11. jašnje; wot 12. hacž do 22. deščęze a mroczne njebio; wot 24. hacž do 26. mšty a štajny deščęz; wot 29. mjerjenje a mšty hacž do kónza oktobra.

1. oktobra: 2. termija wopatenšje fajny.

1888. November,

nashnuiti,
ma 30 dnjow.

Tydzień a dnj.	Porzędżena protyfa.		Stara julianska protyfa. Oktober.	☉		Miejscje pianjen.	☾
	Ewangeliska.	Katholska.		řhadż. h. m.	řhow. h. m.		
1 Ńhtwórtk	Wřch. řwjat.	Wřch. řwjat.	20 Artemija	6 53	4 33		2 57
2 pjatt	Řhud. duřch.	Řhud. duřch.	21 Hilariona	6 55	4 31		4 19
3 řobota	Řuberta	Řuberta	22 Kaz. M. B.	6 57	4 29		5 42

45. tydzień. Terty: Mar. 12, 41—44. 2 Mój. 5, 1—4. Ćaf. 4, 2. 3.

4 njedźzela	23. p. ř. tr.	24. n. p. řwj.	23 19. p. s. tr.	6 58	4 28		řh. p.
5 póndźzela	Blandiny	Emmericha	24 Arethy	7 04	4 26		5 47
6 wutora	Leonharda	Magna	25 Marciana	7 24	4 25		6 32
7 řrjeda	Erdmanna	Engelberta	26 Dmitrija	7 34	4 23		7 26
8 Ńhtwórtk	Emmericha	Godofrida	27 Nestora	7 54	4 21		8 29
9 pjatt	Theodora	Theodora	28 Terencija	7 74	4 20		9 38
10 řobota	M. Luthera	Řandrija W.	29 Anastasije	7 94	4 18		10 50

46. tydzień. Terty: Mat. 20, 20—23. Ćef. 55, 8. 9. Ćil. 1, 20. 21.

11 njedźzela	24. n. p. ř. tr.	25. n. p. řwj.	30 20. p. s. tr.	7 11	4 16		řh. d.
12 póndźzela	Modesta	Merczina bift.	31 Stachija	7 12	4 15		12 2
13 wutora	Arkadija	Stanisława	1 novemb.	7 14	4 13		1 11
14 řrjeda	Levina	Klementiny	2 Akindina	7 15	4 12		2 20
15 Ńhtwórtk	Leopolda	Leopolda	3 Akepsima	7 17	4 11		3 27
16 pjatt	Edmunda	Edmunda	4 Joannikij.	7 19	4 10		4 32
17 řobota	Řuga	Dthmara	5 Galakcion	7 20	4 9		5 38

47. tydzień. Terty: Mat. 13, 47—50. Řeb. Ćal. 8, 11—13. Ćaf. 1, 12.

18 njedźzela	25. p. ř. tr.	26. n. p. řwj.	6 21. p. s. tr.	7 22	4 7		řh. p.
19 póndźzela	Řilže	Řilźbjety	7 Lazara	7 24	4 6		5 1
20 wutora	Emilije	Benigna	8 Michała	7 26	4 5		5 34
21 řrjeda	Mar. wopr.	Marj. wopr.	9 Onisifora	7 27	4 4		6 13
22 Ńhtwórtk	Řazilije	Ćacilie	10 Erast. a Ol.	7 29	4 2		7 1
23 pjatt	Řof. pjatt	Klimanta	11 Miny	7 31	4 1		7 57
24 řobota	Řhryřogena	Řhryřogena	12 Jana El.	7 32	4 0		8 59

48. tydzień. Terty: Ćew. Ćan. 3, 15—17. Řř. 16, 8—11. 1 Řov. 15, 58.

25 njedźzela	Ćsw. femr.	27. n. p. řwj.	13 22. p. s. tr.	7 34	3 59		10 7
26 póndźzela	Konrada	Konrada	14 Filipa	7 35	3 59		11 17
27 wutora	Řunczerja	Řafilija	15 Gurije	7 36	3 58		řh. d.
28 řrjeda	Řuffa	Ćofthena	16 Mateja	7 38	3 57		12 32
29 Ńhtwórtk	Řaktarja	Řilomeny	17 Hřehorja	7 40	3 57		1 49
30 pjatt	Řandrija	Řandrija	18 Platona	7 41	3 56		3 9

Řermanki a řkótne wřki.

3. Budyřin. ř Kulow.*

6. Bart.* Ćas. ř

7. Řeřwacźibó* a łane
wřki.

9. Řuland.* Ćubań.*

12. Řósborf. ř Polcźniza.*

Řyřbach. ř Stolpjuo.

13. Řyřbach.

17. Řitawa.

19. Řitawa.*

22. Řamjeńz.*

26. Wóřpork. ř Kulow.*

28. Řadeburg.*

Řeřacźkówe pře- mėnjenje a wjedro.

☉ Młody mėřacź 4.

novembra w noźy 12 hodź.
52 min. budźe mřócźne.

☾ Řrėni bėrtk 10.

novembra popołdnju 5 h.
4 m. jařne njebo a řymu
přinjeře.

☽ Połny mėřacź 18.

novembra popołdnju 4 h.
5 min. smeje přeemėniate
wjedro.

☾ Pořledni bėrtk 26.

novembra wjećoz 6 hodź.
10 min. řylne wėtry wo-
cźafowacź dawa.

Stolėtna protyfa.

Řrėnje dnj novembra

přchi jařnym njebo řyma

krucje přchima; 4. a 5.

deřcźiř; na to hacź do 8.

řiane wjedro; wot 9. hacź

do 12. deřcźiř; wot 13.

hacź do 15. deřcźiř a řdźela

řnadne řliwki; wot 16. hacź

do 22. wřdźdnje njeřto

deřcźiř; 23. a 24. jara

řyma; 25. jařo deřcźiř;

26. řjany nashmny dźeń;

28. wobdnjo řjenje a w noźy

deřcźiř; 29. jařo řjenje;

pořledni dźeń novembra
wřřfityje.

Ćarjedź njebeř a řemie

Řulcť wėtry řo honja

Ř liřcźiřka dźeruu

Ř řymu nuts řwonja.

Ćarjedź njebeř a řemie

Řo wřřkofej dřřy

Ćrėneř mřócźele wjeřu

Ř řuřate mřřřy.

1888. December,

hodownik,

na 31 dniow.

Tydzień a dni.	Porządzena protyka.		Stara juliańska protyka. November.	☉			Niedziela i święta.	D kth. a kth. h. m.
	Evangeliska.	Katholiska.		skhadz. h. m.	khow. h. m.	h. m.		
1 sobota	Longina	Eligija	19 Obadje	7 42	3 55	☾	4 32	
49. tydzień. Tęty: Jer. 31, 31—34. Ps. 100. Jan. 17, 3.								
2 niedźzela	1. n. advent.	1. n. advent.	20 23. p. s. tr.	7 44	3 54	☾	5 58	
3 pónđzela	Franz. Kav. ☉	Franca Kav.	21 Mar. wop.	7 45	3 54	☾	kh. p.	
4 wutora	Borbory	Borbory	22 Filem.	7 47	3 53	☾	5 8	
5 śrjeda	Amosa	Sabbasa	23 Amfiloch.	7 48	3 53	☾	6 8	
6 śchwórtk	Mikławscha	Mikławscha	24 Khatrny	7 49	3 53	☾	7 18	
7 pjat	Markwarda	Ambrozija	25 Klimanta	7 50	3 53	☾	8 31	
8 sobota	Mar. podj.	Mar. podj.	26 Alipija	7 51	3 53	☾	9 46	
50. tydzień. Tęty: Jer. 40, 1—5. Mat. 4, 1. 2. 1 Tim. 1, 15.								
9 niedźzela	2. n. advent.	2. n. advent.	27 24. p. s. tr.	7 52	3 52	☾	10 59	
10 pónđzela	Judithy ☾	Melchiada	28 Ścēpana	7 53	3 52	☾	kh. d.	
11 wutora	Damasa	Damasa	29 Paramona	7 54	3 52	☾	12 8	
12 śrjeda	Epimacha	Dionizija	30 Handrija	7 55	3 52	☾	1 17	
13 śchwórtk	Luzije	Lucije	1 decemb.	7 56	3 52	☾	2 23	
14 pjat	Mikafija	Mikafija	2 Abbakum.	7 57	3 52	☾	3 29	
15 sobota	Johanny	Eusebija	3 Zefanje	7 58	3 52	☾	4 33	
51. tydzień. Tęty: Pagg. 2, 7—10. 1 Mój. 49, 18. 1 Tim. 2, 4. 5.								
16 niedźzela	3. n. advent.	3. n. advent.	4 25. p. s. tr.	7 59	3 52	☾	5 38	
17 pónđzela	Izaaka	Izaaka	5 Sabby	8 03	3 52	☾	6 41	
18 wutora	Wunibalda ☺	Theotima	6 Mikławsa	8 13	3 53	☾	kh. p.	
19 śrjeda	Kwatember	Suche dni	7 Ambrosija	8 13	3 53	☾	4 57	
20 śchwórtk	Ammona	Ammona	8 Patapija	8 23	3 54	☾	5 51	
21 pjat	Domascha	Domascha	9 Han. podj.	8 23	3 54	☾	6 51	
22 sobota	Beaty	Flora	10 Miny	8 33	3 54	☾	7 57	
52. tydzień. Tęty: Jer. 12, 2—6. 5 Mój. 18, 18. 19. 1 Jan. 4, 9.								
23 niedźzela	4. n. advent.	4. n. advent.	11 26. p. s. tr.	8 43	3 55	☾	9 6	
24 pónđzela	Batorzija	Batorzica	12 Spiridiona	8 43	3 56	☾	10 19	
25 wutora	Bozi dzień	1. f. hodow	13 Eustratija	8 53	3 56	☾	11 32	
26 śrjeda	2. f. hod. ☾	2. f. hodow	14 Thirsa	8 53	3 57	☾	kh. d.	
27 śchwórtk	Jana ścz.	Jana ścz.	15 Eleuther.	8 53	3 58	☾	12 48	
28 pjat	Njerwin. dzęc.	Njerwin. dzęc.	16 Haggeja	8 53	3 59	☾	2 6	
29 sobota	Jonathana	Domascha b.	17 Daniela	8 54	0	☾	3 27	
53. tydzień. Tęty: Jer. 40, 27—31. Ps. 103, 8—18. Jud. 24. 25.								
30 niedźzela	N. po hodz.	N. po hodz.	18 27. p. s. tr.	8 54	1	☾	4 50	
31 pónđzela	Shlwestra	Shlwestra	19 Bonifacija	8 54	2	☾	6 13	

Sermanki a skótné wiki.

- Nješwaczidło * a lane wiki.
- Ruland.*
- Džęže.† Nowosajł.
- Eisenberg.*
- Mużafatow.† Kamjenz.*
- Rulow.† Lubij.
- Ruland. Drazdžanų.
- Wojezechų.†

Měšaczkowe pschemienjenje a mjedro.

☉ Młodny mėšaczk 3. dezembra dopoldnja 10 hodz. 55 min. na kńeh a wěstik pokazuje.

☽ Wřeni bęrtlik 10. dez. rano 7 hodz. 35 m. na kńeh mjedro a sřmu.

☉ Pohny mėšaczk 18. dez. dopoldnja 11 hodz. 30 min. frute mjerlujenje mėšaczji.

☾ Pofledni bęrtlik 26. dezembra rano 6 h. 49 m. sřma popušczaji.

Stolėtna protyka.

5. dezembra deščęziť a kńeh, na czoż kń wu-
wjedri; 8. jańo złyh dzeń
deščęziť; 9. czołło ale
mróczęne; 10. křynų deščęz;
11. rjany dzeń; 12. mróczęne;
13. wulki deščęz; wot
14. hacz do 18. sřmurene
njebio; 20. pińhi jańnym
njebju mjerńje; na to
stajaje jańne; 30. czińho
a sřma bęsz kńeha; pofłeni
dzeń lėta rano mřta, na
czoż kń pomrócziť.

31. dezembra: 4. ter-
mija krajnjeje reńty.

Nóz w sřmje.

D rjana hwěsnyńhjerka,
Zy wulka rjanosęz ģama,
Wi křwėtto f swojoh' krale-
stwa
Do wutrobų kń łama;
Pray mi, so w swojeh' křwėt-
linje

Szo lubosęz wotkřwěczuje,
Přich f wulkosęzju mje we
wěrje,

So duch kń sřožny czuje!
(Scjeter, „Sřma“.)

Woblicženje danje.

Rapi- tal.	3 procent.		3 1/2 procent.		4 procent.		4 1/2 procent.		5 procent.		Rapi- tal.
	Sětnje marf	Wěšćanje np.	Sětnje marf	Wěšćanje np.	Sětnje marf	Wěšćanje np.	Sětnje marf	Wěšćanje np.	Sětnje marf	Wěšćanje np.	
mf. 1	3	3/10	3 5/5	3/10	4	4/10	4 5/5	4/10	5	5/10	mf. 1
5	15	1 3/3	17 5/5	1 5/5	20	1 7/7	22 5/5	1 9/9	25	2 1/2	5
10	30	2 5/5	35	3	40	3 3/3	45	3 8/8	50	4 2/2	10
15	45	3 8/8	52 5/5	4 5/5	60	5	67 5/5	5 7/7	75	6 3/3	15
20	60	5	70	6	80	6 7/7	90	7 5/5	100	8 4/4	20
25	75	6 3/3	87 5/5	7 5/5	100	8 4/4	125	9 8/8	125	10 5/5	25
30	90	7 5/5	105	9	120	10	135	11 3/3	150	12 5/5	30
35	105	8 8/8	122 5/5	10 2/2	140	11 7/7	157 5/5	13 2/2	175	14 6/6	35
40	120	10	140	11 7/7	160	13 4/4	180	15	200	16 7/7	40
45	135	11 3/3	157 5/5	13 2/2	180	15	200	16 9/9	225	18 8/8	45
50	150	12 5/5	175	14 6/6	200	16 7/7	225	18 8/8	250	20 9/9	50
60	180	15	210	17 5/5	240	20	270	22 5/5	300	25	60
70	210	17 5/5	245	20 5/5	280	23 4/4	315	26 3/3	350	29 2/2	70
80	240	20	280	23 4/4	320	26 7/7	360	30	400	33 4/4	80
90	270	22 5/5	315	26 3/3	360	30	400	33 8/8	450	37 5/5	90
100	300	25	350	29 2/2	400	33 4/4	450	37 5/5	500	43 7/7	100
200	600	50	700	58 4/4	800	66 8/8	900	75	1000	83 4/4	200
300	900	75	1050	87 5/5	1200	1	1350	1 12 5/5	1500	1 25	300
400	1200	1	1400	1 16 7/7	1600	1 33 4/4	1800	1 50	2000	1 66 7/7	400
500	1500	1 25	1750	1 45 9/9	2000	1 66 8/8	2250	1 87 5/5	2500	2 8 4/4	500
1000	3000	2 50	3500	2 91 7/7	4000	3 33 6/6	4500	3 75	5000	4 16 7/7	1000
5000	15000	12 50	17500	14 58 4/4	20000	16 68	22500	18 75	25000	20 83 4/4	5000
10000	30000	25	35000	29 16 7/7	40000	33 36	45000	37 50	50000	41 66 7/7	10000

Woblicženje, kaš wyšoko punt přichůnje, hdyž zentnar 1, 2, 3 atd. marlow placži.

Šunt přězo telko np. placži, kaž zentnar marlow.

Š na kopaf:

Zentnar přězo telko marlow placži, kaž punt np.

Nětk nowe lěto witamy
 Do žiwjenja na semi,
 Džak njedź su přenje wopory,
 Džak Bohu s kherluskemi,
 So Bóh nam nastupicź je da
 A so naš wšćitkich přichitrywa
 Se sćkitom swojej' hnady.

Wón budź tež dale pola naš
 Se swojim wobstaranjom.
 Njedź kraj a lud kće kóždy czaš
 Pod jeho žohnowanjom,
 Njedź Bože kralestwo pak je
 Nam našče kubło najdróžšče
 A Boža wótzna hnada.

Bóh wudžel wšćitkim spojojnoscź,
 We staroscjach daj radu,
 We horju spožcź nam sczejpliwoscź
 A pomhaj bórny s radu;
 Njedź bohatstwo naš njeblasni,
 Njedź khudoba naš njestróži
 A sawiscź s kraja cžekaj.

Njedź dobre wšcho so poradzi,
 Měr, luboscź njedź so spori,
 A přjódzy w našchim Eserbowstwě
 Njedź dobry duch so hori,
 Haj žyly herbski lud a kraj
 Tež w tutym lěcže mužiwaj
 Wšchu hnadu a wšcho sbože!

Dodatek k pruskim hermantam a štótnym wikam.

(h. = hermant; f. = konjaze wiki; fhw. = fwinjaze wiki; w. = wolmjane wiki; fnamješčto * rěta štótna wiki, fnamješčto † pař hermant a štótna wiki.)

Barščecj: 21. mař. rózta † f., 20. měrza † f., 15. meje † f., 24. jul. † f., 25. aug. * f., 18. dez. h.

Beškow: 15. měrza *, 16. měrza h., 3. meje *, 4. meje h., 16. aug. *, 17. aug. h., 25. okt. *, 26. okt. h.

Brodh: 20. mař. rózta f., 16. hapr. †, 25. jun. †, 27. aug. †, 22. okt. †, 10. dez. †.

Damna: 13. mař. rózta *, 18. hapr. *, 20. jun. h., 21. jun. *, 6. aug. *, 5. sept. h., 6. sept. *, 5. nov. *.

Dobriřug: 27. mař. rózta *, 28. mař. rózta h., 26. hapr. *, 13. aug. *, 14. aug. h., 26. nov. *, 27. nov. h., 14. dez. božodžělcj. h., 21. dez. božodžělcj. h.

Drěwf: 18. mař. rózta *, 14. hapr. *, 16. hapr. h., 25. jun. *, 26. jun. h., 15. sept. *, 17. sept. h., 27. okt. *, 10. dez. božodžělcj. h.

Šařhjn: 13. mař. rózta † f., 26. měrza † f., 14. meje † f., 2. jul. * f., 20. aug. † f., 1. okt. † f., 3. dez. † f.

Šórow: 21. měrza † a pŕatowe wiki, 13. jun. *, 8. aug. † a pŕat. wiki, 10. okt. † a pŕat. wiki.

Šrabin: 12. měrza *, 13. měrza h., 11. jun. *, 12. jun. h., 13. jun. w., 20. aug. *, 21. aug. h., 1. okt. *, 2. okt. h., 3. okt. w.

Šróžijščecj: 20. mař. rózta * fhw., 21. mař. rózta h., 11. meje h., 2. jul. * fhw., 3. jul. h., 24. sept. * fhw., 25. sept. h., 12. nov. * fhw., 13. nov. h., 13. dez. božodžělcj. h.

Šubin: 12. měrza * f., 7. meje † f., 8. meje h., 9. meje (poř dnja) h., 18. jun. * f., 13. aug. * f., 24. sept. † f., 25. sept. h., 26. sept. (poř dnja) h., 5. nov. † f., 6. nov. h., 7. nov. (poř dnja) h.

Šródf: 20. mař. rózta †, 14. meje †, 12. jun. w., 24. aug. †, 4. okt. *, 1. nov. †, 17. dez. hodoowny h.

Šařeni: 4. mař. rózta * f., 6. mař. rózta h., 28. hapr. *, 30. hapr. h., 23. jun. * f., 25. jun. h., 18. aug. * f., 20. aug. h., 1. dez. * f., 3. dez. h.

Šalawa: 10. mař. rózta fhw., 11. mař. rózta * f., 13. mař. rózta h., 23. měrza fhw., 24. měrza * f., 4. meje fhw., 5. meje * f., 7. meje h., 24. meje w., 31. meje w., 7. jun. w., 29. jun. fhw., 30. jun. * f., 2. jul. h., 7. sept. fhw., 8. sept. * f., 10. sept. h., 30. nov. fhw., 1. dez. * f.

Šóřkow: 19. měrza † fhw., 20. měrza h., 18. jun. * f. fhw., 19. jun. h., 3. sept. * f. fhw., 4. sept. h., 15. okt. * f. fhw., 16. okt. h.

Šhocžebus: 9. hapr. † f., 10. hapr. h., 11. hapr. (poř dnja) h., 9. meje wořfowe wiki, 31. meje * f., 7. jun. * f., 8. jun. w., 14. jun. * f., 21. jun. * f., 28. jun. * f., 5. jul. * f., 12. jul. * f., 3. sept. † f. a farpjaze wiki, 4. sept. h., 5. sept. (poř dnja) h., 4. okt. * f., 11. okt. * f., 18. okt. * f., 25. okt. * f., 1. nov. * f., 8. nov. * f.

Šubin: 2. měrza fhw., 3. měrza * f., 5. měrza h., 11. meje fhw., 12. meje * f., 14. meje h., 30. meje w., 16. junija * f., 14. julija * f., 4. augusta * f., 13. septembra fhw., 14. sept. * f., 17. sept. h., 13. oktobra * f., 9. novembra fhw., 10. nov. * f., 12. nov. h., 20. dezembra božodžělcj. h.

Šubnjow: 16. měrza fhw., 17. měrza *, 19. měrza h., 1. junija fhw., 2. jun. *, 4. jun. h., 24. augusta fhw., 25. aug. *, 27. aug. h., 2. novembra fhw., 3. nov. *, 5. nov. h., 15. dezembra božodžělcj. h.

Šuboraš: 20. mař. rózta † f. fhw., 26. měrza † f. fhw., 30. haprleje † f. fhw., 25. junija † f. fhw., 1. oktobra † f. fhw., 17. dezembra † f. fhw.

Šufow: 30. wulf. rózta * f., 31. wulf. rózta h., 30. hapr. * f., 1. meje h., 7. julija * f., 27. augusta * f., 28. aug. h., 5. novembra * f., 6. nov. h.

Šufow: 1. měrza †, 31. meje †, 13. septembra †.

Šuforaš: 16. haprleje †, 17. septembra †, 26. nov. †.

Šušibus: 3. měrza †, 11. meje †, 27. julija *, 3. sept. †, 30. novembra †.

Šeidenberg: 23. haprleje †, 24. hapr. h., 9. julija †, 10. jul. h., 24. sept. †, 25. sept. h., 10. dezembra †, 11. dez. h.

Šeh Šomorow: 9. měrza fhw., 10. měrza * f., 12. měrza h., 20. haprleje fhw., 21. hapr. * f., 23. hapr. h., 18. meje w., 29. jun. fhw., 30. jun. * f., 2. julija h., 8. augusta fhw., 9. aug. * f., 19. septembra w., 10. oktobra fhw., 11. okt. * f., 16. novembra fhw., 17. nov. * f., 19. nov. h.

Štara Šarbna: 9. mař. rózta *, 16. měrza h., 7. hapr. *, 1. junija h., 2. jun. *, 30. augusta *, 31. aug. h., 26. oktobra h., 14. dezembra h.

Šrěbule: 18. mař. rózta h. a lane wiki, 24. měrza † f. a lane wiki, 12. meje * f., 9. julija † f., 31. augusta * f., 24. sept. † f. a lane wiki, 10. novembra † f. a lane wiki, 15. dezembra h. a lane wiki.

Štětšow: 24. mař. rózta fhw., 25. mař. rózta * f., 27. mař. rózta h., 20. haprleje fhw., 21. hapr. * f., 23. hapr. h., 17. augusta fhw., 18. aug. * f., 20. aug. h., 19. oktobra fhw., 20. okt. * f., 22. okt. h.

Šahań: 5. měrza †, 6. měrza h., 7. meje †, 8. meje h., 13. augusta †, 14. aug. h., 15. oktobra †, 16. okt. h.

Šarow: 6. mař. rózta h., 13. měrza * f., 23. haprleje * f., 24. hapr. w., 25. junija † f., 26. a 27. junija h., 25. julija * f., 10. septembra † f., 11. a 12. sept. h., 4. oktobra w.

Šemř: 21. měrza † f., 22. měrza h., 2. meje † f., 3. meje h., 8. augusta * f., 12. septembra † f., 13. sept. h., 28. novembra † f., 29. nov. h.

Statistiske a genealogiske powješčje.

Po pořlednim licženju luda w lěcže 1885 ma:

Řemřki kraj: 539,816 □km. a 46,840,587 wobydlerjow; řhěžor Šhylem, rodž. 22. měrza 1797; řhěžorřki řrónpřnyž Šjedriř Šhylem, rodž. 18. okt. 1831.

Šafřka: 14,993 □km. a 3,179,168 wobydł.; kral Šjedriř Šbert, rodž. 23. haprleje 1828; ženjeny ř prynžeřhynu Škarolu ř Wařa, rodž. 5. aug. 1833.

Řrónpřnyž Šjedriř Auřuř Šurij, rodž. 8. aug. 1832; bě ženjeny ř portugalřkej prynžeřhynu Šanu Šarju, wudowž wot 5. februara 1884.

Pruřřka: 348,330 □km. a 28,313,833 wobydł.; kral Šhylem I., rodž. 22. měrza 1797.

Šajerřka: 75,863 □km. a 5,416,180 wobydł.; kral Otto, rodž. 27. hapr. 1848, nježenjeny, kotrehož

město, došelž je na duch křory, jako prynz-regent fastupuje prynz Suintpold, rodž. 12. měrza 1821.

Würtembergska: 19,503 □km. a 1,994,849 wobydlerjow; kral Rhorla I., rodž. 6. měrza 1823.

Badenska: 15,081 □km. a 1,600,839 wobydł.; wulfowójwoda Bjedrich, rodž. 6. septembra 1826.

Awstrijia: 622,837 □km. a 38,214,708 wobydlerjow; křezor Franz Josef, rodž. 18. augusta 1830.

Italiska: 296,323 □km. a 28,209,620 wobydlerjow; kral Humbert I., rodž. 14. měrza 1844.

Franzowiska: 528,577 □km. a 36,905,788 wobydlerjow; prašident republiki Jules Grevy, rodž. 15. augusta 1813.

Seudželska: 314,961 □km. a 34,505,043 wobydlerjow; kralowa Viktorija, rodž. 24. meje 1819.

Španiska: 508,066 □km. a 16,623,400 wobydlerjow; kralowa Marija, wudowa 25. nov. 1885 femrjeteho krala Alfonsa XII., fastupuje šwojeho šyna krala Alfonsa XIII., rodž. 17. meje 1886.

Portugaliska: 89,685 □km. a 4,348,551 wobydlerjow; kral Ludwik I., rodž. 31. oktobra 1838.

Ruska: 5,036,510 □km. a 72,392,900 wobydł.; křezor Alexander III., rodž. 10. měrza 1845.

Turkowska: 179,475 □km. a 4,790,000 wobydł.; křezor Abdul Hamid II., rodž. 9. febr. 1830.

Grichiska: 51,860 □km. a 1,679,775 wobydlerjow; kral Surij I., rodž. 24. dezembra 1845.

Rumuniska: 129,947 □km. a 5,376,000 wobydlerjow; kral Rhorla I., rodž. 20. haprleje 1839.

Serbija: 48,657 □km. a 1,589,650 wobydł.; kral Milan Obrenowicz, rodž. 18. septembra 1850.

Bołharska: 63,856 □km. a 1,965,500 wobydł.; wjerch Ferdinand Koburgski, rodž. 26. februara 1861.

Čornohórška: 9475 □km. a 268,000 wobydlerjow; wjerch Mikita (Mikawš) I., rodž. 25. septembra 1841.

Bołnózna Amerika: 9,272,442 □kilom. a 50,152,559 wobydlerjow; prašident republiki Arthur.

Brasiliska: 8,337,218 □km. a 11,780,000 wobydł.; křezor Don Pedro II., rodž. 2. bez. 1825; 14,500 wojakow; najwjetsche města: Rio Janeiro, Bahia; Bernambuco.

Egiptowska ma: 1,021,354 □km. a 5,586,280 wobydł.; wjerch Tewfik Pašcha, rodž. 1852; 14,000 wojakow; najwjetsche města: Kairo 350,000 wobydł.; Alexandrija 212,000 wobydł.; Suez 150,000 wobydł.; Rhartum 50,000 wobydł.

Afgħanistan: 1,049,866 □km.; 6,000,000 wobydlerjow; wjerch Abdharaman, 70,000 wojakow; najwjetsche města: Kabul 60,000 wobydł.; Kandahar 50,000 wobydł.; Herat 85,000 wobydł.; Kelat 12,000 wobydł.

Čhinesiska: 8,562,880 □km.; 437,600,000 wobydł.; křezor Kwang Sii, rodženy 1872; 800,000 wojakow; najwjetsche města: Peking 2 mil. wobydł.; Tientsin 950,000 wobydł.; Nanking 500,000 wobydł.; Šhanghai 1,500,000 wobydł. atb.

Japaniska ma: 379,711 □km.; 34,338,400 wobydł.; Mikado abo wjerch: Muthuhito, rodž. 1852; 35,400 wojakow; najwjetsche města: Jeddo 1 mil. wobydlerjow; Hofodode 112,000 wobydł.; Jochama 64,000 wobydł.

Sudanska w Afrizy: 3,537,570 □km.; 73 mil. wobydł.; wjerchojo šu wschelazny sultanojo; najwjetsche města: Kano 35,000 wobydł.; Timbuktu 13,000 wobydlerjow; Kufa 60,000 wobydł.

Zanzibar: 110,126 □km.; 800,000 wobydł.; 1000 wojakow; sultan Burgoš Ben Said; najwjetsche města: Zanzibar 85,000 wobydł.; Mombas 15,000 wobydł.; Kwikia 12,000 wobydł.

Bomhaj Bóh!

S tutym postrowom pschędzenať tež lěška do waschich domow stupi, lubi Serbjo! Trašč je pošleni křocz! Wón šo počina festaricz a ma myšle šo na wuměnt šynycz. Zemu je šo wostudžilo, po wšach wokoło běhacz a s pschędzenom wikowacz. Sefda šo jemu, jako by wjazy žabny lóšcht a žadym prawy šchik k temu njeměť a šo to nicžo njewunjese! Šdžeržecz wón šo pak njeměť, šwojim lubym snatym wutrobny džak ša to wazicz, šo šu jeho stajnje pschędzelnje pola šebje witali a hospodowali. Šchtyriatšjeczji lět to je, šo je wón přeni křocz šwoj měch wšak a wo durje šerbšich domow

škapal. S wješekym duchom ma šhwalicz, šo je wjele šwólnitwyh a pěkných ludži nadeschol, kotřiz šu jemu niz jenož ruku šficzeli, ale tež šo s nim ša blido šynyli a s wutrobu rady a se šczetpliwoscju na njeho pošlučali. Zemu je šo to stajnje lubito a derje čzinito, hdyž je křzbolětnje móhť šwojich lubých Šerbow s něšajkim: „Daj Bóh šbože“ postrowicz a jim s něšajkej dobrej radu abo s něšajkim dobrým napominanjom poštužicz. Wón njeje hordy, jako by šebi myšlitz, šo šo njeby móhťo bjes njeho w waschich wšach něšchto hódneho dokonjecz. Bóh šwarnuj! Wy šcže dha tola s wjetšcha šami mudri doščz, šo wješcže, šchto k waschemu

sbožu a wužitkej, abo ł waszkej schłodze wam słuži. Też macze pola sębie wjele druhich pomocnych wężow, ł kotrymiż możecze sębi ł wschemu dobremu radzić. Esu to knihi kraśnische dyżli protyka, swjate piśmo najprjedy, na to spęwarffe a druge natwarjaze a modlerffe, kajkež wam naszke lube lutherffe knihowne towarstwo poskiczi, ł kotrychž sę ta prawa mudrosć žiwjenja wufnje a czerpa. Porno tym je pschedenak se swojej protyku kaž khudy mužik, kiž se swojimi słowami mało samóže. Tola wón njeje móhl hubu dżerzecž, ale je sę skhroblit, kóždolětne w wulkej gmejnje sęrbsteho luda słowo sębi wuprosęcz; a czeho dla? to dżu wam tu prajicž. Esu węży a należnosće wschędneho žiwjenja, kotrež sę njeśmędza na sřronu stajicž, ani sazpicž, jeli ma prawe domjaze sbože kežecž. *Te ani Bože słowo, ani žane přędowanje na kłěty ludu njemóže na drobne rofestajicž a ł wutrobje křascž, a tola sę te same njedyrbja sakomdžicž.* Kaž je sę w nowisichim czařu wot boła wustojnych politikarjow wuprajiko, so dyrbi sę křesćijanstwo bóle praktiske nałożowacž, tak je sębi pschedenak myślit, so dże se swětłom Božeho słowa te wschędne prózowanja sęrbsteho bursteho luda poswětlicž a w malicž kosćach jich wschędneho powołanja nekajku pomoz jim skiczič, dobru radu wudželicž a hdy by było se wschellim smęschłom hłuposće a błasnistwa khostacž, kotrež sę schłodne a straszne sa duchowne, kaž sa cżelne sbože. Pschedenak njewę, hać je lud to prawje spósnak a sroymil, dobre wotpochladanje pał, to możecze węcicž, je wón pschi tym męł. Niž sębie sameho je we woczomaj a w myślach męł, ale wař a waszke sbože, lubi cžitarjo! Niž sam sa sę je něšto pytał, ale wař je tež wot tuteho boła dobyčž dżył sa Bože kralestwo. Pschi wschēm swojim cżinjenju je na teho knjesa Žesom Křrysta dopomnił, bjes kotrehož ničto ničzo njesamóže. Ł waszej křesćijanstej mudrosći, bohobojsći, pomiznosći, swjatosći, lubosći, pózcżiwosći je wón stajnje sbudžował. Młodych a starych dżyřke wón ł njeprawy chćezęřkow, kotrež rady wuteptaju, na prawy pucž wěrneho sboža dowjęcž, jich rořom wóřicž, se spanja jich wubudžicž, so bydju swoje mozy po możnosći napinali, wscho nowe, sčtož je sę wunamakalo, jich wucžicž, so bydju jo nałożili a spytali, to je wón stajnje w myślach męł. Pschi tym njeje pschedenak žadyn nowotač byčž dżył,

kiž by wscho nowe naszeho czařa jako nowe ewangelion: wukhwalit, ale na to je pschęzo hnał, so byřęcze wy, lubi Sęerbjo, sęwoje dobre pocżinki skhowali, pał tež sę te stare se nawuczenia a pokhilenja wufłętali, kotrež sę sę w naschim ludu wot starych czařow twjerdze sakorjenike, so byřęcze sę wobnowili w duchu sęwoje myśle a ł tym sębi tež swětne a swonkowne sbože žiwjenja pschisporili. Wón je sę pschęzo stareho wuprajjenja naszeho knjesa a sbožnika dżerzał: *Bytajcze najprjedy Bože kralestwo a jeho prawdosć, to druge budze wam pschidate.* Hłaj! Martha a Marja w Bethaniji bęschtej kóřje, wobej, jena kaž druga, temu knjesej lubej. Martha bę bóle sa praktiske žiwjenje křmana a sa domjaze węży starobliwa; Marja pał sę najprjedy sa swoju duřhu staraske. Woboje *dyrbi byčž, woboje nam pschisłuscha.* Pschedenak je jenemu kaž druhemu, njed je Marće abo Marji podobny, sęwoje prawo wostajit. Wón je sa wobeju spiřał tak derje hać je móhl, tola najbóle sa tych, kotřiž kaž Martha sę sa domjaze węży staraju, tych pał, kotřiž kaž Marja na to jene, sčtož je pschębe wschitkim druhim nusne, myśla, přędarřtemu pařtyřtemu sastojnřtu pschewostajit!

Njed dha to je, kaž dże, pschedenak je dżył pomoznik domjazeho wjęřela byčž, ponižny přędarřti hłóř sa sęrbste domy. Žako tajki wón lęřka ł nowa ł wam pschidęze se swojim pschęczelninym „pomhaj Bóh“. Wón sę do waschich domow cżiřęczi se swojim wutrobnym postrowom: *Daj wam Bóh sbože!* Dom, seće to hdy prawje wopomnili, kajku wón wažnosć ma? Kajki to drohi dar, kajke wosębne kublo sa nař semskich podrožnikow je, kiž tudy žane wobstajne męřto nimamy, domjazu hospodu męcž? Dom, to njetrjeba wyřofi hród abo sčwarne horde twarjenje byčž, tež sama niřta hęta a ponižna iřtwicęka je męřto, hđžež sę domjaze žiwjenje wjęřęž hodži. Dom je tón blecžł na semi, hđžež sębi žiwjenje najřjenischo wuhotowacž móžemy. Nasch dom, nasch domcžł je naszke wukhowanje, hđžež sę ł tymi swojimi pschęd wschitkim hrosnym wjedrom czařa wobłhowamy. W swojim domje sębi kóždy ł tymi, ł kotrymiž je pschęs jenajku krej abo pschęs swjast lubosće hromadže stowarřęny, pał mały paradis abo tež helu móže stwaricž! W jenym domje je nascha kolebka stejala, hdyž řmy sę narodžili,

w komorje jeneho doma steji, da-li Bóh, naščj kaščez, hdyž bmy wumrjeli, prjedy hač sprózne czěło do poflenjeje komorki křtóbneho roma šo ponuri. W domje bmy pod wobkedžbowanjom šwérneho nana a lubeje maczerje wotroftli. Tuto měštno wofstanje kóždemu šprawnému křeščijanej lubodrože a nješapomnite. Hdyž runje čzaš pščińdže, šo do šwěta na wuczbu abo na šlužbu czechnjemy, haj, hdyž druhi a nowy dom nam šwoje durje wotewri, a my do njeho šarńdzemy, štaršički dom tola š wutrobny a pomjatka nješhubimy. Žadyn džen njeje ša naš wješkelišči, hač hdyž bmy w zušbje, a nam je na šwjate dny abo pšči druhiš kładnoščezach dowolene, domoj hicz a tyč šwojich wopytačj. Domoj — ach domoj — kaš krašnje to kłinczi, domach byčj, kašte wješkele czucza to šbudzi. To je po naturje šložene! Štačk ma šwój dom a kastojećka šwoje hnešdo. To je mi wěcznje hnujaza wěž była, hdyž šym to wohładał a šlyščał, šo je šo štađło krumow popoldnju na poli abo na luzu pašło a pšched wječorom, hdyž škónczło šo křowa, škrěza pšched dwór šo štupi wołajo: domoj — domoj. Žako bychu to šrošmyke, krumiczki š kosami a š jehnjatami pšči bołu do šwojeho dwora a do šwojeje hródze křwataju a šo š šwojim kortam, kóžda na šwoje snate měšto šo šeštupuja, hdyž je jim štrome polecze našyppane! Ššwój domczk, šwoju domišnu mēc, to je ša kóžde štworjenje potrebnocz a wješkocz. Teho dla ma tež kóždy człowjek žadanje, dom mēc, tšechu, pod kotruž móže šańcz, hošpodu, w kotrejž móže pšchewywač džen a nóz! Želi to wulki horby hród w mēščje abo na wšy abo rjane nowonatwarjene domške, š zyhelemi kryte, š ščerošimi wošnamy a rjenje barhjenymy durjemi, abo njech je to niška kšěžka še šłomu kryta a š hlinjanymy ščženami — to je wščo jene; wono šo jeniczy wo to prašča, hač ščtó wě w tajkim domje prawje šbožowne domjaze žiwjenje wjedže. Wot teho wašdnja, kaškez šo w domje ma, wščitko wotwišuje. Hač ščtó šwój dom lubo ma a jón šebi mudrje a pšnuje wuhotuje, w tym tezi krašnocz a wošebnocz teho doma.

Wjele jich je, kotřj šebi myšla, šo jeniczy w tajkim domje wěrne šbože kčžeje, w kotrymž šo wščo najrjeniščo blyščezci. Šsu, kotřj čžedža tež w šwojich domach wščo porno kralam a šemjanam mēc. Želi ščtó š temu pjenješy ma, našče dla njech to czini,

kaž čže a šamóže, my jemu to pšchjemy, hdyž ma nad tym šwoje špodobanje. Ale hač pšči tajkim šwonkownym horđenju wěrne wješkele a špokojne žiwjenje šo wužiwa, to je jara njewěste. Mušne a trěbne to š prawemu šbožu njeje. Wly dha čžemy tu jenož wo domach naščeho šerbišeho luda rěczecz. W tym šče wěščje šo mnu pšchš jene, šo š wěrnej domjazej pščištojnoščzi tajki wšchelaki njenušny čžapor, po kotrymž šo bohatym křežim lošchtuje, trjeba njeje. A tola šo w tutym nastupanju tež pola naš w nowiščim čžašu wjele šhrěšči (kaž budžemy šebi poščiziščo prajicz). Nž wščał, nš! domjaze šbože nišdy a na nišdy wot teho nje-wotwišuje, šo je wščo w domje krašne, ale wot teho, kaški duch w nim křeži, kašte je šmyšlenie tyč, kotřj šu w nim štowaščeni. Hdyž křeščijanška lubocz a dobrocziwocz, bohabojošč a pőzcziwocz, ponižnocz a pobožnocz w wutrobach byšli, tam ma w domje šamym prawa šbožownocz, radošč a wješkocz šobu šwoje bydjenje.

Wěšče to jene šeto poščje našymu. Domkřowanka bš nimo, kermušča teho runja. Dželo na polach bš škónczene; pluh a radliza pod kólnju š měrej šestajenej. Wštr š liščizkami po pučach hraješče, kotrejž bšchu wožokřnjene še ščtomow šepadałe. Tu do wšy pščińdžech, w kotrejž mi derje snata a luba šwójba byšli. Štejach křwilku pšched durjemi šo praščejo, hač nuts šarńdžech abo niž. Wš wščał trochu poščje. Ža šo šhrabach a do kšže štupiwšči wo durje křapach a dš jštwy šarńdžech. — Ščto pał tu wohładach? Ššrjedža wšče wulkeho duboweho blida wšpašče petrolna lampiczka. Wječzerjeli hižo bšchu a blido bš wotkryte. Wokoło teho šameho bšchu šo džeczj ššydale. Wobštarna wowka ša křachlemi šo wohrjewošče; hošpoša pšchedženo motašče; nan pał, hdyž bšchu džeczj šwoje škulške křihi do boka položike, runje jene křihi wotczinješče, šo by wščitim šwojim poščucharjam wo jštwje š nič čžital. Hdyž bšchu mje wščitzy lubošnje witali a mje na kawku pódla blida šo šynucz mušowali, špoczinašče hošpodař šwoje čžitanje š rjanym šerbiškim křihow. Ššwjata cziščina tu bš, kaž bychu kemsče byke, a wščitzy, wulzy kaž mali, š nutnoczju pšchipoščucharju. Na poščedk, hdyž bšče čžašnik džemječ wotbił, hošpodař ščpruđ š bibliškeho pučnika prajješče a š wótcze-naščom wščo wobšamknu. Włodži na to lehnucz

džedju a my stari hiščje kwiľku bedjo sobu to a wono polwjedamny. Sdyž na to dom džed, dha dyrbjach pšči bebi prajicz: tajkemu domej, w kotrymž tajki duch knjezi, je so sbože dostalo. Tu bē mała gmejna Knjesowa, kotraž mōže Knjesoweho zohnowanja wēsta bycz. Sdy by to tola we wšdēh kšeseczijanškich a ferbškich domach tak byto! O! nē wšdāf, tak so wšdudžom nima! Sdyž so wječor do mojeje wšy wrōczid, dha w jenej tydž prēnid kšēžkow, hđžež nimo džed, saksyščach hawtowanje, fakrowanje, wozanje, plakanje a žalosčenje. A šhto bē? Luby nan bē s forczmy pjany kaž fwinjo dom pščišdōf a pjerješče wokolo so kaž wrōtny. Pšči tym žonu a džeczi pokliwasche, so se fwojich lozow, do kotrychž bēchu so hižo lehnili, wufkōczichu a poľ nahe do synneje nozy bēhachu. Žona paľ bē toľtu žerdž šhrabnyła a so pšdēcziwo pukam fwojeho lubeho mandželštego wobarajo se fwojeje šdije fłowa a rēče wufypasche, kajšež čaš žiwjenja fšyščaf njebēh! Šla! tajke wšdelake je domjaze žiwjenje!

Njedhamy na wulke mēsta spominacz, hđžež na hašach a torhoščach najrjenišče domy steja, kotrež wo bohatsiwje a samōženju wobydlerjow fweđeža. Do nich my njemōžemy hladacz, dofelž fu wolna s toľtymi šditykowanymi gardinami sawrjene. Woju paľ so, so w nich žane prawe sbože njeje. Wti so sda, so je w nich wulka fyma, jafo njebychu nicžo f tepjenju mēli. Žana horza lubošč w nich mēsto nima. Šacz runje so blida f wobjedu a f wječeri s najlešdēj jēđu a s dobrym picžom wobšadža, dha tam žanu prawnu spoľojnošč njenadenđešch. Wjelby a pinzy wšcho w bebi khowaju, šdtož mōhlo f krasnemu žiwjenju fšuzicz, ale wutroby wobydlerjow fu wšdēho wērneho wješela prošne. Wostajmy so tydž. Wēšte je, so fwonkowna pycha a dobrota domjaze sbože fšasy!

Kaľ dha paľ tola na wšach steji, lubi czitarjo? Se tu wopravdžite domjaze sbože wšdudžom? Tež tudy je bebi czert hnešdo šhotowal a so lešnje fmeje, so je nekotry dom kaž šla hrosna hela. Tež tudy kaž wšdudžom fłowo Wože fwoju placzišnu wabfłowa: Sdyž tōn Knjes kšēžu njetwari, dha podarmo dželaju, kotřiz ju twarja. Wšditiwo je na tym ležane, kaľ so dom šatožuje, kaľ so domjaze žiwjenje šapoczina. W tym paľ so w nēczizšchim čašu, w fšamyd Šserbach, wjele wopaczneho stanje a to prawe so njewutředhi.

Do domu f najmjenišchemu dwaj fšuščataj, hošpodaľ a hošpoda, muž a žona. Na mandželstwo so dom šatožuje. Sdyž taj dwaj bebi ruku na to dawataj, so džetaj čaš žiwjenja bebi fšwērnaj wostacz, we wšdēj czēlnej a duchownej nušy, w luboščzi bebi jedyn temu druhemu pomhacz a bebi tuto čašne žiwjenje prajenšdicz, dha dyrbitaj po prawym wyšdē duri fwojeje kšēže to fłowo bebi napifacz: Ja a mōj dom džemy temu Knjesej fšuzicz. Wulki džel mlodydž a starydž je paľ teho mēnjenja, so bjes wēšteho pjenježneho samōženja so žane sbožomne hošpodařstwo wješč njemōže. Tcho dla pšči brašdčenju a prjedy hacž so fšub šczini, to prasčenje pšdewazi, kaľ wjele nawožen ma a kaľ wjele njewješta sobu krydnje. Ša tym so maľo prasdēju, kajki mlody hōľz je, hacž je fřjadny, pobožneho ducha, fšješliwy, na džēlo wustojny a teho runja, kajka je holza, hacž je pōczziwa, dželawa, ponižneho wšdēnja, czista a we wšdēm pēkna. Nē, wo to so jedna, kaľ wjele pjenjes wōn ma a kaľ wjele tyšaz hriwnow wona wobšedzi. A na rjanošč a mlodošč so wyšdē teho hlada, hacž runje druhdy mōščen polna fłotydž nēkajki šmyľ a horb naruna. Šzłowjeľ by bebi myšlicž dyrbjal, hdyž so s wjele pjenjami a s wulkim samōženjom hošpodařstwo šapoczije, to by hicž dyrbjalo. Mufa a starošč njemōhla do tajkeho doma šalešč, w kotrymž je wšdēho došč a nēšdto hiščje wyšdē. Wšdāf pšči tajke žēntiwje so staršdēj wo to starataj, a młodaj fšubjenaj na to džeržitaj, so so wšditiwo domjaza nadoba po najnowišdēj mōdže šakupuje. Bohaty ferbški bur a šahrodnik w nowišdēm čašu tu a tam fwoju hłowu nastaji, fwojeho fšyna abo fwoju džowku se wšdelakimi tajšimi tšdēpēľkami wuhotowacz, kotrež sa knjeřki dwōr a hrōd so hodža, ale burštemu domu nicžo wušdne njeřbu! Ale — ale, hdyž je juščka jara fšōdka, so bōřny wutunka; šdtož sa wotščēn pšdima, nicžo w horščēzi nima; šdtož staršdē šhromadža, to husto mlodzi pšdēcziwinja. Šyle šacziznucz njeje, nēšdto w rukomaj mēcz a nēšdto pjenjes do noweho hošpodařstwa sobu dostacz. Domjaze žiwjenje so bōle bjes staroščow wjedže, wšdelake dobre mōže bebi popšdēc, kiž žyle kšudy do njeho nještupi. To paľ je runje tak wērne, so pilna a wustojna ruka, lubošna a ponižna myšľ, pobožna a fšwērna dušča fu kapital, kiž so w domje najwyšdēho dani a wērne sbože pšdēntješe.

Na druhim boku pať šo wjele ſ tym myla, ſo ſo domjaze žiwjenje a hoſpodařſtuo pſches mĕru ſahe a to wot tajkich mĕodych ludži ſapocznje, kotřiž nicžo nimaju. Šhtož ſo ženi ſahe — tón ſo nihdy njeſaje, praji ſo ſ pſchibłowom. Ale wĕrce, to je runje tať ſtraſdne, taž to, hdyž ſo pſchi ženitwje jenož na pjenjeſ hlada. Tu na neſdho ſ rĕczam pſchińdžemy, ſdhož w naſchim ĕerbstim kraju wjele ſdhdody njeſe. Na wſach ſu ludžo, tať mjenowani mali ludžo, kotřiž ženje na žanu ſelenu hałoſu njeprſchińdu. Młody muž ſo prŕzuje, nuſne pjenjeſy warbowacž. Wón rano w ſdheſzczich do dźela ĩupi, pſchipołbnju ma jenož hodzinu ſ wobjedu, wječzor poſdže pſchińdže dom. Wón nicžo njeprſdhecžini, wón drje njepije ani njehraje, je czeſny muž, kiž wſdhu warbu ſ žonje a dźečžom dom pſchinjeſe. Młoda žena teho runja wſdhdneho dźela hlada, wona na płokanje dže, doma ſa czeledž a druhich ſdhaty wobſtara a hač do połnozy pſchi lampje ſdije, ſo by neſdho pſchiwarbowawa. A tola ſtej nuſa a ſtarocž w domje. Stary dołh ma ſo płacžicž, nowy ſo ſczini, ſa najatu ſiwu, ſdhemzej a krawzej ma ſo płacžicž; hromada dźečži dže tež ſežiwjena bycz, ſdhułſte pjenjeſy a dawki ſu kaſane; drjemo a ſwĕcženje, kłĕb a butra dyrbi ſo kupicž. Wſdhdna mſda nihdže njeboſaha. Na cžim dha leži, ſo tajzy ludžo ſo ſ luže wuſdhdmatacz nje-moža? Wonaj ſtaj ſo ſahe ženitoj! A cžeho dla? Haj, najdhi młodži ludžo, hólzy a holzy, ſu ledma ſe ſdhułe wuſtupili, dha woni wĕzy cžerja, kotrež ſa jich lĕta a ſa žadyn ſdhtant njeſu pſchijſtojne. Hólz a holza drje w jenej a tež ſamej wſy a w jenym dworje hromadže ſlužitaj. Na rejnych lubjach ſo trjedhitaj, w nozy po pſbach a puczach ſo wozditaj; žana kaſu jimaž njeje wjata a ſdheſta najmjenje. Šdho ſ teho naſtanie, je wſdhitim wĕdomne. Šſlužicž ſo tajtim młodym ludžom dale njecha; duž ſo ženja! Huſto hiſdče ſu njerofomne dźečži, kotrež ſ ſtawnikĕj a ſ wołtarĕj pſchińdu. Kať dha je možno, ſo može ſ teho domjaze ſbože naſtačž, hdyž tajſe dźečži mandželſtuo wobſamknu a hiſdče dźečži do njeho ſobu pſchinjeſu. Wſdhať ſ temu wjele njeſluſdha. Stawnik a duchowny wſdho darmo cžinitaj. Štwicžka je ruče najata. Młody hólz 22 lĕt ſtary drje ſ kaſermow pſchińdže, a nima nicžo, kłĕba kruč dołha, žane prawe ſuſnje, žane koſdyle, žadyn grat, žanu nadobu, — a luba młoda holecžka teho runja nicžo nje wobſedži

— žanu kžicžku a žanu ſdhlicžku, žane ſdhaty, žane poſleſdčežo, žadyn ſtólz, kſdijnju prŕſnu, kłĕba ſo ſo w njej neſotre pawcziny kłowaja; wobaj žadyn na-lutowany kroschik nimataj, ale ženicž ſo dyrbitaj. Dobry pſdhecžel jimaž 20 hriwnow požčži, ſo moħłaj ſebi najnuſniſdhe kručhi, kotrež do domu ſluſdheja, na-kupicž a ſ temu cžornu njebdželſtu ſuſnju na džen wĕro-wanja jow da. Džen ſboža je — tať ſebi wonaj myſłitaj — ale my prajimy, džen njeſboža! Š loħkež moſdchnicžku a myſłicžku ſo tu domjaze žiwjenje ſapocžina, jaťo by ſ temu tať maľo trjeba bylo, taž wroblej, kiž na kſeſdhe ſedži. Šdho pať na tajki ſapocžatk ſcžĕhuje, to kŕdhy wĕ! Nuſa, ſtarocž, ſwada, njeſpokojnoſcz, njełſdht, palenzpicže, duchowna njeroda, kłudoba a ſdho wĕ, ſdho hewať.

Šdyž ſo to wopomni, dha moħł jedyn tym pſchi-hłobowacž, kotřiž praja, ſo dyrbjale ſo tajſe ženitwy pſches ſaťon ſaťajacž. Wucženi mužojo, praji ſo, duchowni a wuczerjo, rĕcznižy a lĕkarjo, poſtni a druſy ſaſtojnizy bywaju 30 a wjazy lĕt ſtari, prjedy hač moža ſo ženicž, bjeſ tym ſo je młodym ludžom, 21 abo 22 lĕt ſtarym, wotpuſdžene abo možne, domjaze hoſpodařſtuo ſaťožicž. Kral abo kłĕzor žanemu wojerſtemu wuſdheľ njedowoli ſo ženicž, kłĕba ſo ſo ſ wĕſtym ſamŕženjom wupokaže, ſo može žonu žiwicž. Žadyn roſomny bur ſwoju džowku prĕnjemu lĕpſdhemu hólzej njewuda, ale ſo ſwĕru praſdha, hač tať wjele ma, ſo može ſe žonu a dźečžimi, kotrež pſchińdu, ſ czeſczu žitwy bycz. — Hač by to prawy pucz byl, wſdhemu huſbenſtuo wot-pomhacž, kotrež pſches ſažnu ženitwu naſtanie, to njechamy tu wobſdħernje roſbudžicž, ale wĕſte tola woſtanie, ſo wot teho, kať ſo domjaze žiwjenje ſapocžnje, domjaze ſbože wotwiſnuje. Šſami pať budžecze prajicž dyrbjecž, ſo je tež wjele a wſdho na tym ležane, kať ſo domjaze žiwjenje wjedže.

Wože ſłowo derje prĕduje: W domje bjeſbožneho budže poſlecze, ale dom praweho budže požoħnowany; a dale: Šbožny je tón, kiž ſo teho kłĕjeſa boji a na jeho puczach kłodži; ty budžeſd ſo žiwicž ſwojich rułow dźela; ty maſd ſo derje; tvoja žena budže jaťo winowy pjenk wokolo tvojeje kłĕže, tvoje dźečži budža jaťo wolijowe hałoſy wokolo tvojeho kłĕba. Zapodħtoł pať pſchikſajuje: Wĕr do teho kłĕjeſa Jeſom kłħryſta, dha budžeſd ty a twŕj dom ſbožny; a ſaťo druhi: Wſdhe

wšehjo ſo wobleczeje luboſeč, kotraž je ſwjast teho dofo-
njenja, a tón mër Boži wudžel dohycze w waſchich wu-
trobach, ł kotremuž tež wy powołani ſcže w jnym czele,
dajcže temu ſłowu Chryſtuſowemu bjes wami bohacze
bydlicz we wſchej mudroſczi. Gdžež wobaj, muž a žona,
po tym ſłowje Božim ſwoje mandželſke a domjaze žiwjenje
wjedzetaj, tam ſo kóždy czaſ hodži prajicz: Tutemu
domej je ſo ſbože doſtało. Wobaj, praji ſo tu, muž
tał derje kaž žona, mataj w pobožnej myſli wſchitke
ſwoje pſchiſtluſchnoſcže w ſwojim hoſpodarſtwje a domje
dopjelnicž. Spewacz ſo wſchędnje w domje dyrbi:
W wſchých ſtuffach a wſchém džele dam Bohu radžicz
zyle, kiž wſchitko ſamóže; wón budže derje radžicz, wſchē
wězy prawje ſadžicz, wſchaf rada a ſtuff pſchi nim je.
Ale ł temu tež ſluſcha mudroſeč, pſchetož pſchiſtowo
Salomonowe ſe wſchém prawom praji: S mudroſeču
budže kžeža natwarjena a ſ roſomom ſdžeržana, pſches
mudroſeč budža komory pjełnjene ſe wſchelakim kraſnym
bohactwom, mudry muž je ſylny a roſomny muž
móžny; pſches mudru žonu budže kžeža twarjena, ale
hlupa roſtama ju ſe ſwojim cžinjennom!

Po tajtim, luby ſerbfki mužo a cžeſna ſerbfka
hoſpoſa! poſluſchajtaj na tele džeſacz kaſnje, kotrež ſu
ſa dom a mandželſtvo jačo wuprawa ſa ſbožowne
žiwjenje date: 1. Muž a žona dyrbitaj ſo bjes ſobu
lubowacz a cžeſečicz a póžeſiwe žiwjenje wjeſeč w ſłowach
a w ſtuffach. Tał praji ſchęta kaſni w Božim ſalonju.
Luboſeč dyrbi ſwjast byeč, kiž jeju hromadže ſwieže a
ſdžerži. 2. W tutej luboſeči dyrbitej ſo jedyn druheho
ſnjeſeč w ſczerpliwoczi a ſo ſwarjenja a kuſanja wo-
ſtaječ. Schtóž kže žiwjenje lubowacz a dobre dny
widžicz, tón pojimaj ſwój jaſyl a ſwoju hubu, ſo njeby
ſte rěčžaka. Lepje je ſedžicz na třeſche, hač w domje
kuſateje žony. Kuſata žona muža lohzy ſ doma do
korežny wucžeri a ſwarjaty muž ſwoju žonu ł hněwej
wabi. 3. Wobaj mataj ſwěru džełacz. R temu ſluſcha,
rano w prawym czaſu ſtanucz; niž lehač a niž ſo
ſbēhač, hdyž ſlóncežo dawno ſwęczi. Kóždy njech
dokonej to džeło, kotrež na njeho pſchindže. A to
w prawym czaſu! Schtóž ſkomdži czaſ, tón ſkomdži
kwaſ. Njech muž njeſedži w pitwek kžeži, hdyž ma
na polach abo w dworje byeč, a žona njech ſe ſwojimi
ſuſodami a kmočrami njeleſtje, hdyž ma doma waricz.
Wſtati doma a žiw ſo po prawdže. 4. Kóždy ſo

próžuj, ſo je wuſtojny na ſwoje džeło. Žadny miſchtr
ſ njebja njepanje; wſcho ma ſo wuſnuč. Subjene džeło
ſo nikomu njeľubi. Duž, luby mužiko, wuſni roſom
a móž napinacz, ſo, ſchtóž džeľaſch, by pěkne a dobre
było. A ty, mloda žonka, njeđaj ſebi woſtudne byeč,
jēž waricz, ſo ſtōdzi, ſtōt futrowacz a hladacz, ſo deji
a ſo kormi, koſchle a ſchaty pločacz, ſo ſo beke bhyſchcža,
w ſahrodzy plahowacz, ſo czi do kuſiny njeſchto na-
roſcže a t. d. Schtóž tu njeſchto ſakomdži ſ roſhladni-
woſeču a wobſtajnoſeču w maliczkoſečach, tón je njewu-
ſtojny, tón ſebi lohzy wuſtu džeru do ſwojeho hoſpo-
darſtwa drēje a ſ teho naſtanie hněwanje, mjerſanje,
ſwarjenje a wſchelaka druha ſchłoda. 5. Džerž we
wſchých wězach na wěſty porjad. Wſcho w domje, na
dworje a w hrōdzi dyrbi ſwój wěſty blecž mēčž, ſo
ſo tež pſchi cžmē namačacz hodži. W prawym czaſu
dyrbi ſo ſpewacz, ale tež jēž na bliđo ſtaječ. Wjele
hněwa a njeľoſchta cžini a wjele czaſa njetrzebawſchi
ſo pſchecžini, hdyž dyrbi ſchto w domje doľho jow a tam
pytač a cžacač, hač je ſchto hotowe. 6. Staraj ſo,
ſo by wſchudžom pěkna cžiſtoſeč widžicz była. Wſchudžom
wó jſtweje a w komorje, w kuſinje a wjeľje, w hrōdzi
a w pinzy ma ſo wſcho rjedžicz a wumjeſeč. Nje-
poſečelane kožo a blōto hač do kolen w domje ſwęczi
wo hubjenym hoſpodarjenju. Njepokaž ſo w cžornej
koſchli ani ſ trundlatym ſchōrzučom, hewał ſo ani ſebi
ani druhim njeľubich. Schtóž na cžiſte wobleczenie
džerži, tón ſebi a druhim žiwjenje porjeňſchi. 7. Lutuj
ſ mudroſeču, potom ſmējeſch, ſchtóž trjebaſch w czaſu
nuſy. Njekupuj, ſchtóž niſnje njetrzebaſch: ſeli ſo te
njemuſne kupujeſch, budžeſch bōry to nuſne pſchedacz
dyrhcječ. Schtóž pjenježł nječjeſeči, tón tolerja njeje
hōdny. Strachuj ſo bóle mjeniſchich wudawkow, dnyli
tych wuſkich. Małe wudawki ſu kaž džerka w dōižy,
ſ kotrež wſcho wubēži, hač je ſlōncžnje próſna. Na-
piſaj ſebi wſchitke wudawki a doľhody a licž je kóždy
tydžeň abo kóždy mēſaz do hromady, ſo by wjedžal,
ſchto ſy ſchłodował abo dobywał a hač móžeſch ſchto
nalutowacz. 8. Džerž mēr ſe wſchitkimi ľudžimi, ſwo-
jimi ſuſodami tał derje kaž ſwojimi domjazyimi. Se
ſwadženjom a prožeſami njeje ſo hiſchže ničto wo-
bohacžil. Schtóž ſ druhimi do pſchekory a do ſchōržby
ſo ſaplecže, tón pſchēhraje czaſ a pjenjeſy, mēr a luboſeč.
9. Maſch-li domjazyčy, cžeľedž abo džečzi abo ſtareho

nana abo maczerku w twojim domje, wóhładaj jich w luboszczi. Pšchetož sčtož swojich domjazych njewothlada, tón je wëru saprël a je hórski dužli póhan. Nanowe požohnowanje twari džeczom khezje, ale maczerne poklecze torha je sašo dele. Wotczehnicze swoje džeczi w pózcziwoszczi a w napominanju k temu Knjesej. Sčtož prawe a rune je, to wopokazcze waschej czeledzi a wëscze, so tež wy Knjesa macze w njebjesach. 10. Włodl šo a dzi po Bozej šcheczezy, czini šwëru, sčtož ty czinicž mašch, dha budze sbože w twojej khezzy, ty Bozej' hnady wuziwasch; sčtož Bohu wschón šo dowëri, teho wón nihdy njepušczi! — W bože mje!

Woshlad w šwëcze.

Šdyž pšchedzenał po starym waschnju pjero nastaji, šo by wam, lubi Šserbjo, s krótkim pšched woczji wjedł, sčto je šo šańdžene lëto wscho stało, dha waš wschëch pšchede wschëm wschëch nanow a wschë maczerje, kiž macze lubych šynow we wójsku stejo, prošy, šo byšcze na kolena padnuwšchi rjekli: „Měj džal, Božo, šo šy nam šańdžene lëto mër špožczil. Šdyž šmy hewał mjenje ša šwój dom w swojim džële wušbytkowali, šmëdžachmy tola swoje džeczi domach wobthowacz.“ A žyke dołhe lëto mër, to je pšchi nëtczišchich wobštejnoscjach wulka, wulka hnada. Wóh budze wschak tež dale swoje ludy s mitej ruku wodžewacz a po najlëpšchich puczach wodžicz.

Šnano šo dopomnicze, šo je šańdžene lëto wëšty Krupp w Effenje nad Rheinom wumrjel. Wón bë bohaty a je šo s tym wobohaczil, šo kanony a kanonowe kule lijesche, pšchi czimž 10,000 džëlaczerjow džëło namaka. Wón rjekny na šmjertnym ložu k swojemu lekarzej, šo dže jemu millijon toleť dacž, je-li šo jemu hišcze lëto žiwjenje šdzerzi. Tola wón dyrbjesche přecz wot swojich millijonow. Kanony a kanonowe kule pał budža šo dale džëlacž. A wóžnu nam jeneho žiwjenje abo wumrjecze wotwobroczič njemóže, duž tež niz jeho šmjercž. Tola wscho, kaž Wóh dže.

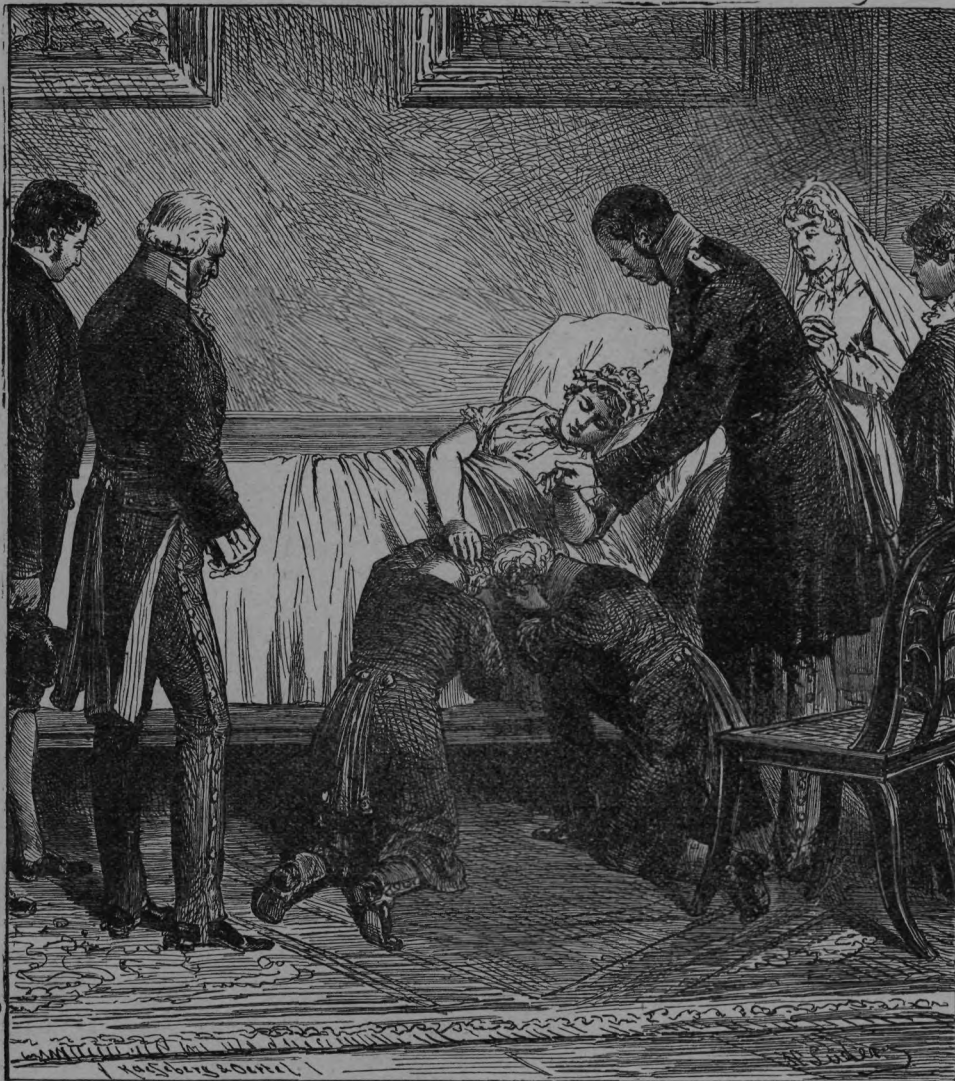
Sčtož nětko wobštejnoscze nëmškëho khezorstwa nastupa, dha džeme Boha lubeho Knjesa khwalicz ša wulke wëzy, kotrež je wón nad našchim drohim khezorom czinił a kotrež šmy šańdžene lëto wóhładacz móhli. Šdyž swony nowe lëto, lëto 1887, šašwonicju, dha šthadžesche našchemu khezorej wažny džen. Žeho Maještoscz khezor Wylem šwjeczesche 1. januara 1887 šwój 80 lëtny wojerški šlužbny jubilej, dokëlž bëšche šo 80 lët minyło, šo bë w rëšcze Königsbergu, hdžëž na czëkanju pšched Napoleonom I. pšchëbywasche, do wójska jačo sekonde-lieutenant pšchijaty. Tak dołhi čas nošy šo s brónju a je s nej tež wjazy hacž žadyu druhi ša sbože swojeho luda dokonjal. Tola hišcze wažnišchi džen šmëdžišche

khezor wóhładacz. 22. mërza šwjeczesche šwój 90. narodny džen. Šdyž šu w šašarškich czašach wječchojo swojich ludow tež do wyšokich lët pšchischi, kaž je Šyruf, s biblije (Zef. 44, 28) šuaty persiski kral, swoju starobu pšchinjeł na 100 lët, Masšiniša, numidiski kral, na 90 lët a gothiski wječh Šermanrič na 110 lët, dha w nëtczišchim czašu podarmo ša tajšej starobu kónowaných pytamy. A hdže by druhdže žyly lud wot najwyššescheho dwórškeho radžiczela hacž k najnižšchemu džëlaczerzej swojeho khezora s tajšej lubosczju wobdawal a jemu s hnuteje wutrobny pšchitwolał: Ššłama našchemu khezorej, kaž pola naš! Duž je šo tutón džen tež kaž w žylym kraju tak pšchede wschëm w Barlinje s wošebitej šahorjenoscžu a pychu šwjeczil. Na 100 kónowaných wječchow s jich šwójbnymi, hjes nimi tež jašfti kral Albert, prynžaj Šurij a Šriedrič August, šhromadzi šo wokolo swojeho khezora a czinjachu šjawnu khezorowu nahladnosč a móž. A kaž wječchojo tak wobdžëlichu šo ludy na tutym rjanym dnju s tym, šo s darami khezorowu wutrobu šwjëšelachu a s tym, šo swoje pšhecza jačo dobroproščenja pšched Boži stól noschachu. Čzežke dny je našch khezor w swojim žiwjenju mël. Šaše bu jemu macž wsata, njesapomnita kralowa Luiza. Ale jeje požohnowanje je jeho pšchëwodžalo w žylym žiwjenju. Wóh džyl dale swojej šchitowazej ruzy wotpoczowacz dacž na nim, k jeho a k našchemu sbožu. Nětko drje ničtož žaneje radosče njewužiwa, do kotrežej njebychu s czašami hórke krepli pošona padnyke. Tak je tež do sboža našcheho khezora šrudoba pšchischi. Žeho luby šyn, kónprynž Šriedrič, šlawny pólny maršchal, bëšche čzežko na šchijinu khorosč šhoril a lekarjo šo wo jeho žiwjenje bojadu. Wón da šo wot wustojneho jendželškeho lekarja dr. Makenzia hojicz, da šebi jeho do Barlina pšchinez a poda šo potom k njemu do Šendželškeje. Žeho wustojnymaj rukomaj radži šo, štrachnej khorosczji kónž wotlemicz a dyhawosczj nimale šahnacz. Pošdžišcho poda šo kónprynž do Štalskeje, šo by tamny štrawotny mily powëtr swoju hojazu móž na nim wopokasał. Wóh džyl s hnady špožczil, šo by wyšoki šyn do hrodu swojeho nana šo šašo čzeštny wróczil.

Šewał je šo w našchim khezorstwie tež wjele wažneho stało. Šjatł 14. januara rospušczi šo khezorstwony šejm, dokëlž wječšina šejma šo ani pšches dopošašna pólnëho maršchala hrabje Molcki, kiž wëstu wóžnu wëšcžesche ša pad, šo šejm knježerstwowemu namjetej njepšchihlošuje, ani pšches hroženje wječha Wišmarcka wotdžerjecž njeda, pšchisporjenje nëmškëho wójska niz, kaž knježerstwo žadašche, na šydom lët, ale jetož na 3 lëta pšchiswolicž. Wdowowólby mējachu šo 21. februara a s nich wurdže wulka na knježerstwowej štronje štežaza wječšina. Ža šama pošasa šo hnydom ša krajne sbože a ša šdzerjenje mëca plódníwa.

Septennat bu 11. mērza s wulkej wjetschinu pschijaty a nēmste wōjsko je wot 1. haprleje sanđzeneho leta w mērje wo 41,135, sa czaš wōjny pak wo 220,000 muži wjetsche. — Dotho hižo wot knjezerstwa zadany, wot prje-dawšeho fejma pak wotpofasany powjetscheny dawf na

palenz bu wot tuteho fejma pschijaty. Palenz je po tajkim nētko drōžšči. Sa liter spiritufa ma šo 50 rp. dawka placzicj. Šdy by šo psches to palenzpicze pomjenšchito, dha by šo zyty lud fejmej sa tuto wob-samknjenje na kolenomaj dzaťowacz mēf. — Zednanja

Wrežaza kralowa Luiza zohnuje kwojeju kñnow, pošdžiskeho krala Wħlema IV. a kħžora Wħlema I.

s katholickej zyrkwju dla sbehnjenja a položenja tak mjenowanych mejškich salonjow šu najrjenšči wuspěch mēle, tak šo je nētko sašo w tym nastupanju mjenje wojowanja. — W poknōžnym dzele nēmsteho kħžorstwa je šo wulke a wažne džeťo šapoczajo, mjenujzy wurycze kanala, kiž psches Schleswig-Holsteinstu dže a tak na-

raišche s poknōžnym morjom šjednocza. W pschitom-noseči kħžora je šo prēnja kopacz do šemje šakozika a prēni kamjeň k trebněj muri položil. Sa 9 lēt budže hotowy. Potom njesmēja kōdže s naraiškeho morja wjazy dolhi puč wokolo Šutlandškeje poklupy, kiž šebi wjazy dylzi zyty džen žada a je wulzy jara štrachny,

a sa czaß wojny smjeje Njemska możnosć, swoju marinu zyle po potrebnje pak w narańskichim, pak w nawjeczornym morju mjeć. Wona może mjeniška być, dofelz może być kóždy czaß sjednoczić. Bóh dał, so kódze tak bórsy njetrjebaje se swojimi kulami brjohi naszeho kraja sčkitowacž. A hdyž je pschi runje spominjenej swjatołczi k. duchowny Rögel s Berlina swoju swjedzenisku rěcz satožył na słowo: „Njech morjo saszumi a sčtož w nim je psched tym Knjesom“, dha wěmy, so Wschedomožny tež nad tymi wodami wachuje, kiz chzedza so pschecziwo nam s franžowsteho kraja sběhacž a so może nam pschezo sđzerjeć, wo czož proßhmy, stoty měr.

Nasz luby Sakski kraj je dale swoj lud sežiwjal a noßyl w sbožu. Rak pak husto, hdyž ludžo na sbože cžataju, njeßbože pschindže do wschego wjeßela a jim pucž k sbožu czežki cžini, bmy loni w Sakskej widžili. Wschitzy so hotowachu kaž hewal hody psched saszwe-czenym sčtomikom w hrětej istnje tych swojich so frado-wacž. Džezi khwatachu domoj do starschiskeho doma, snaczi k snatym a wschelake dary bėchu so na póst dale, so bychu so wot tam prawy czaß do doma teho abo tamneho donjeßke. Duž póstla Bóh wulki knėh a wějenju, kaszej drje najstaršči ludžo njeponuja. Pucžowarjo dyrbjachu w zusej hospodze diny dołho ležecž, cžahi wostachu težazy, a czi, kiz chychu pod božo-džečowym sčtomom w hrětej istnje spěwacž: „O naj-swjećišchi, o najbóžnišchi, hnady poľniczi hodow dnjo“, dyrbjachu na dwórnišcžu w nekajim kucžiku řebi psche-myßlicž, so druhdy wěz hinał wupaduje, hacž řebi cžlowjeß myßli. Tajke sacžuzca je pschede wschėm tež nawoženja mē, kiz chychde so tšeczi džen hodow w Lipsu wėrowacž dacž, ale wbohi w swojej kwaßnej pschde a se swojej nawoženiskej radoscžu njeđaloko Draždžan na železnizy řobu težazy wosta a bėsche hišcže 4. džen w zusbje. Ssnėhwußpowanje na železnizach je wjele wudańkow nacžiniko a na tych budžemy wschitzy řobu płacžicž dyrbjecž. Najbóle pak řu wobžarowacž czi, kotsiž řu pschi tym swoje žiwjenje řhubili. Hdyž mėjachmy tehdy pschewjele knėha, dha nalėzo s cžakami pschewjele deßcža. Pschede wschėm bu řašo džel Hornjeje Kuzizy, řady Lubija ležazy, czežko domapytany. W Dittersbachu pschindže mlody duchowny, k. farač Brösel, se swojim řyntom a se swojej řkuzobnej džowku, jako s doma psches hrěbju khwataške, wo žiwjenje. Strašne wóhnye řu w Abdorfje a Nieschtawje řakha-džale: „Swarnuj naß psched wóhnojowej a wodowej nusu a psched řlej nahlej řmjercžu.“ Tola niz jenož na czežke, tež na swjeßelaze řimėny řpominacž. W Draždžanach mėjeshke řo w lėcze pjekarřa a nalėto řahrod-niska wustajenja, w Budyščinje pak našymu ratarřka wustajenja, kotruž tež kral se swojej pschitomnoscžu poz-czeßczi. Přenju wustajenju pschedenak wopytacž nje-móžeshke, tež njechashke, dofelz wón do řlódkiř pjećiwow,

kiz jenož řoldk řaza, wjele njeđerži, ale poßtenej dwė je řam s wulkej řajimawojcžu wohładał. W Draždžanach je wón tehdy palmy tak wyßoko kaž niße twa-rjenja, kórki, řanje, řatowe řtowy, kiz bėchu w řymje pod řchlenjami narosťke, widžat atd. A w Budyščinje řo njemóžeshke nahładacž na wschėch wustajenych wězach, na řtocze, płodach atd. Tu móžeshke ratař řa řodžinku wscho pschewidžicž, řchtož řa zyle lėto psches jeho řuku pschėndže, a tak prawje řagnje řosnacž: Bur, po řdacžu najnižšchi, přeni muž je na řwėczi, přeni dla řwojeje wužitnoscže. Tu bu na tu abo druhu mařčinu ředžblivy, kiz móhl řam s wullkim wužitkom řrjebacž, abo na te abo druge řymjo, kiz by tež na jeho polach wjazy njeßto, hacž dotalne. — W krajnej pschde řwėrnoscže pschecziwo kralej a řhėžorej je řo, kaž řtajnje hacž dotal, řašo našč řerbřki lud psches řejmřte wólby kaž tež wjetřchi džel zyleho řakřeho luda pokasał. Na řejmř bu nimale jenořkóřnje pola řerbow s nowa dotalny konferwatibny řapóßtanž, rycžertubler Reich nad Bėtej, wuřwoleny. A w zylej Sakskej bu jenož w řitawje muž, kiz knježerřtwu jako dopředkar napschecziwo řteji, wuřwoleny. Wot řozialdemokratow njeje ani jedyn s wólbow jako dobyčer wuřhol. Duž řu tež wschė druge kraje njemskeho řhėžorřtwu s wěřtym řawidženjom na našču Saksku řładate. Tež na Draždžanski řejmř je řo wot řerbow konfer-watibny muž a řerbřki bur, k. Kolla s řhřořcizy, s nowa wuřwolik. Šso pak tež řkusča, so je řerbřki lud tam, hđžez řakonje řa zřhy kraj, po řakřim tež řa řerbow dželaju, psches dweju řwojeho řodu, k. Řetka a k. Řoklu, řasťupeny, kotraž móhłaj pschi potrebnosciž tam k sbožu řerbow wažne řłowo řapoložicž. Pschede wschėm budžetej lėřha woczi řerbow na njeju řłozenej, dofelz smėjetaj řa železnizy, wot řerbow řadany, wot Budyščina do řamjenja rěcžecž. — Nasč luby kral je naß dale řwėru na pucžu řboža wodžil a Bóh je řo tež k njemu se řwojim řohnowanjom řosnal. Wosēbjje je wón swojej řchkitowazej řuzy řašo widomnje wu-pschestrjenej džerčal nad dwėmaj řlawomaj řlawoheho doma, nad młodym přynžom Bjedřichom Augustom a nad jeho řotřje arřwówođtku Marju Josefmu. Šeho řlawořka wyßkocž přynž Bjedřich August mėjeshke to njeßbože, řo jako wjednik offižerřkeje patrolille s řonja padže a to na řmierřku řolu. Wón dla řakazeje řo-loscže řo na řonju do řarniřony wróćicž njemóžeshke, ale bu s wosom domoj dowjeseny. Tola žaneje wjetř-shkeje řchłody psches Bože řnadne řakitanje wřal njeđeshke. Arřwówođka řarja Josefa swjeßeli řwojeho wyßkoleho mandželřkeho psches porod přenjeho narodženeho řynta. Tola bórsy pschindže pomjeßcž, řo je czežzy řřhorila a řo je mało nadžije řa wotřhorjenje. Duž řo jeje wyßoki nan, přynž řurij, k njej poda. Džak pak budž Božej wulkej mikořczi; bórsy pschitřadžachu řėpřke pomjeßcže, a po nekotřnych njeđelach bėsche řejna řhorocž

šbehnjena a s tym tež s dobom srudoba, do kotrejež bēšče hōrka powjeseč wo jeje khoroseči wschēch šwērnych Sakow wutrobny pschinješka. Wōh šdzerž nam dale našch žyly kralowny dom w šbožu!

Šdyž pač šo Bohu džaŕujemy, kiž je knjes nad žiwjenjom, dha mamy šo tež do jeho wole podacž, hdyž nam pokaze, so je tež knjes nad wumrjeczom. Pšchedzenač by rad na wschēch spominal, kiž šu lonšchu protyku jako pošlenju cžitali a kiž šu nētko hžjo tam, hdyž šo sa škhadzenjom žaneho škōnza wjazy njeprafcha, dofelž je tam Wōh to prawe šwētko, tola wōn jih wschitkich njesnaje; tež wē wōn, so budžeja sawostajeni, hdyž w protyzy njebočicžkeho nana abo maczerje abo šyna abo džomki šmjertny džen namataju, šami na njeho spominacž a šo jemu džałowacž sa jeho šwērnoščž a luboščž. Na nēkotrych pač dže tu spominacž. Najprjōdzy 24. oktobra 1886 wušny nēhduški sakski a pošdžički rakuski ministar hrajba Weust. Wōn bēšče s ministrom do lēta 1866. W Draždžanach sašdželi swojej woczki k šmjertnemu spanju tajny radžiczel s Einsiedel a w Ryharjeczach Minafalski knjes hrajba s Einsiedel, kiž je bjes Šserbami šebi tak rjane mjeno wudobyl. Džiwnje je: runje na polēpšhenje kowanja konjow je wjele prózy a šwēdkow wažik a pšches konje pščiūdže k nješbožu a wo žiwjenje. Je nam šloro, jako by njerōšomny škōt po wafšnju ljudi šo škožil, wo kotrychž reka: njebadž je šwēta mīda. Njedželu 6. februara 1887 pač wumrje pšchi pšchewodzenju semrjeteho džeščža nahle wot Božeje rucžki šajaty žytemu šerbštemu ludej šraty šerbški špēwar Petr Wlōnk s Džiwocziz 72 lēt stary. Wōn je nēkotru ščtucžku Bohu k cžescži, bližšjemu k napominanju a k trošchtej šanješk. Pšched šwētom bēšče drje jedyn bjes nižšimi a mjenshimi, ale na luboščzi k Bohu a na mōžnych duchownych darach bēšče jedyn bjes najwjetšimi. Wōn bu s wulkej cžescžu šhowany a jeho šmjercž je šo we wschēch šerbških, w jara wjele nēmskich, kaž w wjazy wukrajnych rakuskich nowinach wošjewila, kotrež wschitke jemu šwoju palnu pšhipōšnacza na row položiču. Wōh daj jeho cžeku cžiche španje, jeho špēwy pač džyž wōn žive šdzerjecž hiščcže lētšotetki Šserbam k natwarjenju a pošbēhjenju. —

Našč šušobodny kraj Rakuska je tež šwonkowny mēr mēla, hdyž tež pšhede wschēm pšches nowy šakon, kiž je krajnu woboru šwēdik, hacž do šubow wobronjena šteji. Wona šo nadžeje, šo tež dale mēr wobkšowa. Teho dla bēšče pšched lētami s Nēmškej do šwajška stupila. Kaž šo šda, je lēta 1866 šabyła a na tym pranje cžini, pšchetož wona tehdy na Pruskich ničzo šhubila njeje. Loni je šo šwajšk s Nēmškej wobnowil a wobtwjerdžik. Kalnoči, rakuski ministar, je nēkotre dny pola wjēcha Bismarka pšchewywal, hdyž je s nim wo šdzerženju mēra jednač. Šcho je šo tam postajilo a kač džetej wobej mozy sa cžaš wōjny šebi pomhacž,

drje wscho nadrobnje njewēmy. Tola nam je došč, šo teje wulkomozy, k kotrež je hiščcže Štalška šo pšchisamkla, mjecž w ruzy džeržitej pšchecziwo kažerjam mēra sa šdzerjenje teho šameho. Šchož pač štaj ministraj wujednatōž, je šo w Gasteinje, hdyž kšēzor Wylem šrowotne kupjele wužiwajo šo wot kšēzora Franza wopyta, wobkruziko. Wōh daj šwoje žohnowanje šwajškej; hewač wschak wjele pomhacž njemōže. Rakuska pač, hdyž ma je šwonkownymi nješchecželemi mēr, ma tola njemēra doščž w šwojim domje. Kaž šo husto bratšja a šotry teho šameho doma šnjesčž njemōža, tak tež niž wschelake narody rakuskeho kšēzorštwā. Wobēhje je wōtre wojowanje Madžarow se Škōwatami, kotšiz pošledni maju pod šurownym šakhadzenjom tamnych wjele cžerpčž. Tež w Cžeskej šo Nēmzy s Cžechami nihdy na nihdy šnjesčž njehadža. To je lonšche lēto šašo s pšchitkadom. Šustizny ministar bēšče wukas dač, po kotrymž ma šo wot Pražšeho a Wrišeho wyschšeho šudnistwa tež w cžeskej rēči jednač, hdyž štaj škōržbnik a wobškorženy Cžehaj. Tutōn wukas nētko nēmškich prawišnikow, kotšiz džedža šastojštwō na wyschšim šudnistwje mjenowanych mēstow šastawacž, misuje cžeski wuknučž. To pač šo Nēmžam noščze. W Cžeskej a Morawškej je na 6 millijonow Cžehow a jenož 2 millijonaj Nēmžow. Nētko dyrba wschitzy Cžecha nēmški wuknučž a to tež cžinja, ale Nēmzy, kotrychž je wjele mjenje, njehadža cžeski wuknučž. Duž šu s ministrowym wukasom jara nješpokojom, ale wotštronicž jōn njemōža. Tak šebi ludžo pšches wadjenje žiwjenje cžeske cžinja a tola ničto njewē, kač dolho šmē tu byčž. Šmjercž pšchiūdže tam a druhdže druhdy nahle! Čžychu šo loni ras 300 putnikow, kiž bēchu na šdalenym šwajatym mēstnje šo modlili, wot duchowneho nawodžene, pšches hluboku Donawu pšchwjesčž. Šōdž bē pšchepjelnjena a wobšjedž rēki šo podnuri. Nimalē wschitzy, mlōdži a štari, mužšzy a žōnške, namatachu šrudny kōnz w žōlmach. — W Wuherškej šu šašo štraščne powodjenje mēli. Šši krōčž sa lēto šu tele štrony w štrachu pšched powodzenjom. Prēnja wulka woda pšchiūdže, hdyž je šo na kufach lōd rošpušač, druha w cžaku nalētneho deščcža, a šecža šapocžatk junija, hdyž na wješčlach šedmihrōdškich horow šnēh rostawa. To je „šelena powodž“. Loni drje wona wjele wjetšcha njebē hacž hewač. Ale, hacž runje bēšče knježerstwo wjazy millijonow šchēšnakow sa powodjenje a natwarjenje haczenjow a powyšhenje brjahow pšchi rēzy Šišy šwolilo, bēchu šo tute džēla tak njerōdnje wuwjedle, šo reka Šiša wuštupi a nješchewidžomne plōdne krajiny powodži a wschē plōdy štašy. Šachōdne kubka štašy nam pač šeršaw, pač mole, pač woheš, pač woda; štaže šo pač wschitko. Duž pytaj sa lēpšimi hacž sa šemštimi!

Šdyž pšchedzenač nētko wot tam do Franzowškej pohlada, dha dyrbi mjesh pšchecrožiwšči wuwolacž:

O bogaty krajo, kak sbožovny móhl byč, hdy by so te wěrje wróćicz dźył. Ale, so tutón lud, pschede wšchém teho wodzerjo to nochdźda! Duž nětko wodzerjo luda ta częscju a sa pjenjajami sľědža a swojeho sasoistwa nubjenje hladaju a lud pschecziwo Nēmzam a k wójnje pscheczuwaju. Najhóršchi bjes nimi běšče wójnski minister Boulanger. Jeho drje su nětko trochu ponižili, so běšče sašo jenož kommandeur jeneho armeeforpsa, a natemu njeměrnemu wujej tajke poniženje ničjo nješkodži. Ale wołariza: K wójnje pschecziwo Nēmzam! je wostała. Sańdžene lěto su tež pospyt činili, kak móhło wšcho hćiž, hdyž so k wójnje trubi, a su 17. armeeforps mobilizowali. Tuta wěz je krajej někotre millijony rubila, a nashonili pschi tym tež wjele noweho njejsu. Ale na něšto dołha wjazy abo mjenje sadolženy franzowski kraj njehlada, kaž wšchitzy njerodni wopšodarjo, a wšchako ma nadžiju, so pobita Nēmška wšcho saplaczi. A so by tuta jich pscheczelnja myšl sa naš so sferje a lěpje wuwjedia, napinaju wšchě mozy sa powjertschenje wójsta a polepschenje brónjow. Sacz dotal su tam wozazy 5 lět w wójstu sľuzicž dyrbjeli, wot nětko budžej jenož 3 lěta sľuzicž, ale sa to budže so jich wjele wjazy lětnje wusbhěwacž, so tež dale ta šama licžba pod šchorhoju steji kaž hacž dotal, so pač budže sa cjaš wójny wojakow wjele wjazy. Franzowša sibi šam do wójny njeměri, a tamny wješny lud jazyła do bitwow wjele njedžerzi, dolež je 1870 pónač, sčto ma w tajlich czašach wšcho czępicž, kak wjele ma wudamkow a kak wjele dječzi šubi. Ale, hdy by so takle Ruška šobu do Nēmzow dač, potom wšchaf by tež wješny lud sa wójnu byl. Pschedenat pač sibi myšli, so Ruška s Franzowšu so tak rucze njejednoci.

Ruška hiščeje nihilistow pschewinyła njeje. 13. měrza sańdženeho lěta běchu sašo wšchelazy kžezora s bombami moricz spytali, sčtož so jim džałowano Bohu nje-poradži. Nadpadnikow su s džela wobwěšnyli, s džela do Sibirskeje pólali, hđež budže tajšeho praka nětko kžetro wjele. Najhóršche pschi tej wězy je, so su nihilistike swjastki hįzo w škulach. Haja-li pač so tajke nje-poczinki hįzo w džeczazych wutrobach, potom so tak lóhko njewukorjenja. Loni je šlawny Ruška Katkow, najwjetšchi ruski nowinarški spisaczel, po dlěškej šchorosci wumrjel. Wón wužiwasche najwjetšche dowěrjenje pola kžezora a šmėdžišche sibi swažicž, rusku politiku w swojich nowinach wótrje pschimacž. W prjedawšich lětach běšče horzy pscheczel Nēmzow byl, sčtož je so na pošledku pschemeniko. Do Franzowšow pač zenje wjele džeržat njeje. Jeho khowanje je so s wulkej częscju stalo. W Afiskej kroczi Ruška pomaku ale s wěštnymi krocželemi do přědka. Ludy su tam jendželskeho wuzyazeho klamaršeho ducha šyte a witaju s wješelom Rušow, kiz jim porjad a dobre knještwo pschinjebu. Kak so Ruškej s Wolharškej pónđe, so pschewidžicž nješkodži.

Tola to drje je wěšte, so Ruška Dardanelsku mórstu dróhu prjedy abo pošdžišcho do mozy dostanje. Ze dže to jenicžka móžnota sa nju, k wjetškemu morju pschistup namafacž, sčtož je sa tak wulki kraj zyle nufne.

Danška, kotrejež kral je ruskeho kžezora šwak, s Ruškami džerzi. Na Nēmzow je wona njemdra a s jejneho stejniščeja so to lóhko rošymi. Sapoczaty kanal psches Schleswig-Holsteinku šněje sa nju wulku šakodu. Nětko jědža wšche lóđe wokoło danškeje polkupy a wona wot lóđow po starym wafšnju rjane zlo šbera, sčtož Danšku wobohaczuje. Tuto zlo budže pošdžišcho Nēmška bracž, dolež budža lóđe psches kanal jako po bližšchim puczu jědžicž. Duž je njemdra na Nēmšku, kotrejež wšche teho jej wotdobytej probinzy Schleswig a Holstein sabycz njemóže.

Wolharška ma sašo noweho wjetšha, Ferdinanda s Koburgškeho rodu. Hdyž běšče wjetš Alexander šwoju křonu na žadanje ruskeho kžezora wotpožiti, pschindže ruski general Kaulbars do Wolharškeje, so by tam porjad postajil a wšcho tak sawjedl, kaž by so to s rusnimi žadanjemi šněkšo, dolež je Ruška tola haffe Wolharšku wušwobodžil. Lud pač stejěche k šwojemu na Alexandrowe město wušwolenemu nakhwilnemu knježestwu a njepošuchasche Kaulbarskej. Duž dyrbjěsche wón wotpucžowacž a Ruška nětko zyle ničjo wjazy s Wolharškej čžinicž mēcž njechafche, dolež běšče so Wolharška Darlinskim postajenzam wotrjekla. Knježestwo so džeržěsche, porasy někotre straščne šěžki a dozpi sańdžene lěto, so wolharške šobranje noweho wjetšha, špomnje-neho Ferdinanda, kiz běšče dotal w rafuskim wójstu pola husarow sľuzil, wušwoli. Po dlěžšchim pschemyšlenju nastupi wón šwoje knještwo a dotalne knježestwo položil šwoju móz do jeho ruki. Lud je jeho rjenje wital a steji s wjetšha k njemu. Najhóršche pač je, so je wón Darlinskeho swjastka njejedžbowal. Duž jeho wulkomozy hiščeje pschipónale njejsu a Ruška to zenje nječžini. Pschemenjenja so teho dla w Wolharškej s wštofcžu stamu, jeno njewěmny, na kaji boč a hacž bjes krejpschecleca pónđe. Hdy by pschedenat do tamnych wobštejnoscžow sčto prajicž šmėl, dha by wón plódný wolharški kraj a jara šđželany, hewak měrny a pobožny lud niz zusemu, ale narobnemu wolharškemu wjetškej popschal, kiz ma wolharšku krej, a kiz k wolharškemu ludej se šwojimi wótzami sľuscha a jeho wobštejnoscže suaje. Potom drje bychu tam tež ranšche serja sbožowneho mēra šhadžecž poczinake.

Ssužodna Serbiska sibi hiščeje pschezo tak prawje saradžicž njewě. Tež je bjes kralom Milanom a jeho mandželskej luta njejednota. Hewak pač je tutón kraj derje wodženy a ludowe sbože roscže, jeno so žadawe pijelzy, někotři židzi, jich móšnuje prošdruja, kaž wšchaf so to nimala we wšchěch družich krajach tež stanje.

Mały grichiski kraj chce i mozu wulki być. Ale wola je dobra, tola nima žaneho wuhlada. Grichojo njejsu wjazy to, štož su něhdy jich wótzajo byli, a woni budžaja šo spokojicž dyrbjecž, hdyž jim druhe mozy tón kraj wostaja, kiz nětko maju. Kupa kreta, kiz je wot grichiskich kšesćizjanow wobydlena, jim jara w moczomaj leži. Turka pak jej ju njeda. Małe kraje dyrbjia wšah nětko po tym hłosu rejwacz, kiz wulke na hušlach hraja. Tón kraj, kiz by na balkanstej polkupje tež rad šo nětak sašydlit a kiz šo do naležnosćow wšchěch ludow tyka, radšo hacž šo by šebi šwój šamšny dom trochu do porjada stajit, je jendželski.

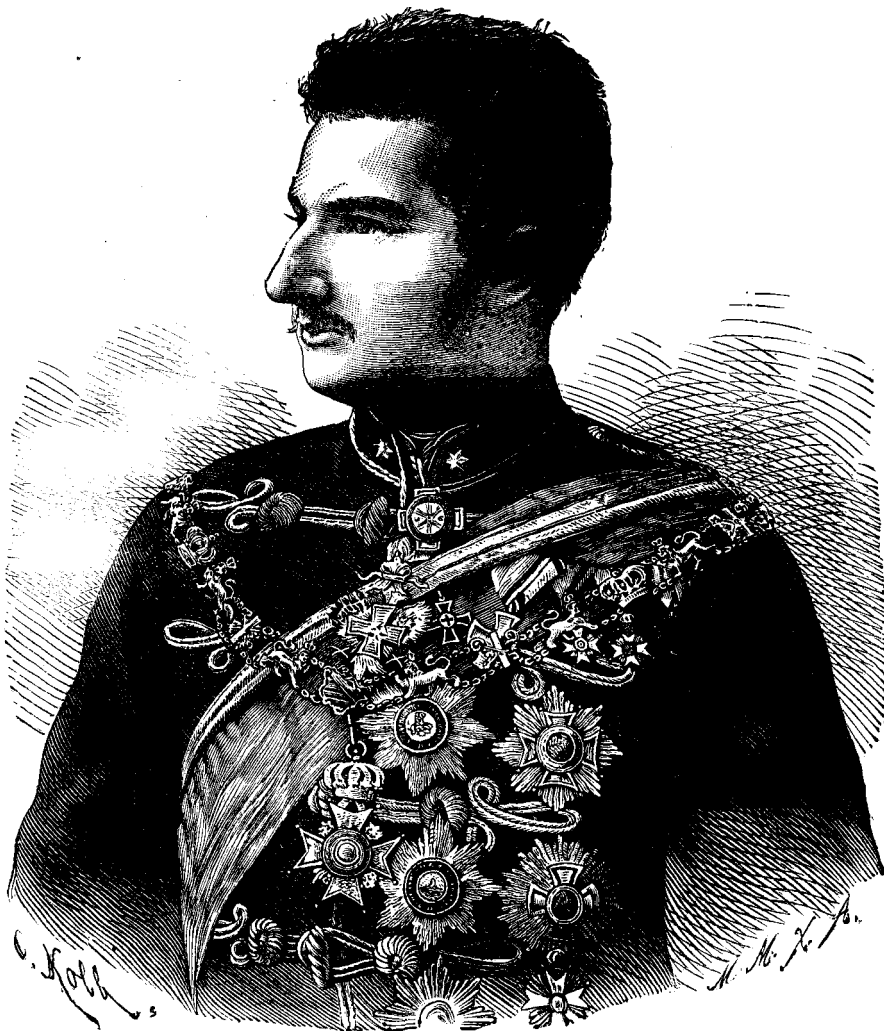
W Triskej šběžki njejščestawaju. Tam žněja Zendželczenjo, štož šu šami wuškwalit. Wšchemu krajej šu po něczim do wobšedženstwa někotrych bohaczkow pšahincž dali, tak šo tam žanyh burow njeje, ale šu wščitzy naježy, a bohaczi wobšedzerjo bydla w Londonje. Šdžez pak burstwo njeje, abo je nješpokojne, tam pšchedzenak radzi, šo bychu wščitzy šabyli šłowa: wostań w kraju, to czi praju, a šo bychu š kraja won khwatali; pšchetož šbožowne cžaky ša žyly kraj šu nimo. Tež w Triskej je tak. Knjejštwo chce nětko špjecziwnych najenkow se šurowosću šatrasćicž a pobicž, tola podarmo. Štawišny tuteho luda budžaja šo drje w bližichich lětach š krowu pišacz

dyrbjecž. Tež w kolonijach je Zendželsta šrudne našonjenja cžinila. Wona je šo wšah w nahramnosći šchěršo pšestrėta, hacž móže šo wodžecž. A nětko dyrkoze w bojosći pšchod ludami, kotrež je šebi podczišnuła, kotrež je wurubila, nětko pak mozy došć nima je wobknjecž. Móžno, šo šo Zendželsta šašo runje tak rucze pomjenšči, kaž je rostka. Ša to pak je tón kraj loni wulki a wažny jubilej šwjeczicž šmek. Zeje kralowa Viktoria je 21. junija 50 lětny jubilej šwojeho knježetstwa š wulkej pychu wobeschla.

Štoro wšchě europiske knježetstwa bėchu pšchitutym šwjedzenju šastupjene. W Zendželstej šamej šo tež lud š wulkej šahorjenosću na tym wobdželi, mje nje w wukrajnych kolonijach. W Zendželstej pak pšchode wšchěm teho dla wšcho tak nješteji, kaž by dyrbjalo, dofelž kralowa wjele mozy nima, ale mōž w ruzy minišrow a parlamenta leži. Tam je potom wjele mudrych ale njenashonjenych ludži, bješ kotrymiz kōždy runje

šwoju myšl ša jeniczkú prawu džerži, kiz ma šo wuwjecž.

Bliže hacž Zendželsta šteji wot šandženeho lėta šem nam Štalška. Šejny minister Crišpi je loni wažne jednanje š wješčom Bismarkom pomėl, kiz pječa postaji, šo ma Štalška Němžam a kžezorstej w wōjnje pomhacž. Rak daloko ma wona š pomožu šjednocženi

Prinz Ferdinand Koburgski.

wulkomozny podpjeracz, je wuczynjone, ale njeje snate. Nam móže dośc bycz, so tutón swjast wobsteji. Wón

psched wójnu lepje swar-
nuje hacz naj-
lepscha bróń.
Njesboze sa
Stalsku je, so
sa dospołne
wujednanje
s katolskej
zyrkwju za-
neje nadzije
njeje. Też
w swojich ko-
lonijach wjele
namakala
njeje. Wona
je tam bohat-
stwa pytała
a netko tam
milijon po
milijonie nje-
še, wona je na
powjetschenje
luda šebi
myšlita, a
netko je tam
hizo tak wjele
wojakow šu-
bika. Duż je
hizo lud hu-
sczišcho swoju
njespokojnosć
wuprajit
stym, so hatke
je šo knjezer-
stwo s do-
byczom kolo-
nijow sapa-
račo. W dru-
him nastu-
panju šo sa
Stalsku sari-
džene leto
teho runja do
jara sbożow-
nych liczicž
njuhodzi. W
połnóznych
prowinzach

Wošebna Botkarka.

mějachu žałožne semjerženje. Ržeze w městach s hroma-
dami padachu a wjele ludži namaka w rospadankach

srudny a nahly kónz. Runje tutón džel šebje płódnny a lubofny, ale ščo wšcho

šonili. W lubofnym, pschi rjanym jěsoru ležazym
měšće Zug je šo wjazy hašow se wšchěmi kžžemi do

kraja je wo-
pomha, hdyž
šo wšcha kraš-
nosć tak rucze
šhubi! W po-
kódniskej
Stalskej a
wošebje na
wulkej Sizili-
skej kupje sa-
khabzesche
šašo cholera.
Rhoroscž na-
bu pschi knje-
žazej czoplo-
cze a pschi
tam snatym
njeporjedze
rucze mozow.
Ludzo šo le-
karjam njedo-
wěrjachu a
to czinjeshce
nusu czim
straschnischu.
Měšczaniszny
sastojnizy šo
khoroscze na-
bojawschi cze-
kach na wšny
a duż w wo-
pufchczennyh
mestach hi-
schce njeměry
a smeshki
wudyridhu.
Netko je khor-
oscž pschē-
trata, ale
wjele czelow
na pohrjeb-
nischczach leži
a špowjeda
wo sachod-
nosćzi człow-
steho krótkeho
zimwenja.

Też we

Šchwajca-
skej šu nah-
čoscž njesboza

pschiležazeho jësora podnurilo. Wobydlerjow namaka wjele pak w rospadankach psches saraženje, pak w žol-mach psches satepenje kónz. Hdyž šo rano s doma wot-falšč, dha je móžno, šo cze wječor morweho domoj donješu; ale tež, hdyž s mërrom w domje wostanješ, hdyž šy lëta dolho šbožownje žiwny byl, móže cze nje-šbože a šmjercz namakacz, hdyž cze pyta.

Tole je krótki roshlad wo najwážnišchich podendženjach poplenjeho lëta. Wšmi šebi s nich wuczbu: Hdyž wi-džiš, tak nahle šo tu šeinšte kubka czi wošmu a šeinšte radosče do nješboža šo wobrocza, a ty njewěš, hačž hiščeže jutšje šwój dom smějš, dha pytaš, šo by bohaty byl w Bosy a šebi pola njeho bydlo wudobyl; hdyž wšchudzom ludy šo k bitwoje hotowacz widžiš, dha hladaj, šo by mër s Bohom, mër dobrego šwědomja šebi wobkhował, potom móžješ prajicz: Ša pschichodej trošhtnje napscheczivo hladam.

Wuknjenje.

Wukń pilnje, luby šynko, mi,
Šhtož wuczër žada šej.
To pošdžiščo šo saplaczi
We mërje bohatej.

Bohathy kuchen kóždemu njethje.

Branzelez Matej w Brjashnje njembrje šwarješče, jako šo železniza s šhoczebusa do Barlina twaricz sa-poczja. Wón wulke burške kubko wobšedžješče a železna czer dyrbješče jemu jeho pola a kuki a holu psche-

wšowacz. Wë to ša njeho mjeršaze. Š temu šo wón na to hóršješče, šo budže nëtk wšchitto tunjšče, wowš ša konje, dokelž nëtk žanyh wjazy trjebanyh njebudže, a wščo druhe, šhtož burške hospodarštwo wunješče. Šandlerjo, prajješče wón, s žušč h wofolnoščow pschi-jedu a placzišnu dele štkočza. Wjšče teho dyrbi šo žyly šwët pschemenicz, lóšcht k šwëtnemu šwješelenju budže pschiberacz a nahče džeczí psches to šanjerožza. Pšchetož, hdyž parny kón hwišda, dha šebi myšla, šo dyrbja ša nim rejtowacz.

Wšchitto tajke šwarjenje ničžo njepomhašče. Matej bu nufowany, šwoje grunty jow dacž a ša lëto nimale parny wós tošty kur wot šo pluwajo a wješele hwišdajo pola njeho nimo lëtašče nježiwajo na jeho hrošne mješwoczí, kotrež jemu pošašowašče.

Štyri abo pjecz lët bëchu šo bjes tym minule. Te šle wěšchzenja, kotrež bëchu Mateja tyšchite, njebëchu šo dopjelniše. Wowš bë jenak drohi, butra a šfót dróžšchi. Wšchitto šo do wulkih městow pschedawašče. Rudžo šo po železnizu jow a tam wožachu a šebi po-wjedachu, tak rjenje wšchudzom je, hdyž šu pschišchi.

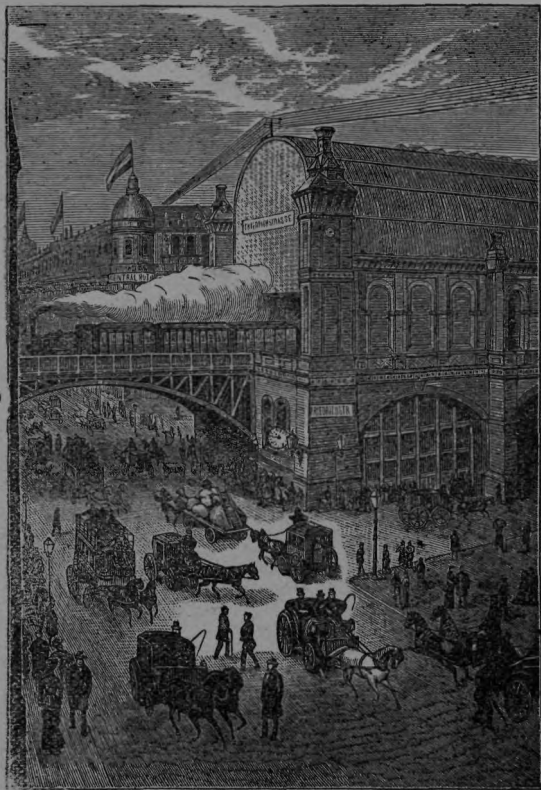
Šedym wječor Matej se šwojej mandželštej Marschu po šiwjatofu wó štwije šedžješče. Maczi, praji wón, kmočr šmandl je nješawno w Barlinje pobyl a mi powjedał, kajke krašne wëzy je tam widžal. Šhto mëníš, nješamoj tež mój tam jecz? — Matejo, luby Matejo, šhto pak tola bledžiš? wotmolwi wona naštrožena. Do Barlina dyrbjašoj šo wješcz, šhto bychmój w tym wulkim Babelu chžyloj? Böh šwarnuj! — Nó, nó, luba Marscha, rëczješče Matej na to; my móžemy šebi nëššto popšchecz. Šmy rjane žně mëlí a nješawno hašle rjany pjenješ ša te tší tučzne šwinje krydnyli, kotrež šy našormila; wošyte wščo je a mamy rjany našymny czaš. Mje lóšchtuje, šo w Barlinje roshladowacz. W forczmje wšchitzu šušodžo štajnje wjele powjedaju, šhto šu tam krašneho wohladali. Š naščeho štareho khezora byh tola rad junkrócž s mojímaj woczomaj widžal, wo kotrymž nowinaj tak wjele kšwalobneho pišaja. Bój, Marscha, pschichodnu nježelu šo na železnizu šynjemoj a našču Šanku a Šëtku šobu wošnjemoj, šo šo jimaj nëkajke wješele šhotuje. — Wože dla, Matejo, šhto je tebi do myšlow šalëšto? šawola s noweho Marscha, to nješdže, šhto dyrbjał tu domach wščo wobštaracz a wothladacz, wšchitto do grunta pošdže, hdyž tu ja nješšym; a pjenješy tak prjecz njetačzi! ja njewëm, šhto je šo na tebje dako! — Ša šym šebi wšchitto derje pschemyšliž, rjekny Matej, na našču czeležž móžemy šo špušchczecz, a wšchal je tu twoja macž, kotraž móže ša wšchitkim hladacz. Wdy móžemy šebi nëššto popšchecz, Marscha, a teho dla njebudž w hrošy, ale hotuj šo a džeczí na to pučžowanje do Barlina. Pšchichodnu nježelu s naj-prëššchim cžahom šo powješemy.

Maršča bē swuczena, we wšdēch wězach swojemu Matejej pośluchacz; sčtož wón praji, to bē jej swjaty ewangelion; k temu wona jeho snajesče, so ma twjerdu hlownu a so bebi njeda wurěczěć, sčtož je bebi pschede-wsał. Po tajim czisče pschi bebi sduchujō wšcho pschi-hotowasče. Swoju najlepšu kwasnu draštu, kotruz hewal jenož pschi kmótsjenju naložuje, s kščinje bjerje a so s njej swobleka; Hanžka a Pětrk bebi swoje najnowšche kufnje, kotrez bē krawez kufod hafle njedawno po najnowšchim waschnju seschil, napojšnjetej; Matej so swojeho burskeho kemschazeho ropra njehanbuje a swój wulki pschedeschcznik kaž swoju kozanu móščen njesabudze.

To bē loschtowanje, hdyž njedzeli pschi najrejšchim wjedrje po železnizy lecžachu, jako kłonczo runje stha-džesche — a s czašom rano bechu hižo w Barlinje. Wščitizy sčtyrjo woczy rosdžerachu, hdyž po hašach so schmatachu. Te wyške krašne kšezje a hrody, te wosy, kotrez jow a tam jěsdžachu, a te kony, kotrez

drascenje, w kotrymž kłodža, jich bjes wšchitkimi, kotřiz po hašach so roskłodža, wusnamjeni. Nichtó so pať jim njesměje, ale wjele bóle kozdy s pscheczelnym wasch-njom jim pucž k kšezorskemu hrodej pokasuje, sa kotrymž so tu a tam woprašowachu. Wē to wulka czisčczěnja, prjedy hacž tam trjedichu. Runje w tym wokomiku to bē, jako so tam wojerška parada shromadzi. Pod móznymi synkami wojerškeje hudzby kruč kralowškeje gardy tam nimo czechujesche, a wulka czřjōba ludu bē so tam shromadziła a na hrōd hladašče, na kšezora czašajo, so so tōn pokasa. Sa někotry czaš je woprawdze pschi jenyj tyč woknow widzecz. Wšchitizy pschitomni swoje kłobuki sejmajō a s rukami jemu pschitkwajō mōzne hurrah sawystaju. Matej sam swój kłobuk czašajo swoje „kława“ wótišje do teho mēšča, bjes tym so Maršča hluboko hnuta bebi křlyš s woczow trěje a Hanžka kaž Pětrk, žyle njewopšchimujō, sčto so tu stanje, so na swojich nohach wyške wusbehowaschtaj.

Jako bē to nimo a lud so rosběza, czi sčtyrjo stejachu a njewjedzachu, hdyž so wobrocžicz. Tu Matej na dobo sapocznje skoržicz: Maršča, ja šym sprōžny a k temu šmjercz kłōbny a jasyk mi kuchi na džašnach wišy. Za tež a ja tež, sawołaschtaj Hanžka a Pětrk; maczi, dajče namaj pomasku! Haj! rjekny Maršča a czumpa se swojim korbikom, kotryž pod pazu nješe, pod jedyn sčtom, šynimy so na tamnu kawku a popschejimy bebi něšto k wobjedu. To by było, wot-molwi Matej; my šmy tu w Barlinje a dha čzemy tola woptacz, sčto nam Barlinska kuchina dobrego posliczuje. Hacž runje Maršča tajemu prjōdkwasczu swojeho muža so snapscheczimi, hojōcze dla, so budze to jara wjele pjenjes bebi žadacz, dha so wón tola psches to molicz njeda. Woni hiščeje kruč dale džechu, jako Pětrk na dobo sawoła: Nano, nano, tu widžu, so je nēkaška korcžma a psches wokna widžu w njej ludzi, kotřiz tu wobjeduja. Pōjczje, rjeknje na to Matej, fastupmy do teje šameje! Wē to pať, sčtož bē Pětrk sa korcžmu dzeržak, wulki hoščenz, kotremuž Nēmzy „hōtel“ praji. Sdyž šu so tuczī sčtyrjo dō istwy czisčczeli, dha wšchak so jim luta krašna pycha napscheczimo šwēczi. Lute schkenczane schpihele po sečenach so tu syboleja; blida šu s najbēlšchimi plutowymi rubami kryte a nože kaž widlicžki a křizy šu wot luteho šlěbora. Roko wołoko šedža sa blidami wosebne knjenje a knježa a wužiwaju rjenje wonjaze kuski, kozdy swoju bleschtu wina pijo. Sdyž Maršča to widzi, je wona na šmjercz nastrožana a jej bē, jako nočnyle ju dlěje kolena njesč. Wona sa roprom swojeho Mateja s porštami pschimajō spyta jeho horje dzeržecz, so njeby dale sčol, ale so sašo s njej tu se istwy wrōczil. Bjes tym pať so šwjedženszly swoblekany pinčznik k nim blizi, křiz tyč sčtyrjoch žadnych hoščezow pscheczelnje wita a do jeneje stwiczki wjedze, w kotrejž

šu do nich spšchahane, człowjelojo w wšchelakim krašnym drascenzju, te wulke zyrkwe, kotrez jow a tam steja — to žyle jim zuse žiwjenje, kotrez so tu w tym wulkim mēščje hiba, jich wulke spodžiwanje šbudzi.

Matej s Maršču, Hanžku a s Pětrkom teho runja wšchitkich woczy na so sczašnachu. Pschetoz jich wješne

hišćeje nichtó nješedzi. Som jene blido pěkne k wobjebu pšchihotowane steji a pšchi tym šo naschi lubi ludžo s Brjashny sešydaju. Matej šo, wot dołheho łhodjenja a stejenja spróznj, s zylej mozu na łahodny stólz šynje, so jeho nózki straschnje wrjeskotaju. Ebože bė, so bė stólz s mahagoniweho drjewa wudželany, hewak — sčtó wė, sčtó by šo stało. Něk pat, hdyž šu wšchitzy šwój bleczył namakali, šo pincznik poniznje ale šo trosčku šmejtotajo woprašuje, s čzim móže tym lubym knježim šlužicž. Matej na to k wobjedu sa šo a sa tyč šwojidž kaže, najpriedy dobru poliwku, na to howjase mjašo s morchelemi, na to ryby a napošledk šwinjazu pjeczeń se šuščenyymi šlowkami. Marscha, zyle šunječzena wot bojosće, so wšćak to trjeba njeje a so šo sa to pšćes meru budže płaczićž dyrbjecz — najradšo by popłakala. Matej na wšćitko warnowanje šwojeje lubeje maczerje khróble wotmolwi: Wšćak mamy, wšćak šebi něšto popšćecz móžemy, runje kaž czi knježa wšchitzy, łotšiz tam šedža. Pójče a jěšće, my šmy w Barlinje. Wón

temu pincznikej kaže, so dyrbi blesćku a to wot najlěpscheho wina pšchinješć a sčtyri ščklenizy! Wón a Šanzka a Petrk šebi wšćo, sčtož na blido pšchindže, najlěpje šłodžicž dadža. Marscha pał jenož něotre kuski pšćes jasyt pšchinješć, pšćetoz jej šo šda, so tutón Barlinški wobjed ju a muža a zyłu šwójbu wo zyle samóženje pšchinješć. Š bledym woblicžom wona na to šleborne šudobje pohladuje, kotrež šrjedža na blidže steji a w nim te najlěpsche jabłuka a winowe kicže a figi a sčtó wė sčtó leži, sa čzimž wošebje tež džěsći pšchimatej. Wona šebi niczo drugeho njemyšli, hacž to, so budža wšćitke te ščklenizane šudobja a šleborne talerki a nože šapłaczićž dyrbjecz. Matej pał šo s tym rjanym winkom trosčtomasche, kiž jemu wubjernje šłodžěšće, so zyle rošwješeleny tón džen, na kotrymž bė khezora widžak, šebi došć wukhwalicž njemóžěšće.

Ale — ale — wšćo ma šwój kónz a kolbaša dwaj! Šdyž šu naschi sčtyrjo hošćo dołho došć šedželi a wšćitke talerje a šamu blesćku wina hacž na dno wupróšniki, dha bu pincznik sawołany a Matej

šo prašća, sčtó ma płaczićž. Na to šo jemu šlicžbowanje na dołhej papjerje pšchinješć, a to je tak džitwnje spišane, šo Matej čzitacž njemóžěšće. Wón šo s porstom w włošćach na łłowje drapajo jenož to widžěšće, šo wšćo do hromady, sčtož spody steji, kruč pjenšes wuczini, kajkiž šebi to nišdy myšlik njeby. Sa to by šebi nowy pluh, tš prošata, jenu jałozju, haj, sčtó wė sčtó hewak kupicz móhl. Ale Matej, hacž runje pšchi predku tročju nastróžany, tola žane šłowczko njepraji, ale do šwojeho šaka mašajo šwoju móšćnicžku wucžehnje a se šwojimi dobrými tolerkami wšćo hacž na pošłeni pjenjež šapłaczi a wysčte teho hišćeje pincznikej na teho proštwu sa „pošłuzenje“ š nowar dari.

Šdyž pał wonka na hašy wšchitzy sčtyrjo łhodžachu, pšchimnu Matej šwój pšćeděšćznik s ruku prajo: Wěšće wy sčtó, moji lubi, my šmy šebi to popšćecz móhli — ale Barlinške žiwjenje je wulzysčnje drohe, bohatych kucen kóždemu njetyje — pójče na dwórnišćczo, my džemy khwatacz, šo dom pšchindžemy.

Starj Fryza a wuczeř Jenko w Barće.

W šydomletnej wójnje Šjedrič Wulki se šwojim wójskom wokolo Rodez nize Butež ležěšće a wodnjotu a tam šamlutki jěchášće, so by šebi kraj wobhladał. Ženeho dnja bė hacž k Njehornštemu młynej pšchishoł a tu jemu muž napsčecziwo pšchindže, kiž šo jemu něšto lěpscheho bycz šda, dylži burški čłowjek. Kral s kónjom šastanje a šo woprašća: Sčtó wón je a hđže wón čže? Ja šym, wotmolwi tón mužik, wuczeř w Barće a mam myšle do Rodez hicž, šebi tam pruskič wojakow wobhladač, a hdy by móžno było, krala Šjedriča Wulkeho wot woblicza k wobliczu widžecz. To by było, rjetnje Šjedrič, a rošrěczuje šo bleschi czaš s knjesom Šenku, šo sa tym a druhim woprašćejo, wošebje tež sa tym, hacž dha wė šwoje šćulške džěczi derje rošwuczićž a hđže Wart leži. Šenko, kiž njewė, so je tón knješ, kiž s nim rěczi, pruski kral, na wšćitke prašćenja khróble wotmolwi a šo khwali, so je jeho šćula w dobrým rjedže. Napošledk jemu

król Bjedrich pschitasa, so dyrbi so sašo dom wrócićz a so je won tón, kotrehož by rady widził. Zutšje pak, pschistaji wón, do Warta t njemu do schule pschitidu, so pschewědczicz, hacž wón něšto hódneho móže. Zenko swoj klobuk sejmajo so na dompucz poda, bjes tym so so stary Fryza po dróšy do Kódez wróćzi.

Nasajtra woprawdže do schulsteje istwy w Warcze tón samy knjes, kotrehož bē Zenko wčera widžil, sa- stupi a wonkach w schulskim dworje jedyn služobnik jeho konja dzeržesche. Wuczet Zenko teho knjesa psch- ezelnje s ruku wita, hewak pak so wjele wo teho zufeho hoščza njestara. Wón swoju schulu dzerži, kaž hewak, a hdyž je wschitko nimo, džěćzi puščęzi. Hdyž pak je poščlenje džěćzo s durjemi won, sežehnje wuczet Zenko swoju czapku so htušofo pokhileje a prošy krala wo wodacze, so jeho přjedy njeje došč pocžesčowal. To

je so mi woprawdže džitwo sdało, so seže pschew waschimi džěććimi so mnu wobšhadželi, jako bych ja jedyn waschich wješnych burow byl. Njeměćze mi sa klo, Maještosč, prošy na to s wulkej ponižnosčzu wuczet Zenko; ale hlaj! ja dyrbjach so tak czinicz mojih schulerjom dla; hdy bychu czi šhonili, so něchtó je, kiž je wyschich a móznich dylti ja, dha s nimi žane wutracze byto njeby; woni mi nihdy wjazy njebychu pokščuchali a ja budžich wschitku móž nad nimi šhubit. Stary Fryza so na to lešnje wušmja a wuczerjē na ramjo dyrri prajo: Tak je prawje, wón je pěkný pastnyč swojich wowzow, reschpekt dyrbi bycz!

Hacž je to wěrnó, to pschewdenak wušbudzicz njemóže. Njedawno pak tutón podawł w jenych nowinach wo- pišany steješče a w czapku šydomlěneje wójny je wěšty Jan Zenko, přjedy w Włinakale, s wuczerjom w Warcze byl.

Šhora macž a pěna džowczicžka.

Šsy pěna, luba džowczicžka,
So služich maczeri;

Wóh sam cze sa to lubo ma,
Čzi wschitko sapłaczi.

Wschitto czëło je jako trawa a wschitka człowjecza krasnoscj jako trawna kwëtka. Trawa swjadnje a kwëtka wotpadnje. 1 Pëtr. 1, 24.

Wschelazy
spisaczëłjo ƚo
prózuja tak
prawje dżiwne
wëzy wunama-
kacz — a tola
nije dha to
hizo dżiwne
doscz, schtöz ƚo
stanje? Jak
je ƚo posłenjej
franzowskej
kheżorzyn Eug-
geniji seschtó?
Zeje nan bësche
schpaniski se-
mjant s mjenom
de Montijo,
jejna macz
dżowka jendzel-
steho konsjula
Kirypatrik.

Eugenija bësche
rjanoscj ƚama
a teho dla
wulzy wobdżi-
wana w Wa-
dridze. Jako
posdżischo do
Parisa pchijn-
dze, holdo-
wachu jej
wschitzy ženjeni
a nježenjeni
knejsa dla jeje
wulkotneje czël-
neje rjanoscje.
Nowe lëto
1853 ƚo kheżor
Napoleon III.
s njej wożeni.

Wot teho czäsa bësche mloda, kczëjaza kheżorka Eugenia
s knjenju na wutrobach wschëch knjesow w Parisu — a
na wschëj modze zyjeje Europty. Wona mësëschë zalobnje
wjele najdrożisheje drafty. Wysche swojeho bynda
w kheżorowym hrodze bëchu jstwy jejnych ƚużobnizow.
Ze ƚame mëjachu na wschëch botach lute kamory, ko-
mody atd., hdzež bëchu drasczenja wschëch družinow:
mantle, tkaniny, židzane futnje atd. S temu bëchu
pödda wošebite jstwy, hdzež czrije, krobuki a kozudji

ƚo khowachu.
Wysche jejneje
sparneje jstwy
bësche w ko-
morzy wulka
pupa, kiz bësche
w wulkošczi a
we wschëm zyle
kaj kheżorka
ƚama. Tak
rucze hacž
chyzsche nëtto
kheżorka swoje
wobleczenje
wotmënjecž a
ƚo pschewoble-
kacz, bu ƚużob-
nizam horka
pschës rëcznu
rołku pschi-
kafane, tutu
pupu sdrasczicz
a ju na jësb-
nym stole do
kheżorzynje
jstwy pusheczicz,
šo möhta ƚo
kheżorka ros-
budzicz, hacž
chje dženša tak
swoblekana
bycz. Subjesche
ƚo jej tuta
drafta, dha
bu pupa wu-
šleczena a
kheżorka do jeje
drafty ƚalesy.
Njespodobasche
ƚo pak jej tute
wobleczenje,

dha by ƚo ta pupa druhi, tšeczji a schtwórty krocž
wröczicz dyrbjala, hacž by po kheżorzynym spodobanju
była. Jejna drafta je 4 milijony hriwnow winošta
była a tola by Salomon wo njej prajil: O kniczomna
kniczomnoscz! Eugenia bësche prënja a najnahladnischa
a najrëjischa žönsta zyjeje Europty. Zež w polityzy
bësche jejna ruka mözna. Wona je Napoleona hišcže
w posłenjej hodzinzy nawabila ƚo sa wojnu s Nëmzami
rosbudzicz. Ale wscha jeje krasnoscž bësche sa wołomit

spowalana. Ržejorowe wojsko bu pola Sedana pschewinjene a Napoleon fajaty. Na prėnju powjesej wo tym sbehnu ko lud w Parizu, wotrjeknu ƒo kžejorej a wuwola republiku. Ržejorka, ƒo wo žiwjenje bojo, bėhasche, njewjedžo, sčto ƒapoczej, bjes pomozny psches ƒale ƒwojeho hrodu, hač ƒo na posledku w domje subowlekarsja dr. Ewauša sřhoma. Na puczu k njemu je ƒo pola wschelakich wyƒokich ƒastojnikow wo pomoz kapača. Ale czi, kiž bychu hiščeje džen prjedy na jeje ƒłowo psched nej na kolena padnyli a jeji ruzy koshili, daču ƒo ƒaprėč, jako njebychu doma byli abo prajachu, ƒo ƒa Zeje Majejtosč nicz cziunicz njemőzeja. 14 dnjow wošta kžejorka pola dr. Ewauša sřhowana. Sslynny křosej sđerza ju nekał pschi mozach a morphium da jeje stytkej wutrobje na křwilku spanja. Wona nješćončnje wjele czerpjesche. Wo 14 dnjach czerpjesche sřhomanki w Parizu do Sendzelsteje. Mała tődzicža, na kajsuz Eugenija psched mēřazom ani pohladała njeby, bešche swőlniwa ju pschewjesej. Wjedro bešche jara hrosne. Wodžer tődže ƒebi myšlesche, ƒo je pošlenja hodžinka pschisčła. Jačo w Sendzelstej na kraj stupiču, bešche tał sdrasčena, ƒo ju w hoščenzu ani pschijecz njechachu, dokeł ju ƒa došč wošebnu njedzerzachu.

Posdžischo namaka w Chiselhurst w Sendzelstej asyl (mėsto wucjektnjenja). Ale njesbože ju dale tyščesche. Napoleon wumrje bōrsy, a jeiny jeniczi horzo lubowany ƒyn Louis (rodž. 16. mēřza 1856) rošbudži ƒo w lėce 1878 — kaž ƒo praji, dla njebožowneje lubosče — s jendzelstkim wojskom pschecziwo Zuluffram do Afriki cžahnyč. Wōn tam džešche a namaka tam ƒwoju ƒmjereč, wot hlebijow džiwich ludzi pschekōty. Wot teho cžaša je Eugenija slemjena žōnka. Psched 20 lėtami na wjeřsčtu ƒwojeje mozgy a krašnosče, a neko psches tyščnosč a ƒylsy do cžaša seřarjena! Na kiž ƒo seřerajo, pomaču kročjo, cžornu draštu woblecžena, tajka je wona tu a tam widžecz. Na mėsto bohateje pydži je najwjeřšča jednorosč stupika. Zeje wutroba ju hnujesche, ƒo pschi rowje ƒwojeho njebožowneho džešča wuplakacz. Tak nastupi 1879 wobcžeiny pucz do Afriki a klecžesche na lėtnym ƒmjertnym dnju ƒwojeho ƒyna pschi jeho rowje, blėda, tyščna, woczi połnej ƒylsow a rt połny sdychowanjow a je tam zyhy džen plakała a ƒo modliła. Kajke pschemėjenje! Kač by njewėřila, hdy budžische sčto 10 lėt prjedy do jeje hroda stupiwšči jej wobras psched woczi dzeržak, na kotrymž želazo mač pschi rowje ƒwojeho jenickeho ƒyna w Afrizy placže a praji: To ƒy ty! Wōh powyšča a poniža. Czi ƒebi jeho ƒa pschecžela!

Sčto je wina?

Pschindže jene ranje kači korčmar do Rašeczansteje haptylki, mōznje burje ƒaprastuju a praschesche ƒo

jara rošřobjeny a rošnjemdrjeny ƒa knjesom haptylarjom. Hdyž tōn na to pschindže, ƒta ƒo bjes nimaj tole rošřecžowanje. Haptylar: Sčto džeje, knjes korčmarjo? Korčmar: Wone ƒu hiščeje žiwe, knjes haptylarjo! Haptylar: Sčto je hiščeje žiwy? Korčmar: Woje wulke myšche; wašč jed ničjo pomhał njeje! Haptylar, kiž pōcznje trochu nješčerpliw byč: Ach! sčto dha! wy jed nješčje prawje nałoželi, a to niž tał, kaž ƒym wam to pschikasał; seče dha jed na nomopjecženy křlėb

namasali? Korčmar: Haj, to ƒym cziwik. Haptylar: S drjewjanej kžižu? Korčmar: Haj! Haptylar, kotrehož nješčerpliwosč bōle pschibjerasche: A seče jōn potom psched džery položili, s kotrydž ƒo wone won sčmataja? Korčmar: Haj! Haptylar: A to na takim mēřce, kotrež je zyle ƒuče? Korčmar: Haj! Haptylar: A te myšche je nješbu sežrake? Korčmar: Ne! Haptylar: Wō dha bows łows, wašche wulke myšche nješbu k ničjomu!

Swojeho bratra wajdtař.

Tak daloko, hač woczi widžesčtej, ležesche na semi tołsto behy ƒnėh. Hdy by hiščeje ƒłōzjo ƒwēcziło, by jašnosč miliardow krystawow wocžomaj bolosč cziwila, ale ƒłōnczko bešche Woži domčel sčto a ƒažne wječorne ƒmėrki patoržizy beču ƒo hižo do cžemnoty Wožeje wozgy pschewobroczike. W ƒwojej rjenje wutepjenej iřtwicžy ƒedžesche železniki nahladowar Žurij Natuřča a rjedžesche a cžisčesche sčllenzy ƒwojeje latarnje. Wōn bešche nježenjeny. Sewal budžesche drje mandželšča božobžesčowy sčtom hotowala a wōn budžische ƒa džečatka na wobradženike blidko to abo druge kladł. Tola tež tał bešche dom rjenje došč wuhotowany. Ale czim pschecženiwišči napohlad iřtwicžka posčicžowasche, czim pošmurjenische bešche Natuřchowe woblicžjo. A njemėjesche dha došč pschicžiny, hnewny byč? Kunje bešche listynosčej nimo sčot a bešche jemu powjedak, ƒo je hajnk tam pschi lėžu, Handrij Sčllenczer, wožny džel wulkeho loša (hachtel) w loteriji dobył. „Ja ƒym dženka popołdnja pola njeho pobyl, bešche pschistajil, „a jemu pjenjesy donješt, kiž beču s pōstom pschisčke. To bešche wjekele! Tak wjele pjenjes jako Wože džečjo pod sčtom! Sčllenczer a jeho pėtna a rjana mandželška njejedžesčtaj, sčto psched wješelom ƒapoczej.“ Natuřča, železnikar, bešche drje tež hachtel ƒobu w loteriji hrał, kaž hajnk, njebešche pał ničjo dobył. „Wē ƒo“,

hšipješče se subami, „tutón hajnt trjeba jenož swojej ruzy wupšchestrěcz, dha wšcho dobre do njeju padnje. Nraš jedyn pak ma šo wot ranja hač do wječora martrowač, a wšcho podarmo.“ Hajnt běšče Natuščowny njepšheczel. Hizo na škulftich ławkach šo šujesz móhłaj njeběščaj a pođzišcho njebē lěpje, ale hórje. Wšchudžom mējachu trochu lóhšeho, wjěšeho a rjaneho Šhkleńczerja radšcho, hač měrneho, pošhmurjeného a do woczow mjenje rjaneho Natušču. Tež Wojnarjez Marka běšče tak czinita, wo kotruz běšče šo Natušču prózował a praschał. Wona bē jemu hič data, bjes tym šo hajnt jenož šłowczka prajicz trjebasče, a wona bu jeho njewjesta a mandželka. D hdyž nětko hišcže

na žalosč a bolosč tych dnjow spominasče, hdyž dyrbješče sbože teho widžecz, kiž běšče jeho wukałat, dha rješče jeho zyle czelo; a hač runjež běchu šo bjes tym hižo 9 lēt minule, dha prošesče š tšhepotazym hšošom wo sbože, na šwojom njepšheczelu šo tak prawje wótrje wječicz. A nětko hišcže dohycze w loteriji. To běšče tola nještlyšchane. A pod rěšazej šawiczej krawješče jemu wutroba.

Nětko běšče š dželom hotowy a stanu, šo by won šchol na železnizu a po šwojej pšhiškuschnosčzi czinit. Šdyž durje wotewri, wuhlada pšhed tšěžu na drjemjanej ławzy, š kotrejež běšče halle pšhed wječorom šněh wotmjett, maleho hólczka wušpróznišeho šedžo. Šo

šdaczu 8 lětny hólczk běšče korbit, pod kotrehož wodžeczom šo lampa šwěczesče, porujo šebi stajit a wotpoczowasch: nětko wšchón wušpróznišeny a pšchi kusazej šymje pšhe-poczeny. Natušču jeho derje šnajesče; běšče to hajnt-komy najštaršči, a Marzynej rjanej módrej woczji hladaščtej š Zankoweho czetwjenoliczkateho lubošneho woblicza. „Njeknicžomne hólczišto“, tak da šo Natušču do džěšcja, „šcho mašch šo na moju ławku šydacj. Čžajaj, ja čžu či nobi czinitič. Čžit, šo prjecz pšhińdžesč. Wchšlisch drje šebi, šo šym ša tebj a twojeho runjecza ławku wumjett? Njeknicžomne hajntowe lehnidlo. Haj wšchaj haj, jabłuko daloko wot šchtoma njepadnje.“ Pošlednje šłowa na to šynł wjazy šlyšchał njeběšče; wšchón nastrózany běšče pšchi přenich hrubych šłowach štanit a š boka na hrubeho želešnikarja pohladawšči šo wotšalit a šhwatasče, šo by pšhes želešnizu na puczit k lěšej wjedžazy šo podat. Tež želešnišči nahladowač Natušču džěšče na želešnizu. Šdyž šašo domoj džěšče, běšče šo šyma powjěščiła, lóhła młha štušasče se šemje, tola šwěczachu hwěšdy hišcže pšhes nju. „Wjedro šo wěšcze pšheczišuje“, bórbotasče Natušču pšchi šebi, „ja to w mojim ramjenju czuju, nadžijomnje žaneho noweho šněha njeoštanjemy, kaž pšhed 20 lětami pokutny džei. To bychu šašo wšchelazy w šněšy šymny row darmo namafali.“ Wó štwje šašwěczi šwěczku a poda šo na dželo, šebi w kropje muczku nawariž. „Tajla w kropje muczka budže žoldkej howicz“, bórbotasče pšchi šebi, „pšchetož pšchi tajkej šymje dyrbit człowjek šnutšlach šebi žoldk wutepicz, hewał móhł šmjeršnucz. Haj, haj, šmjeršnucz njeje ničžo rjane, tola wšchelazy ludžo hišcže hóršchu a bolonišchu šmjerč šaškuza. Hajntej a wšchēm jeho wuropacham čžyt tola tajku šymu popšhecž, šo bychu dyhacž šabyli.“ Tak powjedasče šam se šobu, kaž wšchitzy ludžo, kotřiz šu wjěšči džel kóždeho dnja šami.

Nětko běšče w kropje muczka nawarjena a bē do wuščšesčeje róle štajena, šo njeby wuštudnula; pšchetož czah, kotryž w 6 hodž. pšhińdže, dyrbješče nimo bycz přjedny, hač móžesče šebi Natušču na wječer pomjšlicž. Wječor w 8 hodž. pšhińdže hišcže jedyn a potom mējesče mēra hač do nozy dweju. Hišcže to a druge w domje wobštara. Pšchi tym štorczi š křihoweje polzy a stara biblija, kotruz běšče wot maczere herbował, padže na šemju, hdyž wotewrjena leža wošta. Raf dožho njeběšče do njeje pohladał. W njej wšchaj tež wjele nješesješče ša tajšeho pšněneho a hódneho człowjeka, kaž tola wón běšče. Tola jeho woczji padnuščtej na runje wotewrjenu štronu. Tam šesješče wo Rainu a Habelu. Džiwnje došč, ta wěž jeho šajima. Duž tutu štronu čžita. Šdyž k Rainowemu wotmol-wjenju pšhińdže: „Ššym dha ja šwojeho bratra wajčtat?“ běšče hrošne šmēškotanje na jeho hubomaj widžecz. „Tajšile Rain, tón wē šo derje wurěczecz“,

jako pať poflecze cžitasche, kiž na Raina pšhındže, iřhabeře jeho řtyřna bojofcž; wón řacžini rucze kniři a řtaji je na kniřowu polřu.

Čzah dyrbjeře tu nětko řtoro bycz, a nahladowať džeře won, řo by pucž řařlahowať; nařdala beře teř hižo lofomotiva řlyřhecž. „Řo prawym tu prawje njetrjebawřři řteju“, mēnjēře přři řebi, „přhetož nětko po tutym pucžu tola řadym poř njeřpřhındže. Ğaj, wo žně, teřdy je něřřto hinasche; ale nětko, w řymjel! Ale njeřwēczi dha řo tam přēřku mała řwēcžka?“ Ğacž hižo na želeřniřy abo hiřčezje na pucžu, njeje rořdžēlicž dla wulkeje mřhy; ale řwēza bliřto přři řemi dyrbjeře to bycz. „Řej, řej“, řawoła Ğatusřa, „džeřch-li hiřčezje přřes řčēny, dha řhwataj, řhwataj!“ Žane wotmolwjenje — ta řwēcžka řo njeřhibnu. Ğatusřa wofaře wotřřřo, ale řařo podarmo. „Wón čze wēřczje čzahēj najpřjedy nimo dojēčž dacž“, mēnjēře nahladowať a řařlahowa pucž. Ğižo beře řhēřto w bliřtořci ropot řo přhibliřowazeho čzaha řlyřhecž a lofomotiwowej řwēřy řo přřes mřhu řwēcžēřtej kař wulkej řrařřnej řapazej woczī nēřařřeho rubjeřneho řwēřczja. Ğatusřa njemožēře řwoje wōčžko wot małeje řo njeřhibazeje řwēczi wotwobroczič. Čžim dlēje na nju hładaře, čžim wēřczēře bu jemu, řo ta řama na řčēnař ležeře, a niř na pucžu. Ale řřto dha možeře to na řwēcze bycz? Šsnano nēřařře řčerjenje? Nēřařři duř, kiř w rowje žaneho mēřa nima? Ğdžeř je wulki poklad řřhowany, tam řřakaju, kař řo powjeda, duřořo ř tajřimi řwēcžkami. Ale řčerjenja tola njeřřu. Šřto dha tajře bařniczi wēř! Abo je řnano to čřlowjel, kiř je tam wotpoczniřci čžyl a je wuřnuť? Duř jemu na jene dobo přřipadnje, wón njeřwēřēře řař, řajntowny řynř, kotřehož beře řař řrubje ře řwojeje řawki wuhnať. Ale tōn dyrbjeře tola dawno hižo domař bycz. Ale nětko wuhlada přři řwēcžřy małeho čřlowjeka ležo. Ğaj, řaj, to beře řajntowny řynř, řynř jeho najwjeřřeho njeřpřhecžela. Wón ležeře na řčēnař, po kotřyčž řo čzah přhibliřowāře. Wón tam ř mēřom řpaře, řpaře řařnej řmjeřci napsčecziwo. Ğatusřa řrař widjeře, w kotřymž džeřo beře; ale wón ani řtawčžka njeřhibnje, řo by džeřo ře řrařa wumōřř. Šelře řmēřřotanje čžehnjēře přřes jeho woblicžo. W duřu widjeře hižo, řař řajntej pod řo řwēcžazy božo-džeřčowny řřřtom rořtorřane čřēřko jeho řynřa přřiniřku, řař wón w řadwēřowanjū ruřy řama a řař Ğarřynej řžanej wōczřy horž řylřy řřačēřej. Wón to žyle řařnje widjeře: Ğaj, řřakajřaj, řřakajřaj, řřto řha wamař nětko wulke ř obycze w loteriji. Wōj řebi to wo nje pořnje ře řřřřřřřř. Šsnano pař je hižo řmjeřřto a je řrowe. Njeř je kař čze, řa ja jehowajřtař?

čzezo bliže přřhındže čzah. Wōřřřřř hřimotařu čze wjeřczaze koleřa, přčezjo wōřřřřř řtonaře

lofomotiva. Wona řtonaře: Rain, Rain! Šřto hřimačū řčezēřczaze koleřa? Wone wofařu: Pořřatū, pořřatū, pořřatū! Duř wuhlada Ğatusř w duřu džeřčowej mōdřej wōczřy; wonej jehow kař přřčēřčēř: pomřaj, pomřaj! Ğiřčezje jeničžke wofomikunjenje, a lofomotiva je řwōj mordařřř řřřřřřřř — dha řařřčičza želeřniřř nahladowať a beře přřes řčēny řřčēřř, beře džeřčjo hřabnuť a ležeře ř nim w přčērowje — řady njeřo řčumjeře čzah nimo. Ğřuboto řdyčūjo řřrařa řo Ğatusřa a donjeře džeřčjo do řwojeje řřřřř; wone beře blede, řo njeřhibāře a řřaře řo mōřwe bycz. „Přčepořdže, pořdže!“ řdyčowāře Ğatusřa. Potom wupřčēřře wōłmjane rubiřčezjo na řemju, řēřřka řynřa a pocza jehow ře řřēřom řyřowāč. „Šsnano budžič jehow hiřčezje přři řřwjenju namařať, řdy budžič tam hřyřdom řčōř, jako jehow wuhladař“, porokowāře řebi, a přēři kōčž po dořřřch řēřař čžiřčezje řo modlitwa ř jehow řatorřnjeneje wutřobry: „Řnježe, řnježe, njeřiřž řo mnu do řřda. Ač, řo tola njeřby přčepořdže byřto!“

Tola nječēřwjenjeře řo hižo kōza; njepocza wón dyřačž? Přčezjo křucziřřo wón řyřowāře, přčezjo nutřniřřo přřčēře jehow duřřa wo řmilenje. Ğaj, nětko řhibāřu řo porřy, nětko wotwēři woczī. Wōřřy možeře Ğatusřa džeřčjo do řwojehow kōza polořicž a jemu něřřto wot řwojeje přřihotowaneje w křopje mucžki dacž. Džeřčjo mēřēře nětko wobēj woczī wotwjeřej a hładāře wofolo řo, jako by něřřto pŕyřařo. „Mōj korbīř, mōj korbīř“, pocza na pořřēřku. „Twōj korbīř, ač tōn je wōřřač. Ža hřyřdom po njōn du, leřř řo a řpi.“ Džeřčjo řpofoj řo a bōřřy beře w mēřnym řpanju. Ğatusřa wofřa řhwilu přři kōžu, potom pař džeře won řčłahi wōčžjo wfāč a řa korbīřom hładāč. Ğaj, tu ležeře, žyle rořmjecženy a do řyřāž křuřow rořřořčeny. Ğatusřa řařřa, jako řōn wuhlada. Pōdla ležeře njewobřřřřřřřa bleřřka ř hāřřři, kotřař beře najřřēřřo hižo přjedy ř korbīřa wupadnuť. Nahladowať namařa řo domoj wōčžiwřři džeřčjo w řřřřřřř řpanju.

Ale nětko bu wōřřač wřřo řřwe. Šřřřřřwe wōřřa ře řlyřēře a Ğatusřa řřři přřēř dūře. Tam řtejeře řajnt ře řwojim wotrocžřom. „Njeřčze mojehow řynřa widželi?“ wopřařřa řo řajnt njemēřny. „Wón je tu, řřwiy a řřwowy“, wotmolwi Ğatusřa. „Řřwiy a řřwowy, wopřawdže?“ „Ğaj, řaj, řdyž teř řpi.“ „Duř dži hřyřdom“, wobroczi řo řajnt na řwojehow wotrocžřa, „a přaj řōnje, řo řřny to džeřčjo řřwe a řřwe namařali a řo řo wo nje bojēčž njetrjeba.“ Potom džeře řa Ğatusřom do řřřřř. „Mōja řōna“, řař powjedaře řřēř řym, „řřřři wčžera nahle. Džeřřa přřhındže nětko řēřař a nāřřa řēřēř, ale ničřto nje-mēřēře řhwile do hāřřři hieč. Duř beře řaju řynř řwōłniřy. Mōj jemu hieč dāčřmoř; njemožēře řo jemu tola ničřo řřačž, pucž je wřřař dořřy a řje wřřēřo

stracha. Někto pak řo jara wo njeho bojachny, dofelz tak dołho wonkach wořta. Ale kať dha přchindze, řo je wón tu pola wař?" „Wón beřče njedalořo wot tu řebi w řneřy wuřnuť", powjedawče Natusřa pomalu, jako by jemu lózde řłowczřko wulku prózu cziniřo. „Sřto, wuřnuť w řneřy? To je tola řařořnje řrařne!" „Řaj, mejach teř prózu, řo jecho řařo řhřeřach."

Někto řtejeřče hajnk přchi řožu řwojeho maleho řanka a beřče jecho ř wobemaj rukomaj wobjimail. Wón wotuczř a řapřchinu nanowu ruku. „Sřmilny Božo!" řdyřny hajnk, „hdy budziřče mój řynť řmjerřnuť! Ale hdy dha řejeřče? Hdy jecho namafawče?" „Na řeřelnřy, na řřenach." „Mój Božo! na řřenach?" řawořa hajnk, „a czah, řmilny Božo, a řokomotiva —?" „Ta budziřče přchi řanym přčes njeho řřla", přřřřřř Natusřa czřřče. „A ty, ty řy řy jecho wumóhř? D kať mam řo tebi dźakowacz, ty mój dobroczelo, řotrehoř řynť kať řyle njeřpóřnať." Ğorze řylřy macřachu hajnkowe wobliczo, jako řeřelnřaria wobjimajo ř řebi řřczesče. Tón pak řo wobarařče a řeknu: „Ty mje řa řeřřcheho dzerziřč, hacř řym; přčetoř mőzeřč mi to wodacz? řjes Božeho řmilenja, řř w pořřenim wofomikunjenju moju řamjen-twierdu wutrobu řmjeřczř, budziřče řwoje dźeczō neřto morwe bylo a ja budziř tu řtať jako jecho mordar."

Nařřřřřny řtupi hajnk řroczel do řady, potom pak wutrobnje Natusřowu ruku přchinu a řeknu: „Dźakuj-moj řo Bohu, ale tebi dźu ja řo dźakowacz, řo řy moje dźeczō wumóhř; a je-li czř częřko padnuť, dha řo czř czřm bóle dźakuju." „Řajnk", prařeřče Natusřa, „ty řy řeřřchi, dnyř ja!" „To řo prařřa", wotmolwi tón, „ja řo teř řjenje přčeczřwo tebi řadzerzał njeřřym a mam wjele winy na řwojim hidženju. Ale dźzemoj wřřo hidjenje a wřřón hnew pohřřebacz. Ğuboscz dyřbi řnjeřczř." Přchi řym pořřczř jemu řwoju ruku. A Natusřa ju přchinny. Wobemaj beřče Bože dźeczō přčeczelowu wutrobu wobradziřo. Wóh ma řpodobanje na řubosczř.

S luže do blóta!

Ře to řtare řřonjenje, řo řo jenemu po řym, řčtoř je řařařane, najbóle řóřřtuje. Řaponeř řuriř mejeřče w nanowej řahrodže dořcz řjaných řruřřwowa a jabłkow, řotreř by řebi wotřčęřpacz móhř. Wón pak be řóřy

hólz a jemu řo řdawče, jako dyřbjail řad, řř w řnjeřo řahrodže na řřtomach a přchi řřenach wřřy, wjele řeře řřodzič. Tute řruřřwy a jabłuczka jemu do wóczřow řařaju a wón řo řdzerzczē njemőze, ředym dzeř, hdy ře řřule dze, řo řřadžu do řahrodzy přřřřřmatacz. Wón njewobřřaduje pak řebi jenō te řřane řřody, ale ř porřřamili

řa nimi přchinu. Mařypaduch, řř be řebi řwoju řřulřu řořřu ř řřodami na-přelnř; řo nje-malo nařřřř, jako na dobo widzi, řo řahrod-nř ř wulřim řř-jom na njeřo dze. řo by řuro-wemu řudej wu-czeknuť, řotry, jemu hrořř, řeřy řřóř na inurju, přchi řotreřč řwoje řóřřřřwo wuwjedze, a je řo teř řřo řař řóczka přčes nju na dnuř řoř dele řumů, jako tu wulřeho řřczęř-nřa wuřřlada, řř jemu řwoje řuby pokafuje a hrořř jecho na řruřř řrořř-

hacz! Na řenym řoku murje řahrodnik ř řřom, na dnuřim poř; řřto mőze wopiřacz, w řařře řřřřřřřřř tu tón młody paduch wřřy a ř řřeř řřřřu po pomozę woa! Kať je řo ř tuteje nuřy wumóhř, to njewěmy, ale to wěmy, řo je řo czř řwojeho řřwřenja wřřeřo řóřřřřwa wotřřail a tón řřpruch řřwřateho piřřma w po-mjatkū řřowail: řřtoř řranų je, tón njeřřan wjazy, přčetoř njepřawe řubřo njeřřje!

Řermuřče 1888.

26. auguřta: Wóřporkřa. — 9. řeptembra: Ğodziřřa. — 30. řeptembra: Welczanřa, Wofřčęzanřa, Ğubefčęzanřa. — 14. oktobra: Wujefbžanřa, řalowřa. — 21. oktobra: řuřczanřa, Njeřwawřřřřřřa. — 28. oktobra: Ğufczanřa, Ğrodziřčęzanřa, Řelliczanřa, Řoteczanřa, Řořaczanřa. — 4. nowembra: Ğartřa, řuęřimjanřa, Řluřřčanřa, Maľeřčanřa, Maľo-Ğudbyřřinřa, Měřčęzanřa, řořřřřřa. — 11. nowembra: Ğinarařřa, Řaľczanřa.